informator

Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich

Nr 20
styczeń 2020 r.

100-lecie
1919-2019

Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Wrocławski
im. prof. Kazimierza Idaszewskiego
50-020 Wrocław
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 74

W INFORMATORZE:

- Słowo Prezesa Oddziału
- Od Redakcji
- Kalendarium II –IV kwartał 2019
- Z życia Stowarzyszenia
  - III Kongres Elektryki Polskiej
  - Tematyka referatów na III KEP
  - V Dyskusyjne Forum Kobiet SEP
  - Centralne obchody 100-lecia SEP w Warszawie
  - VI Wakacyjna Szkoła Liderów
  - Jubileusz 100-lecia SEP we Lwowie
  - Wileńskie obchody 100-lecia SEP
- Z życia Oddziału Wrocławskiego SEP
  - SONEL 2019
  - XLIV NWZ O/W SEP
  - Dolnośląska Gala Energetyki
  - SEMAG 2019
  - MEPS 19
  - Konferencja SEP oraz DOIIB
  - ELSAF 2019 i XII SOP
  - Posiedzenie wyjazdowe ZO
- Informacje z życia kół, sekcji, komisji, i klubu dyskusyjnego
  - Sprawozdanie z działalności komisji seniorów
  - Informacje z Koła SEP nr 5
  - 50-lecie Koła SEP nr 52
  - Działalność Oddziałowej Komisji Historycznej SEP
  - Działalność Komisji Młodzieżowej i Studentów
- Jeziora Alpejskie i północne Włochy
- Z historii ...
  - Lwowskie korzenie O/W SEP
  - PAFAWAG
  - DOLMEL
  - Z historii statutów Stowarzyszenia
- 70 lat Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych
- IASE dziesiątki lat z polską energetyką
- Najlepsze prace dyplomowe

SŁOWO PREZESA ODDZIAŁU

Na wstępie składam Redakcji z okazji porcelanowego jubileuszu wydania 20 kolejnego numeru Informatora gratulacje i życzenia wytrwałości w dokumentowaniu, utrwalaniu i upowszechnianiu dorobku Oddziału Wrocławskiego SEP.

Rok 2019, to rok szczególny w naszym Stowarzyszeniu - Rok Stulecia. Jako Oddział pierwsi w Stowarzyszeniu świętowaliśmy z tej okazji XLIV Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Oddziału i Dolnośląską Galę Energetyki. Z tej też okazji na Starym Gmachu Elektrycznym u zbiegu ulic Smoluchowskiego i Norwida umieściliśmy nową wersję tablicy upamiętniającej naszego Patrona Profesora Kazimierza Idaszewskiego. Dotychczasowy napis o wygłoszeniu pierwszego wykładu w języku polskim w Politechnice został uzupełniony o informacje o zasługach Profesora dla Oddziału Wrocławskiego SEP. Zaszczycili nas swą obecnością Prorektor Prof. Jerzy Jasieńko, Prezes Stowarzyszenia Kol. Piotr Szymczak, Goście ze Lwowa, miasta w którym powstało jedno z kół założycielskich Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich. Obecni byli przedstawiciele Oddziałów założycielskich SEP z Krakowa, Łodzi, Poznania i Zagłębia Węglowego.

Uczestnicy XLIV NWZgr.O. podjęli Uchwałę, której treść podaję poniżej:

„XLIV Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich zwołane dla uczczenia 100-lecia SEP oddaje szacunek i wyraża uznanie działaczom, wybitnym elektrykom oraz całemu środowisku elektryków, którzy zjednoczyli swoje wysiłki doprowadzając w 1919 roku do powstania jednolitej organizacji integrującej elektryków polskich. W sposób szczególny uaktywniło to grupę inżynierów i techników elektryków działających na rzecz odradzającej się po wielu latach zniewolenia Ojczyzny, jej przemysłu oraz wykorzystaniu osiągnięć elektryki dla dobra Polski i jej obywateli.

Oddział Wrocławski SEP, będąc godnym kontynuatorem tych idei, z ogromnym uznaniem podkreśla rolę i zaangażowanie środowiska elektryków wrocławskich, którzy po II wojnie światowej odtwarzali struktury Stowarzyszenia, głównie przy wykorzystaniu doświadczeń kadry technicznej, inżynieryjnej i naukowej Lwowa, jak również aktywnie uczestniczyli w odbudowie przemysłu, budowie struktur państwowych i społecznych Wrocławia oraz Dolnego Śląska. Oddając szacunek wyrażamy uznanie za ich wkład w kształtowanie postaw patriotycznych i zawodowych w przeszłości, obecnych działaniach i w planach na przyszłość. Dziękujemy również za ich znaczący wkład w rozwój i dorobek całego Stowarzyszenia stanowiący kapitał, który powinniśmy wykorzystać do jego dalszego rozwoju.”

We Lwowie miały też miejsce uroczystości jubileuszowe, byli tam obecni nasi przedstawiciele.

Akcentem końcowym jubileuszu było odsłonięcie krasnali u wejścia do Gmachu NOT.

Dzieląc się tymi informacjami chcę podkreślić, że uczestniczymy w życiu Stowarzyszenia, i stwierdzić, że w hierarchii, a mówiąc językiem współczesnym w rankingu oddziałów w Stowarzyszeniu za 2018 r. zajęliśmy

STOWARZYSZENIE ELEKTRYKÓW POLSKICH

Oddział Wrocławski

im. prof. Kazimierza Idaszewskiego

50-020 Wrocław ul. J. Pilsudskiego 74
Dom Technika NOT, pokój nr 219

tel/fax 71 34-366-41, tel.71 78-18-502
http:/www.sep.wroc.pl, email: sep.wroc@post.pl

konto bankowe Oddziału:
Bank BZ WBK S.A.
29 1090 2398 0000 0001 0279 1221

Prezes Oddziału: dr inż. Andrzej Hachoł

Sekretariat:
kierownik biura: **Barbara Kazubek**
główna księgowa: **Joanna Osemlak**
specjalista ds. szkolenia i sekretarz komisji egzaminacyjnych: **Lidia Dudek**
specjalista: **Edyta Zahajkiewicz**

godziny urzędowania:
poniedziałek: 11:00 – 17:00
wtorek, piątek: 9:00 –14:00
środa, czwartek: 9:00 – 15:00

Ośrodek Szkolenia:
kierownik: Stanisław Szyler
poniedziałek 16:30-17:30

Ośrodek Egzaminów Kwalifikacyjnych:
przew. Komisji Egz. Nr 061: Jan Rudy
przew. Komisji Egz. Nr 517:
Mieczysław Bednarski
sekretarz: Lidia Dudek

Ośrodek Rzeczoznawstwa:
kierownik: Ryszard Wójcik,
specjalista: Elżbieta Szul-Pietrzak
poniedziałek: 16:30-18:00

Redakcja Informatora:
Zbigniew Lubczyński – redaktor naczelny
Barbara Kazubek – sekretarz redakcji
Wojciech Michalski – z-ca redaktora naczelnego

godne 1. miejsce.

Z dokonań lokalnych pragnę poinformować, że obok działań statutowych podjęliśmy dla upamiętnienia stulecia Stowarzyszenia duże prace remontowe w pomieszczeniach naszego Oddziału i jesteśmy w fazie końcowej tych prac. Stworzą one lepsze warunki i możliwości dla działalności statutowej w Oddziale, polepszą komfort pracy biurowej i obsługi klientów, warunki prowadzenia egzaminów i kursów.

Z okazji Nowego Roku 2020 składam Koleżankom i Kolegom ze Stowarzyszenia i Federacji NOT życzenia wszelkiej pomyślności, sukcesów w pracy zawodowej i satysfakcji z działalności w Stowarzyszeniu i Federacji.

Andrzej Hachoł
Prezes Oddziału Wrocławskiego SEP im. Prof. Kazimierza Idaszewskiego.

Od Redakcji Informatora

To już 20 numer Informatora Oddziału Wrocławskiego SEP. Dwadzieścia lat temu zwrócił się do mnie Kol. Prof. Bohdan Synal - ówczesny prezes Oddziału - z propozycją podjęcia się redagowania pisma, które by dokumentowało ważniejsze działania kół, komisji, sekcji i Oddziału. Tak by „ocalić od zapomnienia", to co może być dowodem naszej stowarzyszeniowej aktywności i działalności. Podjąłem się tego zadania. Wspomagali mnie w tym Kol. Barbara Kazubek i Kol. Stefan Bugaj, a ostatnio Kol. Wojciech Michalski. Doraźnie Kol. Jan Pytlarz. Dziękuję im za współpracę.

W ostatnich latach liczba osób współpracujących powiększyła się o autorów informujących o działalności kierowanych przez nich jednostek organizacyjnych. Głównie kół i komisji. Jest to właściwy kierunek rozwoju Informatora.

Miniony rok to rok stulecia Stowarzyszenia. Dlatego też wiele miejsca poświeciliśmy uroczystościom związanym z tym jubileuszem: centralnym w Warszawie, we Lwowie i Wilnie, a także we Wrocławiu. Uroczystości te poprzedził III Kongres Elektryki Polskiej, w którym mieliśmy swój czynny udział.

W wymiarze nie tylko lokalnym swój jubileusz miał też Instytut Automatyki Systemów Energetycznych (IASE). Tym wydarzeniom poświęciliśmy wiele miejsca w Informatorze.

Zamieściliśmy też artykuł związany ze sztandarowymi kiedyś zakładami wrocławskimi - Dolmelem i Pafawagiem. Pragniemy w przyszłości kontynuować tematykę związaną z przemysłem elektrycznym Wrocławia. Chcemy ocalić od zapomnienia dorobek elektryków wrocławskich. Dobrze by przy tym przypomnieć działaczy i działalność kół Stowarzyszenia funkcjonujących przy tych zakładach.

Oczekujemy na artykuły do następnego numeru Informatora o działalności kół, sekcji i komisji, a także Klubu Dyskusyjnego, którego dorobek w popularyzacji myśli technicznej warto upamiętnić.

Czytelnikom Informatora życzymy na Nowy Rok 2020 wszelkiej pomyślności, owocnej działalności stowarzyszeniowej i płynącej z tego satysfakcji.

Za Redakcję
Zbigniew Lubczyński

KALENDARIUM ODDZIAŁU

19.03.2019 r.

W Centrum Konferencyjnym na Stadionie Miejskim we Wrocławiu odbyła się pierwsza edycja „Energy Industry Mixer", którą firma Bosetti Global Consulting zorganizowała we współpracy z SEP. Energy Industry Mixer ma na celu stworzenie nowych kontaktów biznesowych wśród firm sektora elektroenergetycznego i realizację istniejących partnerstw biznesowych, stwarzając okazję dla firm polskich i zagranicznych, które są zainteresowane poszerzeniem eksportu swoich produktów i usług w krajach UE.

21-24.03.2019 r.

W konferencji YES, która odbyła się w Gdańsku uczestniczyli członkowie Koła Akademickiego, Koledzy Kacper Bogacz i Damian Stempel.

01-03.04.2019 r.

W Warszawie odbył się III Kongres Elektryki Polskiej. Z Oddziału Wrocławskiego uczestniczyli Koledzy: Zbigniew Lubczyński, Leszek Ładniak, Krzysztof Nowicki, Jan Rudy, Edward Ziaja i Koledzy z Koła Akademickiego: M. Wesołowski, Sz. Lubas, Jan Krysiak.
Więcej na str. 6.

3.04.2019 r.

W budynku NOT we Wrocławiu odbyło się spotkanie prezesów oddziałów Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych. Uczestniczył Kol. Andrzej Hachoł - prezes Oddziału Wrocławskiego SEP.

6.04.2019 r.

W Galii Dolnośląskiej Izby Inżynierów Budownictwa uczestniczył z ramienia Oddziału Kol. Ryszard Kordas.

11-13.04.2019 r.

Oddział Białostocki SEP zorganizował V Dyskusyjne Forum Kobiet SEP „Wpływ elektryki na nasze życie codzienne". Organizatorem ze strony ZG SEP była Kol. Józefa Okładło. Z naszego Oddziału uczestniczyły Koleżanki: Barbara Czołowska i Anna Tomczyk.
Więcej na str. 7.

15.04.2019 r.

Posiedzenie Zarządu Oddziału.

24-26.04.2019 r.

W XVI konferencji technicznej SONEL, która odbyła się w Kielcach,

uczestniczył członek Prezydium Z.O. Kol. Zenon Bartyński.

Więcej na str. 13.

9-10.05.2019 r.
Kol. Andrzej Hachoł - prezes Oddziału uczestniczył w Radzie Prezesów SEP, która odbyła się w Gdańsku.

11.05.2019 r.

W obecności kilkudziesięciu członków i sympatyków SEP została odsłonięta nowa tablica pamiątkowa umieszczona na elewacji budynku A-5. Odsłonięcia dokonali: prof. dr hab. inż. Jerzy Jasieńko – Prorektor PWr, Piotr Szymczak – Prezes Stowarzyszenia oraz Prezes O/W SEP – Andrzej Hachoł.

Tablica upamiętnia prof. Kazimierza Idaszewskiego jako niezwykłego pedagoga i kreatora nowych struktur SEP na terenie Wrocławia i Dolnego Śląska.

11.05.2019 r.

Uroczyste XLIV Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich z okazji 100-lecia SEP. Było ono pierwszą z zaplanowanych w kraju uroczystością uświetniających powstanie Stowarzyszenia.

Bezpośrednio po zakończeniu części merytorycznej odbyła się **Dolnośląska Gala Energetyki**. Organizatorem tego wydarzenia byli młodzi działacze Wrocławskiego Oddziału SEP Jan Pytlarz, Michał Wesołowski, Jarosław Krysiak oraz Maciej Gwoździewicz.

Więcej na str. 13-15.

15-17.05.2019 r.

Koledzy Paweł Jamka i Michał Wesołowski, członkowie Koła Akademickiego SEP, uczestniczyli w konferencji Auto Mation, która odbyła się w Opalenicy.

16-17.05.2019 r.

Konferencja firmy Schneider Elektryk w Łodzi, w której uczestniczył Kol. Jan Pytlarz wiceprezes Oddziału.

21-22.05.2019 r.

Uroczystości jubileuszowe 70-lecia Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych. Prezes Oddziału Kol. Andrzej Hachoł został powołany do Komitetu Honorowego obchodów. W uroczystości udział wzięli - Prezes SEP Piotr Szymczak, członkowie Honorowi SEP Koledzy: Zbigniew Lubczyński i Jan Zuzok oraz sekretarz Oddziału Kol. Jan Rudy.

Więcej na str. 32-34.

25.05.2019 r.

Kol. Krzysztof Nowicki i Jan Rudy uczestniczyli w obchodach Jubileuszu 100-lecia SEP w Oddziale Jeleniogórskim.

27-29.05.2019 r.

W Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Złoty Sen" w Złotnikach Lubańskich odbyło się XXV Jubileuszowe Sympozjum Naukowo-Techniczne „SEMAG 2019". W obradach uczestniczyło ponad 100 osób z ośrodków naukowych i przemysłu wydobywczego. Sympozjum towarzyszyła wystawa na której 11 firm prezentowały swoje urządzenia i produkty.

Więcej na str. 15.

29.05.2019 r.

Kol. Andrzej Hachoł na zaproszenie prezesa Oddziału Zagłębia Węglowego uczestniczył w obchodach Jubileuszu 100-lecia SEP.

6-8.06.2019 r.

W Warszawie odbyły się centralne uroczystości z okazji Jubileuszu 100-lecia SEP. W spotkaniu uczestniczyli Delegaci naszego Oddziału, Koledzy: Ryszard Kordas, Andrzej Hachoł, Jan Rudy, Janusz Gondek, Bohdan Synal,

Zbigniew Lubczyński i Krzysztof Nowicki.
Więcej na stronie 8.

11.06.2019 r.

Kol. Jan Rudy - Sekretarz Oddziału uczestniczył w uroczystości jubileuszowej Oddziału Krakowskiego SEP.

24.06.2019 r.

Posiedzenie ZO. Omawiano sprawy bieżące.

31.07-04.08.2019 r.

W Lewinie Kłodzkim odbyła się Wakacyjna Szkoła Liderów. O/W SEP reprezentował Kol. Jan Pytlarz.
Więcej na str. 9.

22-24.08.2019 r.

Kol. Michał Wesołowski członek Koła Akademickiego uczestniczył w EUREL-u, który odbywał się w tym roku w Lizbonie.

9-12.09.2019 r.

Na Politechnice Wrocławskiej odbyła się międzynarodowa konferencja MEPS'19 (Modern Electric Power Systems). Oddział podpisał umowę partnerską z Komitetem Organizacyjnym konferencji, której przewodniczącym był prof. Eugeniusz Rosołowski.
Więcej na str. 16.

12.09.2019 r.

W budynku NOT w sali kinowej wspólnie z DOIIB zorganizowano seminarium na temat: „Ochrona przeciwporażeniowa w sieciach elektroenergetycznych niskiego i wysokiego napięcia". Autorem referatu był prof. Stanisław Czapp z Politechniki Gdańskiej. W seminarium uczestniczyło ponad 160 osób – członków DOIIB i SEP.
Więcej na str. 17.

13-22.09.2019 r.

Oddział Wrocławski zorganizował wycieczkę na trasie Jeziora Alpejskie, Północne Włochy. Uczestniczyło 45 osób.
Opis wycieczki na str. 22.

16-18.09.2019 r.

Prezes Andrzej Hachoł uczestniczył w Radzie Prezesów w Bielsku Białej, podczas której wyróżniony został medalem im. inż. Karola Franciszka Pollaka.

Matka i Serce Syna - wizyta na wileńskiej Rossie

17-20.09.2019 r.

Kol. Jarosław Krysiak brał udział w finale konkursu IMC 2019 w ramach EUREL-u.

24-27.09.2019 r.

W Karpaczu odbyła się konferencja naukowo- techniczna ELSAF 2019, w której uczestniczył Kol. Stanisław Szyler – członek ZO Wrocławskiego SEP.
Więcej na str. 17.

26-28.09.2019 r.

Zarząd Główny SEP zorganizował we Lwowie uroczystości związane ze 100-leciem SEP. We Lwowie - obok Łodzi, Krakowa, Poznania, Sosnowca i Warszawy - było jedno z kół założycielskich SEP. Z tej okazji Oddział Wrocławski SEP podjął się przetłumaczenia i wydania książki – albumu Andrieja Kryżanyjwskiego, lwowskiego historyka od wielu lat współpracującego z SEP pt. „Elektryczny Lwów – Historia 1894-2019". W obchodach uczestniczyła 6-cio osobowa delegacja członków Oddziału Wrocławskiego.
Relacja z uroczystości na str. 9-11.

5.10.2019 r.

Podczas inauguracji Roku Akademickiego na Wydziale Elektroniki Mikrosystemów i Fotoniki Kol. M. Gwoździewicz wręczył dyplomy i nagrody laureatom Konkursu SEP na Najlepszą Pracę Dyplomową w roku akademickim 2018/2019.
Więcej na str. 35.

11.10.2019 r..

Koło SEP nr 18 przy TAURON Dystrybucja zorganizowało Konferencję upamiętniającą 100-lecie Stowarzyszenia. Spotkanie odbyło się na terenie ZOO, uczestniczyło ok. 90 osób.

12-13.10.2019 r.

Prezes Oddziału Wrocławskiego SEP uczestniczył w Galii Jubileuszowej z okazji 100-lecia SEP w Łodzi, uroczystości odbyły się w Filharmonii Łódzkiej.

12-15.10.2019 r.

Uroczystości 100-lecia Stowarzyszenia Elektryków Polskich w Wilnie.
Więcej na str. 12.

19.10.2019 r.

Wyjazdowe posiedzenie Zarządu Oddziału Wrocławskiego SEP z udziałem: Członków Honorowych, prezesów kół, Komisji Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego, przewodniczących Kolegiów Sekcji, przewodniczących Komisji, przewodniczących Rad Ośrodków i kierowników Agend Gospodarczych. Posiedzenie odbyło się w Rzeszowie. Podczas posiedzenia podsumowano obchody 100-lecia SEP. Dokonano oceny pracy kół, sekcji, komisji i klubu. Nastąpiły zmiany w przydziale obowiązków i funkcji. Członkiem Zarządu został K. Ostrowski. Sprawę przyjęć i skreśleń członków przejął Andrzej Koźmiński. Przewodniczącym Komisji Młodzieży i Studentów został Remigiusz Mydlikowski. W skład Oddziałowej Rady Nadzorczej wszedł M. Gwoździewicz.

6-10.11.2019 r.

Koledzy J. Krysiak i J. Pytlarz uczestniczyli w ODME w Poznaniu.

8-10.11.2019 r.

W Złotnikach Lubańskich odbyło się wyjazdowo – szkoleniowe spotka-

nie członków komisji szkoleniowej i członków zespołów egzaminacyjnych.

11.11.2019 r.

Komisja Seniorów zorganizowała wycieczkę do Książa – uczestniczyło 20 seniorów.

13-25.11.2019 r.

Kol. Andrzej Hachoł - prezes Oddziału uczestniczył w Światowej Konferencji Inżynierów WEC 2019 w Australii.

6-8.12.2019 r.

W Pałacu Schaffgotschów odbyła się VI edycja Konferencji Naukowej Generacja-Przesył-Wykorzystanie GPW 2019 pod honorowym patronatem wicepremiera, ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina. Organizatorami wydarzenia były Politechnika Wrocławska (Wydział Elektryczny), Filia Politechniki Wrocławskiej w Jeleniej Górze oraz Oddział Wrocławski SEP.

9.12.2019 r.

Doroczne spotkanie świąteczne Zarządu Oddziału Wrocławskiego SEP z Seniorami Oddziału. W zastępstwie prezesa Oddziału spotkanie prowadził Kol. Krzysztof Nowicki – wiceprezes. Minutą ciszy uczczono pamięć zmarłych w tym roku. Stosowny fragment Ewangelii odczytał ks. profesor Jerzy Machnacz z P.Wr. Kol. K. Nowicki złożył obecnym życzenia świąteczne i noworoczne. Następnie uczestnicy spotkania podzielili się opłatkiem W spotkaniu uczestniczyło ok. 70 seniorów.

9.12.2019 r.

Andrzej Hachoł - prezes Oddziału uczestniczył w uroczystościach podsumowujących obchody 100-lecia SEP w Oddziale Zagłębia Węglowego. Podczas uroczystości wręczono kol. A. Hachołowi Medal 100-lecia Oddziału Zagłębia Węglowego SEP nadany Oddziałowi Wrocławskiemu SEP.

Ponadto:

W każdą 2 i 4 środę miesiąca odbywały się spotkania członków klubu dyskusyjnego.

Komisja Młodzieży i Studentów O/W SEP ogłosiła konkurs na najlepszą pracę dyplomową na czterech wydziałach Politechniki Wrocławskiej.

Oddział powiększył powierzchnię na potrzeby SEP o dodatkowe 3 pokoje o łącznej powierzchni 73,4 m^2. Przeprowadził remont we wszystkich pomieszczeniach zajmowanych przez nasz Oddział w budynku NOT.

Z ŻYCIA STOWARZYSZENIA

Grupa uczestników III Kongresu Elektryki Polskiej

III KONGRES ELEKTRYKI POLSKIEJ

III Kongres Elektryki Polskiej odbył się w dniach 2-3 kwietnia 2019 r. w hotelu Sofitiel Warsaw Victoria w Warszawie. Wybór miejsca Kongresu nie był przypadkowy – tu gdzie obecnie znajduje się Hotel Victoria stał Pałac Kronenberga – wspaniała budowla przedwojennej Warszawy, w latach trzydziestych ubiegłego stulecia mieszcząca w swych wnętrzach między innymi siedzibę Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Lokalizacja Kongresu znakomicie nawiązywała zatem do Jubileuszu 100-lecia SEP, którego jednym z głównych przedsięwzięć był właśnie III KEP.

Współorganizatorami Kongresu były: Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT, Politechnika Warszawska, Wojskowa Akademia Techniczna i Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego. W Kongresie wzięli udział m.in. Krzysztof Tchórzewski – Minister Energii, a zarazem Przewodniczący Komitetu Honorowego Ob.-chodów 100-lecia SEP, prof. Andrzej Zybertowicz – doradca Prezydenta RP, Karol Okoński – sekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji, Maciej Bando – prezes Urzędu Regulacji Energetyki, Tomasz Schweitzer – prezes Polskiego Komitetu Normalizacji, Andrzej Ziółkowski - prezes Urzędu Dozoru Technicznego oraz prezesi i przewodniczący Komitetów Naukowych PAN, dyrektorzy Instytutów Badawczych związanych z obszarem elektrotechniki, elektroniki, energetyki, telekomunikacji oraz informatyki, nauczyciele akademiccy z wyższych uczelni technicznych, a także reprezentanci świata gospodarczego i przemysłowego związanego z elektryką. Zarząd Główny FSNT-NOT reprezentował w sesji otwierającej Kongres wiceprezes Kamil Wójcik.

W Kongresie udział wzięło około 250 osób ze świata nauki i przemysłu, zarówno z uczelni, instytutów naukowych, firm i przedsiębiorstw, admini-

stracji państwowej i samorządowej. W III KEP wzięli również udział specjalnie zaproszeni goście z zagranicy – polscy naukowcy i inżynierowie pracujący w Finlandii, Francji, Kanadzie, Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Podczas obrad uczestnicy przedyskutowali szerokie spektrum problematyki nowoczesnej elektryki - elektrotechniki, elektroenergetyki, elektroniki, informatyki i dyscyplin pokrewnych, a w tym nowe technologii w przemyśle.

Praca Kongresu zorganizowana została na sesjach plenarnych i w pięciu sekcjach problemowych:

- Przemysł elektrotechniczny i elektroenergetyka;
- Inżynieria elektryczna w transporcie;
- Elektronika, telekomunikacja i informatyka;
- Kształcenie kadr elektryków oraz rola Stowarzyszenia w tym procesie;
- Historia elektryki i SEP.

Głównymi celami III KEP było:

- Stworzenie platformy wymiany doświadczeń i współpracy różnych podmiotów w zakresie rozwoju polskiej elektryki i przemysłu;
- Sformułowanie diagnozy i prognozy rozwoju polskiego przemysłu elektrotechnicznego i energetyki oraz dziedzin pokrewnych w perspektywie do 2050 r.
- Budowanie wspólnego lobby w zakresie rozwoju krajowego przemysłu elektrotechnicznego i energetyki;
- Prezentacja aktualnych badań naukowych dotyczących historii polskiej i światowej elektryki oraz 100-letniego dorobku i osiągnięć SEP;
- Popularyzacja wybranych sylwetek polskich elektryków, w tym członków SEP, którzy wnieśli znaczący wkład w rozwój kraju, elektryki i naszego Stowarzyszenia.

Po dyskusjach, bardzo często burzliwych, w których zabierało głos wielu dyskutantów, podjęto Uchwałę, która zapowiadała publikację Raportu podsumowującego dorobek III KEP. Raport, po jego przyjęciu podczas debaty podsumowującej III KEP, będzie promowany i przekazany właściwym instytucjom i urzędom jako efekt pracy eksperckiej uczestników Kongresu. Stwierdzono również, że nadal aktualne są wnioski i stanowiska zawarte w Raporcie II Kongresu z 2016 r. –„Energia elektryczna dla pokoleń".

Do końca 2019 r. zostanie przeprowadzony plebiscyt wyróżniających się osobowości oraz ranking stulecia najważniejszych osiągnięć polskiej nauki i techniki w obszarze szeroko rozumianej elektryki.

Uczestnicy Kongresu zwrócili się także do Sejmu RP o podjęcie okolicznościowej uchwały w sprawie uczczenia 100-lecia powstania Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Kongres zakończyła uroczysta gala, podczas której wręczono nagrody i wyróżnienia SEP oraz wystąpiły Firmy Partnerskie. Galę uświetnił występ artystyczny Chóru Akademickiego Politechniki Warszawskiej.

TEMATYKA REFERATÓW NA III KEP

Sesja Inauguracyjna – plenarna, część I

- ***Polska w obliczu cyfrowego wyścigu zbrojeń*** - dr hab. **Andrzej J. Zybertowicz**, profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Doradca Prezydenta RP, Kancelaria Prezydenta RP.
- ***Rozwój elektroenergetyki w perspektywie do 2040 r.*** - mgr inż. **Maciej Bando**, prezes Urzędu Regulacji Energetyki.
- ***Stowarzyszenie Elektryków Polskich w okresie 100 lat działalności – wkład w rozwój nauki, techniki i gospodarki*** - - dr inż. **Piotr Szymczak** – prezes SEP, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny; dr hab. inż. **Jerzy Hickiewicz** – profesor Politechniki Opolskiej; prof. dr hab. **Radosław Gaziński** – profesor Uniwersytetu Szczecińskiego.

Sesja Inauguracyjna – plenarna, część II

Dyskusja panelowa z moderatorem i ekspertami pt. ***„Elektryka. Edukacja. Przemysł. Stowarzyszenie u progu trzeciej dekady XXI wieku"***.
Moderator: mgr **Jerzy Kurella**, przewodniczący Rady Firm Przemysłu Elektrotechnicznego i Energetyki SEP, Instytut Staszica.

Praca w sekcjach tematycznych

1. Przemysł elektrotechniczny i elektroenergetyka;
2. Inżynieria elektryczna w transporcie; Elektronika, telekomunikacja i informatyka;
3. Kształcenie kadr elektryków oraz rola Stowarzyszenia w tym procesie;
4. Historia elektryki i SEP.

V DYSKUSYJNE FORUM KOBIET SEP

W dniach 11-13 kwietnia 2019 r. w stolicy Podlasia spotkały się Panie na V Dyskusyjnym Forum Kobiet SEP. W spotkaniu udział wzięły 52 uczestniczki z 16 Oddziałów SEP, BBJ oraz Biura SEP w Warszawie. Tegoroczne hasło Forum to „Wpływ elektryki na nasze życie codzienne**".**

Przybyłych przywitała przewodnicząca Centralnej Komisji ds. Członków Zwyczajnych Kol. Józefa Okładło. W dalszej kolejności głos zabrali: Prezes SEP Piotr Szymczak oraz prezes Oddziału Białostockiego Kol. Paweł Mytnik. Prezes SEP wraz z Kol. Józefą Okładło wręczył podziękowania Kol. Mytnikowi oraz tym Koleżankom z Oddziału Białostockiego, które aktywnie zaangażowały się w przygotowanie wydarzenia. Również szczególne słowa podziękowania prezes SEP skierował do przewodniczącej CK ds. Członków Zwyczajnych Józefie Okładło za organizację piątej już edycji tej cennej inicjatywy, jaką jest Dyskusyjne Forum Kobiet SEP. Niezwykle bogaty program merytoryczny zawierał wiele ciekawych wykładów i prezentacji. W pierwszym dniu obrad Piotr Szymczak przedstawił prezentację pt. „Stowarzyszenie Elektryków Polskich w okresie 100 lat działalności – wkład w rozwój nauki, techniki i gospodarki", oraz krótką relację na temat przebiegu III KEP. Kol. Józefa Okładło zapoznała koleżanki ze statystyką Stowarzyszenia oraz zaprezentowała nowy sztandar ufundowany przez wszystkie Oddziały SEP. Kol. Barbara Brzeska z Oddziału Warszawskiego SEP przedstawiła opracowany przez siebie projekt oświetlenia wewnętrznego Kaplicy Kalwarii i Kaplicy Znalezienia Krzyża Św., który wykonała dla Bazyliki Grobu Świętego w Jerozolimie. Wykład pt. „Elektryczny Białystok" wygłosił dyrektor Muzeum Podlaskiego Andrzej Lechowski. Szczegółowo opisał historię elektryfikacji Białegostoku i powstanie pierwszej elektrowni w tym regionie.

Tego dnia odbyło się również zwiedzanie zabytkowego Supraśla oraz Muzeum Ikon. Dzień drugi rozpoczęła niezwykle interesująca wycieczka do fabryki IKEA oraz farmy wiatrowej w Orli. Uczestniczki wysłuchały również bardzo ciekawego wykładu pt. „Świetlny smog" wygłoszonego przez

prof. Politechniki Białostockiej Macieja Zajkowskiego. W trzecim dniu odbyła się piesza wycieczka po Białymstoku. Przewodnikiem był Andrzej Lechowski - dyrektor Muzeum Podlaskiego. Forum, jak zawsze przebiegało w przyjaznej, koleżeńskiej atmosferze. Podczas obrad sformułowano osiem wniosków, które zostały przedstawione podczas posiedzenia zarządu głównego SEP 24 kwietnia br.

oprac.: Katarzyna Gut (dyr. Działu Organizacyjnego Biura SEP)

CENTRALNE OBCHODY 100-LECIA SEP W WARSZAWIE 7.06.2019

Kulminacyjnym punktem obchodów 100-lecia powstania Stowarzyszenia Elektryków Polskich był XXXIX Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów SEP (NWZD) zwołany równo w 100 lat po założeniu w Warszawie Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich w czerwcu 1919 r. jako organizacji twórczej o charakterze naukowo-technicznym. XXXIX NWZD odbył się w dniu 7 czerwca 2019 r. w Małej Auli Politechniki Warszawskiej pod hasłem: „Elektryka. Edukacja. Przemysł. Stowarzyszenie".

Powstanie SEP było zwieńczeniem inżynierskich spotkań elektryków polskich z czasów zaborów. Polscy elektrotechnicy z entuzjazmem zaangażowali się w tworzenie rodzimego przemysłu elektrotechnicznego; rozbudowę krajowej sieci elektroenergetycznej, telefonicznej i telegraficznej oraz tworzenie placówek naukowo – badawczych i przepisów branżowych. W czerwcu 1928 r. Zgromadzenie Delegatów Kół SEP w Toruniu zmieniło nazwę na Stowarzyszenie Elektryków Polskich. Uchwalono nowy statut oraz przyjęto nową strukturę i aktualne do dziś nazewnictwo.

Do czasu II wojny światowej SEP miał charakter elitarny. W czasie okupacji działacze Stowarzyszenia kontynuowali działalność na przekór zbrodniczym zarządzeniom i działaniom niemieckich władz okupacyjnych. Zapewnili ciągłość funkcjonowania SEP zarówno w okupowanym Kraju, w jednostkach Wojska Polskiego walczącego u boku aliantów a nawet w obozach jenieckich.

Stowarzyszenie podtrzymuje tradycje i wartości swych znakomitych Ojców Założycieli. Szczyci się znaczącym dorobkiem naukowo-technicznym w zakresie tworzenia przepisów branżowych i norm oraz promowaniem nowoczesnych rozwiązań i popularyzowaniem szeroko rozumianej elektryki na rzecz społeczeństwa i podmiotów użyteczności publicznej. Rangę i dorobek SEP znacząco przypomniały i wzmocniły trzy Kongresy Elektryki Polskiej odbywające się cyklicznie. Ostatni, III Kongres Elektryki Polskiej odbył się w Warszawie w dniach 2-3 kwietnia 2019 roku.

Na przestrzeni stulecia, do chwili obecnej, Stowarzyszeniu przewodziło 24 prezesów. Pierwszym prezesem SEP był profesor Mieczysław Pożaryski. Po nim tę funkcję piastowali kolejno: Kazimierz Straszewski, Zygmunt Okoniewski, Felicjan Karśnicki, Tadeusz Czaplicki, Alfons Kühn, Jan Obrąpalski, Janusz Groszkowski, Alfons Hoffmann, Kazimierz Szpotański, Antoni Krzyczkowski, Włodzimierz Szumilin, Stanisław Ignatowicz, Tadeusz Żarnecki, Jerzy Lando, Kazimierz Kolbiński, Tadeusz Kahl, Tadeusz Dryzek, Jacek Szpotański, Bohdan Paszkowski, Cyprian Brudkowski, Stanisław Bolkowski, Jerzy Barglik i Piotr Szymczak. Niektórzy z wyżej wymienionych pełnili tę funkcję przez kilka kadencji.

Poświęcenie nowego sztandaru przez kardynała Kazimierza Nycza

Wydarzeniem poprzedzającym otwarcie obrad XXXIX Zjazdu była Msza Święta w intencji społeczności elektryków i Stowarzyszenia w Bazylice Archikatedralnej pod wezwaniem Męczeństwa św. Jana Chrzciciela na Starym Mieście w Warszawie w dniu 6 czerwca br. o godz. 17:00. Podczas Mszy Świętej, koncelebrowanej przez kapłanów-elektryków z całej Polski, kardynał Kazimierz Nycz, arcybiskup metropolita warszawski dokonał poświęcenia nowego sztandaru Stowarzyszenia.

Rozpoczęcie obrad NWZD poprzedziła uroczystość odsłonięcia pomnika-ławeczki pierwszego prezesa SEP prof. Mieczysława Pożaryskiego na dziedzińcu Politechniki Warszawskiej przed Gmachem Elektrycznym Politechniki Warszawskiej.

Podczas Zjazdu odbyła się Sesja Jubileuszowa poświęcona 100-leciu SEP. W jej ramach wygłoszono następujące cztery referaty:

Marian P. Kaźmierkowski, Mariusz Malinowski – „Elektrotechnika dawniej, dziś i jutro";

Piotr Szymczak, Jerzy Hickiewicz, Sławomir Tumański – „Sto lat działalności i wyzwania stojące przed Stowarzyszeniem Elektryków Polskich";

Sławomir Cieślik, Andrzej Wac-Włodarczyk – „Rola Stowarzyszenia Elektryków Polskich w procesie kształcenia kadr na progu kolejnego 100-lecia działalności";

Jerzy Kurella, Janusz Nowastowski – „Perspektywiczne kierunki działalności SEP w obszarze przemysłu elektrotechnicznego i energetyki".

Decyzją Nadzwyczajnego Zjazdu najwyższą w Stowarzyszeniu godność Członka Honorowego SEP otrzymało 15 znakomitych działaczy SEP, w tym po raz pierwszy w historii trzy Panie.

Wyróżniającym się osobom i instytucjom zostały wręczone pierwsze egzemplarze okolicznościowych Medali 100-lecia Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Opracowali:
Janusz Kowalski - Z-ca Rzecznika Prasowego SEP
Jacek Nowicki - SG SEP

VI WAKACYJNA SZKOŁA LIDERÓW

Lewin Kłodzki 31.07 - 04.08.2019

Łącznie w szkoleniach wzięło udział 20 osób, które były przedstawicielami Oddziałów SEP z całej Polski. Tegoroczny wyjazd był VI edycją projektu, podczas którego grupa studentów mogła skonfrontować swoje doświadczenia oraz nauczyć się pracować w grupie.

Kolejne dni upłynęły na intensywnych szkoleniach dotyczących: komunikacji, prowadzenia projektu – Teambuil-dingu - Leadership. Uczestnicy podkreślali wysoki poziom oraz praktyczny charakter szkolenia oraz wykonywanych ćwiczeń. W ramach szkolenia uczestnicy zwiedzili Pragę oraz elektrownię fotowoltaiczną w Czechach. W wolnych chwilach grano w siatkówkę oraz dyskutowano nad możliwymi formami współpracy na forum międzyoddziałowym. Koledzy przeprowadzili również dyskusję Dotyczącą możliwych form współpracy SEP-u z przemysłem. Jak co roku, Szkoła Liderów okazała się dużym sukcesem.

Uczestnicy VI Wakacyjnej Szkoły Liderów

JUBILEUSZ 100-LECIA SEP WE LWOWIE

W dniach 26-28 września 2019 r. we Lwowie odbyły się jubileuszowe obchody 100-lecia SEP pod patronatem Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Kijowie oraz Ambasady Ukrainy w Warszawie. Z Polski pojechały do Lwowa dwa autokary członków i sympatyków SEP.

Głównym celem uroczystości była prezentacja dorobku i osiągnięć elektryków polskich i ukraińskich na tej przestrzeni czasu oraz osiągnięć stowarzyszeń naukowo - technicznych działających na Ukrainie i w Polsce.

Uczestnicy Uroczystości we Lwowie

Głównymi organizatorami tego wydarzenia byli:
- Stowarzyszenie Elektryków Polskich;
- Narodowy Uniwersytet „Lwiwska Politechnika";
- Organizacja Publiczna „Związek Naukowo – Techniczny Energetyków i Elektrotechników Ukrainy".

Współorganizatorami obchodów jubileuszowych były również następujące organizacje:
-Instytut Elektrodynamiki Narodowej Akademii Nauk Ukrainy;
-Polsko-Ukraińska Izba Gospodarcza;
-Narodowy Uniwersytet Budowy Okrętów im. Admirała Makarowa z Nikołajewa na Ukrainie;
-Narodowy Uniwersytet Techniczny Ukrainy „Kojiwskij Politechnicznij Instytut im. Ihora Sikorsoho";
-Przedstawicielstwo PAN w Kijowie;
-Instytut Polski w Kijowie;
-Lwowski Regionalny Związek Naukowo – Techniczny Energetyków i Elektrotechników Ukrainy.

Patronat medialny nad uroczystościami objęły: „Spektrum", „Energetyka", „Wiadomości Elektrotechniczne", Przegląd Techniczny", Kurier Galicyjski" i Polskie Radio Lwów.

Jubileuszowym uroczystościom przewodniczył Komitet Honorowy w składzie:

Jurij Bolało – Rektor Narodowego Uniwersytetu „Lwiwska Politechnika;

Oleksandr Dupak – wiceprzewodniczący Organizacji Publicznej „ Związek Naukowo –Techniczny Energetyków i Elektrotechników Ukrainy";

Piotr Szymczak – Prezes Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Członek Honorowy SEP oraz 26 osób z Polski i z Ukrainy, stanowiących całość Komitetu Honorowego.

Powołany został również Komitet Programowy obchodów składający się z przedstawicieli polskich i ukraińskich uczelni oraz stowarzyszeń i organizacji z obu krajów (30 osób).

Nad całością organizacyjną obchodów czuwał Komitet Organizacyjny , w skład którego weszły osoby z Polski i z Ukrainy (13 osób).

Przebieg Uroczystości Jubileuszu 100 – lecia SEP we Lwowie

Obchody Jubileuszu we Lwowie można ująć w trzech działach tematycznych:
- Pamięć o zasłużonych;
- Sympozjum naukowe;
- Integracja polsko-ukraińska.

PAMIĘĆ O ZASŁUŻONYCH

Realizując ten punkt obchodów Stowarzyszenie Elektryków Polskich rozpoczęło swoje działania już dużo wcześniej. Z inicjatywy SEP, przed uroczystościami jubileuszowymi zostały odnowione groby zasłużonych osobistości, których praca zawodowa i społeczna legła u podstaw powstania przyszłej organizacji elektryków polskich.

Na Cmentarzu Łyczakowskim przeprowadzo ponowną renowację grobowca prof. Romana Dzieślewskiego oraz renowację grobowca prof. Romana Gostkowskiego, pierwszego Prezesa Polskiego Towarzystwa Politechnicznego.

Na Cmentarzu w Brzuchowicach koło Lwowa SEP przeprowadził renowację grobów Profesora Gabriela Sokolnickiego, członka pierwszego Zarządu Głównego SEP oraz jego żony Marii. Na wszystkich tych miejscach pamięci zostały złożone w imieniu SEP wieńce i zapalone znicze pamięci. Pamiętaliśmy również o grobach ukraińskich Profesorów , którzy wraz z polskimi Profesorami wnieśli duży wkład w rozwój elektrotechniki i elektryki.

Po mszy św. w intencji elektryków i Stowarzyszenia w Bazylice archikatedralnej we Lwowie pod przewodnictwem Arcybiskupa Metropolity Lwowskiego Kościoła rzymskokatolickiego Mieczysława Mokrzyckiego

Podsumowaniem tego punktu obchodów jubileuszu we Lwowie była uroczysta Msza Św. w Archikatedrze Lwowskiej, odprawiona przez Arcybiskupa Mieczysława Mokrzyckiego w intencji zmarłych zasłużonych ludzi, działających na rzecz elektryki i za współczesnych żyjących, którzy kontynuują to 100-letnie dzieło organizacyjne.

SYMPOZJUM NAUKOWE

Głównym punktem obchodów Jubileuszu 100-lecia SEP we Lwowie było wspólne polsko-ukraińskie sympozjum naukowe, które odbyło się w gmachu głównym Narodowego Uniwersytetu Lwiwska Politechnika. Sympozjum odbyło się pod hasłem „Tradycje elektryki w Ośrodku Lwowskim oraz propozycje współpracy elektryków polskich i ukraińskich".

W pierwszej części spotkania (inauguracja sympozjum naukowego) w auli głównej (obrazy Jana Matejki) Politechniki Lwowskiej, odbyło się powitanie wszystkich zaproszonych gości przez organizatorów i gospodarzy wydarzenia.

W prezydium otwarcia sympozjum zasiedli:

zastępca kierownika administracji obwodowej - Wasyl Łozynskyy,

zastępca Mera Miasta Lwowa - Andrij Moskalenko ,

prezes SEP - Piotr Szymczak,

prof. Natalia Chukhray - prorektor Narodowego Uniwersytetu Lwiwska Politechnika; Oleksandr Dupak – wiceprzewodniczący związ- ku NTEE Ukrainy.

Miłym akcentem rozpoczynającego się sympozjum było wręczenie medali i odznaczeń z okazji 100 – lecia SEP dla osób z Ukrainy i z Polski. Wręczono medale 100–lecia SEP:

Medal 100-lecia SEP dla Politechniki Lwowskiej,

Medale SEP dla osób z Politechniki Lwowskiej i innych uczelni i instytucji, które wniosły istotny wkład w rozwój współpracy ukraińsko-polskiej:

Prof. dr hab. inż. **Jurij Bobało** (Rektor Politechniki Lwowskiej) – medal prof. Mieczysława Pożaryskiego: w uznaniu wybitnych zasług w rozwoju współpracy ukraińsko-polskiej w dziedzinie nauki i dydaktyki,

Prof. **Orest lwakhiv** (Narodowy Uniwersytet "Lwiwśka Politechnika") – medal Romana Dzieślewskiego: w uznaniu zasług w rozwoju współpracy ukraińsko-polskiej oraz w podziękowaniu za współpracę ze Stowarzyszeniem Elektryków Polskich;

Prof. **Petro Stakhiv** (Narodowy Uniwersytet "Lwiwśka Politechnika") – medal Romana Dzieślewskiego: w uznaniu zasług w rozwoju współpracy ukraińsko-polskiej oraz w podziękowaniu za współpracę ze Stowarzyszeniem elektryków Polskich;

Andrej Križanyjwskij (Muzeum Historii Elektryfikacji Lwowa) – medal Groszkowskiego: w uznaniu zasług w pozyskiwaniu cennych źródeł archiwalnych dotyczących historii postaci związanych z elektryką oraz w podziękowaniu za współpracę ze Stowarzyszeniem Elektryków Polskich;

Prof. **Bohdan Stadnyk** (Narodowy Uniwersytet " Lwiwska Politechnika") – medal Groszkowskiego: w uznaniu zasług w rozwoju współpracy ukraińsko-polskiej;

Prof. **Mykhaylo Dorozhovets** (Narodowy Uniwersytet "Lwiwska Politechnika") – medal Krukowskiego: w uznaniu zasług w rozwoju współpracy ukraińsko-polskiej;

Prof. **Mykhaylo Seheda** - Narodowy Uniwersytet " Lwiwśka Politechnika" – medal Krukowskiego: w uznaniu zasług w rozwoju współpracy ukraińsko-polskiej;

Medal 100 - lecia SEP dla Politechniki Lwowskiej z rąk Prezesa Piotra Szymczaka odbiera Prorektor Nataliya Chukhray

Pan **Andrij Andruchiw** (Dyrektor Biblioteki - Narodowy Uniwersytet "Lwiwśka Politechnika") – medal Stanisława Fryzego: w uznaniu zasług w pozyskiwaniu cennych źródeł archiwalnych dotyczących historii i postaci związanych z elektrotechniką;

Prof. **Volodymyr S. Blintsov** (Prorektor Uniwersytetu Budowy Okrętów w Nikołajewie) –

Uroczystość w pięknej auli Politechniki Lwowskiej udekorowanej obrazami Jana Matejki

medal Michała Doliwo-Dobrowolskiego: w uznaniu wybitnych zasług w dziedzinie rozwoju ukraińsko-polskiej współpracy naukowej i dydaktycznej oraz w podziękowaniu za współpracę ze Stowarzyszeniem Elektryków Polskich;

Prof. **Vasyl. F. Shynkarenko** (Kierownik Katedry Elektromechaniki Politechniki Kijowskiej) – medal Michała Doliwo-Dobrowolskiego: w uznaniu zasług w rozwoju współpracy ukraińsko-polskiej w dziedzinie elektromechaniki;

Dr. hab. inż. **Viktor V. Grebennikov** (Kierownik Pracowni Instytutu Elektrodynamiki NAN Ukrainy) – medal Michała Doliwo-Dobrowolskiego – w uznaniu zasług w rozwoju ukraińsko-polskiej współpracy w dziedzinie maszyn elektrycznych nowych generacji.

Medal 100-lecia SEP dla osób z Polski:

Kol. **Bolesław Pałac** (czł. ZG SEP, przewodniczący Centralnej Komisji ds. Obchodów 100-lecia SEP) — Medal 100-lecia SEP - w uznaniu zasług w rozwoju polsko-ukraińskiej współpracy naukowej i stowarzyszeniowej;

Kol. **Wiesław Michalski** (prezes Oddziału Radomskiego SEP) — Medal 100-lecia SEP - w uznaniu zasług w rozwoju polsko-ukraińskiej współpracy naukowej i stowarzyszeniowej.

Referaty na sympozjum i praca w zespołach problemowych

Ważnym i doniosłym wydarzeniem tego sympozjum naukowego były wygłoszone referaty oraz w drugiej części dyskusja w zespołach problemowych.

W auli głównej wygłoszono szereg bardzo ciekawych referatów tak ze strony polskiej jak i ukraińskiej;

Jerzy Hickiewicz - „Lwowskie korzenie polskiego elektrotechnicznego szkolnictwa wyższego”;

Mykhaylo Dorozhovets – „Lwowskie stulecie miernictwa elektrycznego”;

Jan Strzałka, Przemysław Sadłowski, Piotr Rataj – „Początki polskiej działalności stowarzyszeniowej oraz zarys działalności Oddziału Lwowskiego i Oddziału Wołyńskiego SEP";

Serhiy Rendziniak – „Lwowska szkoła elektrotechniczna – źródła i perspektywy";

Piotr Szymczak, Bolesław Pałac – „Propozycje współpracy naukowo – dydaktycznej i stowarzyszeniowej pomiędzy polskimi i ukraińskimi elektrykami”;

Natalia Hots – „Współpraca pomiędzy Narodowym Uniwersytetem Lwiwska Politechnika i uczelniami polskimi”;

Jacek Piechota, Oleg Dubisz - „Kierunki polsko – ukraińskiej współpracy gospodarczej”;

Stefan Kuybida – „O perspektywach i warunkach wstępnych polsko-ukraińskiej współpracy gospodarczej”.

W drugiej części sympozjum rozpoczęły się prace w trzech zespołach problemowych:

Zespół pierwszy: Naukowo-dydaktyczny;

Zespół drugi: Gospodarczy;

Zespół trzeci: Stowarzyszeniowy.

Każdy z zespołów problemowych przedstawił i przedyskutował problematykę, która była przypisana do każdego z nich. Problemy te były przedstawiane przez ukraińską i polską stronę, a nad ich przebiegiem czuwał dwu osobowy zespół przewodniczących, ze strony polskiej i ukraińskiej.

Owocem tych obrad są materiały dyskusyjne i wnioski zespołów problemowych, które zostały uzgodnione, spisane i będące przedmiotem publikacji po obu stronach. To bardzo ciekawy materiał, który może być zaczynem dla przyszłej współpracy ukraińskich i polskich elektryków. To było jedno z ważniejszych wydarzeń i faktów dotychczasowej współpracy SEP ze stroną ukraińską. Efekty prac w zespołach problemowych powinny być widoczne niebawem w pracy stowarzyszeniowej i we współpracy między obu społecznościami elektryków.

Integracja polsko-ukraińska

Podsumowaniem jubileuszu 100-lecia SEP we Lwowie była integracja polskich i ukraińskich elektryków, wyrażona w różnych formach spotkań koleżeńskich.

Jednym z nich był jubileuszowy koncert w Lwowskiej Filharmonii w wykonaniu kameralnej orkiestry smyczkowej tej instytucji. Muzycy lwowscy wykonali utwory muzyczne kompozytorów polskich urodzonych we Lwowie oraz kompozytorów ukraińskich. W ich wykonaniu usłyszeliśmy utwory m.in. Zygmunta Krauzego, Wojciecha Kilara i Krystyny Moszumańskiej-Nazar.

W drugiej części koncertu uczestnicy wysłuchali wspaniałego koncertu fortepianowego w wykonaniu pianisty Jerzego Pawła Kowalskiego z Warszawy, który po mistrzowsku wykonał kompozycje Fryderyka Chopina.

Dopełnieniem pełnej integracji polsko-ukraińskiej było spotkanie koleżeńskie w gościnnym hotelu Dniestr, gdzie był czas na podziękowania, nawiązywanie bliższych kontaktów, życzenia i muzykę.

Przy rytmach lwowskiej kapeli i przy znakomitym miejscowym jadle, wśród przyjaciół z Ukrainy, mogliśmy

świętować zakończenie obchodów 100-lecia SEP we Lwowie.

Efekty tego spotkania powinny pojawić się w niedługim czasie.

Wszystkim uczestnikom, sponsorom, sympatykom składamy serdeczne podziękowania za to spotkanie i pomoc przy jego organizacji. Obchody 100-lecia SEP przechodzą zatem do historii. Pamiątką z tego wydarzenia pozostanie film nagrany we Lwowie, który prezentuje początki powstania SEP oraz jego współczesne znaczenie i rola dla elektryki. Film poświecony jest pamięci osób, które współtworzyły SEP i które to dzieło przez 100 lat kontynuowało.

Opracowali: Piotr Szymczak – Prezes SEP i Bolesław Pałac - Przewodniczący Centralnej Komisji ds. Jubileuszu 100-lecia SEP.

Zdjęcia: Robert Kaczmarczyk

WILEŃSKIE OBCHODY 100-LECIA SEP

W dniach 12-15.10.2019 r. w Wilnie odbyły się jubileuszowe obchody 100-lecia SEP zorganizowane przez trzech organizatorów: Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Polsko-Litewską Izbę Handlową, Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy i Partnera Wydarzenia, którym została Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie.

Głównym celem uroczystości była prezentacja dorobku i osiągnięć elektryków polskich i litewskich w okresie 100-lecia oraz osiągnięć naukowo-technicznych instytucji i stowarzyszeń działających na terenie Litwy, a także omówienie propozycji wzajemnej współpracy.

W niedzielę, 13 października w godzinach porannych, w dniu wyborów parlamentarnych do Sejmu i Senatu RP, uczestnicy obchodów 100-lecia SEP udali się na głosowanie do Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej mieszczącej się w dawnym Pałacu Paców przy ul. Św. Jana.

Jubileusz Stowarzyszenia Elektryków Polskich w Wilnie rozpoczęła uroczysta Msza Święta odprawiona w intencji zmarłych elektryków polskich i litewskich w pobliskim Kościele pod wezwaniem Świętego Ducha na wileńskiej Starówce, koncelebrowana przez ks. dr kan. Sławomira Zygę, ks. Tadeusza Jasińskiego – proboszcza parafii w. Ducha, oraz rezydującego tymczasowo w parafii misjonarza. Po zakończonej Mszy Świętej uczestnicy Jubileuszu udali się na zwiedzanie zabytków Wilna rozpoczynając od wileńskiej Katedry poprzez sanktuarium w Ostrej Bramie, a kończąc na wileńskiej Rossie, gdzie na tamtejszym zabytkowym cmentarzu delegacje złożyły kwiaty i zapaliły znicze na grobie pierwszego dyrektora elektrowni wileńskiej i protoplasty rodu sławnych fizyków jądrowych – Wiktora Niewodniczańskiego, oraz wybitnych przedstawicieli nauki i kultury obu krajów – Joachima Lelewela oraz Władysława Syrokomli.

Głównym punktem obchodów Jubileuszu 100-lecia SEP w Wilnie było wspólne polsko- litewskie sympozjum naukowe, które odbyło się w sali widowiskowej Domu Kultury Polskiej w Wilnie, pod hasłem „Tradycje elektryki w Ośrodku Wileńskim oraz propozycje współpracy elektryków polskich i litewskich". Udział w nim wzięli przedstawiciele stowarzyszeń, instytucji oraz przedsiębiorców z obu krajów.

W pierwszej części spotkania odbyło się powitanie wszystkich zaproszonych gości przez organizatorów i gospodarzy wydarzenia. W prezydium sympozjum zasiedli: prezes Polsko-Litewskiej Izby Handlowej – Robert Juodka, prezes Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy – Henryk Malewski oraz prezes Stowarzyszenia Elektryków Polskich – Piotr Szymczak, osoby będące jednocześnie członkami 16-osobowego Komitetu Honorowego.

Miłym akcentem rozpoczynającego się sympozjum było wręczenie medali SEP dla zasłużonych uczestników i gości z Litwy i z Polski.

Ważnym i doniosłym wydarzeniem pierwszej części sympozjum naukowego były wygłoszone referaty oraz w drugiej części dyskusja w zespołach problemowych.

Wygłoszono szereg bardzo ciekawych referatów tak ze strony polskiej jak i litewskiej:

Marek Bielski – „Wilno Niewodniczańskich";

Jerzy Hickiewicz, Przemysław Sadłowski, Piotr Rataj – „Zarys działalności Oddziału Wileńskiego SEP";

Arturas Klementavičius – „Ocena stabilności pracy i perspektyw handlu energią synchronicznie połączonych elektroenergetycznych systemów Litwy i Polski";

Piotr Szymczak, Wojciech Mosakowski, Grzegorz Buchowiecki – „Propozycje współpracy naukowo-dydaktycznej i stowarzyszeniowej pomiędzy polskimi i litewskimi elektrykami";

Robert Juodka – „Kierunki polsko-litewskiej współpracy gospodarczej";

Jerzy Hickiewicz, Przemysław Sadłowski, Piotr Rataj – „Nieznane, światowe osiągnięcia fabryki radioodbiorników w Wilnie";

Voitech Stankevič – „Propozycje współpracy w sferze nauki i dydaktyki";

W drugiej części sympozjum rozpoczęły się prace w trzech zespołach problemowych:

Zespół pierwszy – naukowo-dydaktyczny;

Zespół drugi – gospodarczy

Zespół trzeci – stowarzyszeniowy.

Zespoły problemowe przedstawiły i przedyskutowały problematykę, która była przypisana do każdego z nich. Nad przebiegiem rozmów przy poszczególnych stolikach czuwał dwuosobowy zespół przewodniczących ze strony polskiej i litewskiej. Podczas obrad zespołów uczestnicy wskazali trudności ale i szanse, które w przyszłości mogą przyczynić się do rozwoju współpracy między obiema stronami.

Owocem tych obrad są materiały dyskusyjne i wnioski zespołów problemowych, które po ich opracowaniu będą przedmiotem publikacji po obu stronach. Jednocześnie partnerzy wyrazili chęć dalszej współpracy i cyklicznych spotkań na przemian co dwa lata, raz na terenie Polski, raz na terenie Litwy.

Podsumowaniem jubileuszu 100-lecia SEP w Wilnie był wieczór integracyjny z udziałem uczestników sympozjum ze strony polskiej i litewskiej, który odbył się w Sali Widowiskowej Domu Kultury Polskiej.

Opracował:
Wojciech Mosakowski
Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego

Z ŻYCIA ODDZIAŁU WROCŁAWSKIEGO SEP

SONEL 2019
24-26.04.2019

W swojej wieloletniej tradycji **Ogólnopolskie Konferencje Techniczne** organizowane przez SONEL S.A. cieszą się coraz większym zainteresowaniem. W każdej edycji brało udział od 100 do 200 osób, co daje w sumie **ponad 2500 uczestników!** Na konferencji spotykają się przedstawiciele energetyki zawodowej i przemysłowej branży elektrycznej oraz środowisko naukowo-techniczne z całej Polski.

Tematyka konferencji dotyczyła szeroko rozumianej problematyki pomiarów związanych zarówno z ochroną przed porażeniem prądem, jakością zasilania i badaniem elektronarzędzi. Uwzględniając innowacyjne rozwiązania konstrukcyjne i technologiczne urządzeń pomiarowych i systemów diagnostycznych.

W ramach konferencji wygłoszono następujące referaty:

- prof. dr hab. Inż. Waldemar Minkina – „Pomiary termowizyjne – podstawy teoretyczne i praktyczne zastosowania";
- Dorota Kołakowska Sonel S.A. „Możliwości pomiarowe laboratorium SONEL S.A."
- dr hab. inż. Stanisław Czapp, prof. nadzw. PG – „Ochrona przeciwporażeniowa w instalacjach niskiego napięcia – aktualne wymagania, problemy interpretacyjne, sprawdzanie".
- prof. dr hab. inż. Zbigniew Hanzelka AGH Kraków – „Jakość zasilania w sieciach elektroenergetycznych typu smart";
- dr inż. Konrad Sobolewski – „Modelowanie i symulacje w obliczeniach uziomów";
- Maciej Kowalski - dyrektor ds. fotowoltaiki GRODNO S.A. – „ Instalacje fotowoltaiczne".

XLIV NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE O/W SEP
11.05.2019

W sobotę 11 maja 2019 roku w budynku H-14 Politechniki Wrocławskiej odbyło się uroczyste XLIV Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Po Zgromadzeniu odbyła się Dolnośląska Gala Energetyki. Wydarzenia były związane z 100. rocznicą działalności SEP.

Członkowie i sympatycy SEP przed budynkiem A-5

Prof. Jerzy Jasieńko – Prorektor PWr, Piotr Szymczak – Prezes Stowarzyszenia i Andrzej Hachoł – prezes O/W SEP przy odsłoniętej tablicy.

Uroczystości rozpoczęły się przed wejściem do budynku A-5 Politechniki Wrocławskiej. W obecności kilkudziesięciu członków i sympatyków SEP została odsłonięta nowa tablica pamiątkowa umieszczona na elewacji tego budynku. Odsłonięcia dokonali: prof. Jerzy Jasieńko – Prorektor PWr, Piotr Szymczak – Prezes SEP oraz Prezes Oddziału Wrocławskiego SEP – Andrzej Hachoł. Nowa tablica upamiętnia prof. Kazimierza Idaszewskiego, który wygłosił pierwszy wykład akademicki w języku polskim we Wrocławiu. Profesor był inicjatorem powołania Oddziału Wrocławskiego SEP i jego pierwszym prezesem.

Po uroczystym odsłonięciu tablicy pamiątkowej uczestnicy spotkania udali się do budynku H-14 na XLIV Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Oddziału Wrocławskiego SEP.

Wśród zaproszonych gości byli m.in. Wojciech Kaczkowski – z-ca Dyr. Departamentu Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Politechnikę Wrocławską reprezentowali: prof. Czesław Smutnicki – Dziekan Wydziału Elektroniki, prof. Arkadiusz Wójs – Dziekan Wydziału Podstawowych Problemów Techniki, prof. Jan Zawilak, prof. Jan Iżykowski oraz prof. Eugeniusz Rosołowski z Wydziału Elektrycznego. W uroczystościach udział wzięli przedstawiciele organizacji założycielskich SEP ze Lwowa oraz z Oddziałów SEP – Krakowa, Łodzi, Poznania, Zagłębia Węglowego.

Uroczystym akcentem XLIV NWZO było wręczenie odznaczeń i medali. Wśród wyróżnionych byli między innymi Koledzy: dr Wojciech Gro-

Uczestnicy XLIV NWZ O/W SEP

towski, który otrzymał diamentową odznakę NOT oraz Krzysztof Haber i dr Remigiusz Mydlikowski, którzy otrzymali złotą honorową odznakę SEP.

Za szczególne zasługi dla SEP nagrody książkowe z rąk Prezesa SEP Piotra Szymczaka otrzymali prof. Bohdan Synal oraz prof. Andrzej Wiszniewski.

Medale im prof. Mieczysława Pożaryskiego otrzymali Władysław Błoński, Stanisław Jednoróg, Andrzej Krzyżański, Bogusław Staroojciec oraz Elżbieta Zachemba.

Następnie Prezes Oddziału Wrocławskiego SEP Andrzej Hachoł przedstawił prezentację „Rok 2019 – Rokiem Jubileuszu 100-lecia Stowarzyszenia Elektryków Polskich", w której pokazał historię powstania organizacji założycielskich oraz rozwijanie się struktur stowarzyszenia.

Szczególnymi gośćmi NWZO byli prof. Orest Ivakhiv, który wygłosił referat na temat działalności prof. Kazimierza Idaszewskiego we Lwowie, oraz inż. Andrij Kryżanyjwskij z Muzeum Historii Elektryki, przybliżył temat strat w energetyce lwowskiej w okresie II wojny światowej.

Prof. Orest Ivakhiv w czasie wykładu

Nadzwyczajne Zgromadzenie przyjęło Uchwałę z okazji 100-lecia SEP.

Bezpośrednio po NWZO zaczęła się Dolnośląska Gala Energetyki. Organizatorem tego wydarzenia byli młodzi działacze Wrocławskiego Oddziału SEP Jan Pytlarz, Michał Wesołowski, Jarosław Krysiak oraz Maciej Gwoździewicz.

Galę urozmaiciła swoim wokalem Urszula Milewska wraz zespołem.

Kontynuując obchody 100-lecia w dniu 5 czerwca br. odbyło się uroczyste odsłonięcie rzeźby KRASNALI SEP przed budynkiem Domu Technika NOT we Wrocławiu.

Rzeźba Krasnali jest realizacją uchwały WZO i wpisuje się w sylwetki „Wrocławskich krasnali". Będzie służyła do zwiększenia popularności Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Barbara Kazubek O/W SEP

DOLNOŚLĄSKA GALA ENERGETYKI Z OKAZJI 100-LECIA SEP

W 100-letnią rocznicę powstania Stowarzyszenia Elektryków Polskich Oddział Wrocławski SEP zorganizował Dolnośląską Galę Energetyki na którą zaprosił kluczowe i prężnie rozwijające się firmy, mające wkład w rozwój technologiczny kraju. Gala stała się okazją do wyróżnienia szczególnie zasłużonych dla branży firm oraz osób. Gala odbyła się 11 maja 2019 r. w murach Politechniki Wrocławskiej. Podczas Gali wręczono nagrody firmom z branży elektrotechnicznej oraz osobom szczególnie zasłużonym dla regionu i branży elektroenergetycznej. Zgłoszenia najbardziej aktywnych przedsiębiorstw ocenione zostały w siedmiu kategoriach.

Referat otwierający Galę wygłosił Dyrektor *PGE GiEK Oddział Turów* Sławomir Wochna. Mówił o bogatej historii Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz nakreślił potrzebę współpracy firm branży z nauką oraz Stowarzyszeniem Elektryków Polskich na polu kształcenia ustawicznego oraz konsultacji z ośrodkiem rzeczoznawstwa SEP.

Następnie uczestnicy wysłuchali krótkiego koncertu zespołu *Just Friends Quartet*. Po koncercie nastąpiło wręczenie wyróżnień.

Decyzją kapituły zwycięzcami poszczególnych kategorii zostały firmy:

WYDARZENIE ROKU
-Bosetti Global Consulting Sp. z .o.o.

KUŹNIA TALENTÓW
-Elektrotim S.A.

OCHRONA ŚRODOWSIKA
-Procom System S.A.

LOGISTYKA
-TIM S.A.

INNOWACJE W ENERGETYCE
-Schneider Electric Sp. z o.o.

SUKCES MIĘDZYNARODOWY
-Sonel S.A.

PRODUKCJA
-ZPAS S.A.

W trakcie Gali każda z wyróżnionych firm miała okazję przedstawić swoje najciekawsze projekty i realizacje za pomocą krótkometrażowych filmów promocyjnych. W imieniu wyróżnionych firm nagrody odebrali: Prezes *Bosetti Global Consulting* - Marek Stokłosa, Prezes *Elektrotim S.A.* - Andrzej Diakun, Dyrektor Rynku firmy *Procom System S.A.* - Jeremiasz Rękoś, Prezes *TIM S.A.* - Krzysztof Folta, Regionalny Kierownik Sprzedaży *Schneider Electric Sp. z o. o.* - Daniel Banica, Prezes *Sonel S.A.* - Krzysztof Wieczorkowski oraz zastępca dyrektora sprzedaży i marketingu *ZPAS S.A.* - Piotr Sobczak. Każda firma to przede wszystkim ludzie, którzy tworzą jej sukces.

Za znaczący wkład w rozwój oraz dorobek branży elektroenergetycznej wyróżnione zostały osoby, których zaangażowanie wpłynęło na wysoką pozycję

Regionu Dolnośląskiego oraz Stowarzyszenia Elektryków Polskich:

- Prezes Zarządu *ELEKTROTIM S.A.*- Andrzej Diakun,
- J.E. Ksiądz Biskup Zbigniew Kiernikowski,
- Dyrektor ds. utrzymania ruchu w *ZG lublin KGHM Polska Miedź* – Jan Wandzio,
- Dyrektor naczelny ds. inżynierii produkcji *KGHM Polska Miedź* – Ryszard Biernacki,
- Prezes Zarządu *SONEL S.A.* – Krzysztof Wieczorkowski,
- Dyrektor *PGE GIEK S.A. Oddział KWB* – Sławomir Wochna,
- Przewodniczący Sekcji Krajowej Górnictwa Węgla Brunatnego NSZZ „Solidarność" - Wojciech Ilnicki,
- Prezes Zarządu *ENERGO KONTROL Sp. Z o.o.* – Dariusz Święcicki.

Nagrody wręczyli: Prezes Stowarzyszenia Elektryków Polskich Piotr Szymczak, Prezes Oddziału Wrocławskiego SEP Andrzej Hachoł oraz Przewodniczący Kapituły oceniającej - Jan Zawilak.

Podsumowując wydarzenie kilka ciepłych słów w stronę przedstawicieli firm, Stowarzyszenia Elektryków Polskich, władz uczelni oraz wszystkich przybyłych gości z Polski i z zagranicy, skierował profesor Jan Zawilak.

Wydarzenia było możliwe dzięki sponsorom: *Elektrotim S.A., Sonel S.A., Energo-Kontrol Sp. z o. o., Schneider Electric Sp. z o. o.* oraz *ZEC Service Sp. z o. o.*

W spotkaniu uczestniczyło ponad 120 osób cieszących się szczególnym uznaniem środowiska elektryków. To właśnie ich udział stał się największą nobilitacją dla wydarzenia.

Dolnośląska Gala Energetyki została zorganizowana przez Komitet Organizacyjny w skład którego wchodzili Koledzy: Jan Pytlarz – przewodniczący, wiceprezes Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Michał Wesołowski – wiceprzewodniczący oraz Jarosław Krysiak – sekretarz.

Skrót Redakcji na podstawie opr. Jana Pytlarza i Michała Wesołowskiego z O/W SEP

XXV JUBILEUSZOWE SEMINARIUM NAUKOWO-TECHNICZNE „SEMAG 2019" 27-29.05.2019

XXV Jubileuszowe Sympozjum Naukowo-Techniczne „SEMAG 2019" odbyło się w dniach 27 ÷ 29 maja 2019 roku w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Złoty Sen" w Złotnikach Lubańskich. Ośrodek położony w pięknej scenerii nad zbiornikiem wodnym utworzonym na rzece Kwisie w pobliżu elektrowni wodnej „Złotniki". Organizatorzy wybrali ten ośrodek z uwagi na standard pokoi hotelowych i zapewniony odpowiedni komfort obrad a także na możliwość łatwej organizacji imprez towarzyszących. Wyjątkowa sceneria tego miejsca, zbiornik wodny, piękne lasy i w zasięgu krótkiego spaceru zamek Czocha.

Organizatorami instytucjonalnymi Sympozjum byli: Sekcja Elektrotechniki i Automatyki Górniczej Oddziału Wrocławskiego SEP i Instytut Tele- i Radiotechniczny w Warszawie.

Patronat honorowy sprawowali:

dziekan Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej - prof. dr hab. inż. Waldemar Rebizant oraz Prezes Oddziału Wrocławskiego SEP - dr inż. Andrzej Hachoł.

„Automatyka i Elektroenergetyka w przemyśle wydobywczym" to temat wiodący XXV Jubileuszowego Sympozjum naukowo-technicznego „SEMAG 2019".

W zakresie tematycznym Sympozjum znalazły się następujące zagadnienia:

- Eksploatacja tendencje rozwojowe nowoczesnych urządzeń i układów napędowych maszyn górniczych,
- Przewodowe i bezprzewodowe systemy transmisji danych, rozdzielnice SN w przemysłowych systemach dystrybucji energii elektrycznej,
- Jakość energii elektrycznej i jej nowoczesne metody pomiarowe,
- Aktywna kompensacja mocy biernej w układach zasilania z odbiorami nieliniowymi oraz nowe rozwiązania układów i elementów elektroenergetycznej automatyki zabezpieczeniowej,
- Detekcja wysoko rezystancyjnych i łukowych zwarć doziemnych w sieciach średniego napięcia oraz aktualne problemy bezpieczeństwa pracy podczas eksploatacji urządzeń elektrycznych.

Nad pracami przygotowawczymi i sprawnym przebiegiem Sympozjum czuwał Komitet Organizacyjny oraz członkowie Sekcji Elektrotechniki i Automatyki Górniczej SEP Oddziału Wrocławskiego:

Prof. dr hab. inż. Bogdan Miedziński – Przewodniczący, dr inż. Zenon Okraszewski – z-ca Przewodniczącego, dr hab. Marcin Habrych – sekretarz naukowy, dr inż. Grzegorz Wiśniewski – Sekretariat i Informatyka, Barbara Kazubek SEP i Jarema Burski – Finanse i Obsługa Techniczna.

Nadzór merytoryczny nad obradami sprawował Komitet Naukowy:

Prof. Bogdan Miedziński – Przewodniczący, dr hab. inż. Marcin Habrych, prof. Uczelni – Sekretarz Naukowy oraz Członkowie:
Prof. dr hab. inż. Barbara Ślusarek – ITR Warszawa, dr hab. inż. Andrzej Nowakowski – ITR Warszawa, prof. dr hab. inż. Stanisław Kulas – WAT- Warszawa, dr inż. Jan Wandzio – KGHM „Polska Miedź" S.A., dr inż. Artur Kozłowski, prof. – ITI „EMAG" – Katowice, dr inż. Zenon Okraszewski – SEP Oddział Wrocławski, dr inż. Grzegorz Wiśniewski – Katedra Energoelektryki PWr mgr inż. Ryszard Biernacki – KGHM, „Polska Miedź" S.A. mgr inż. Tomasz Kostka – KGHM „Polska Miedź" S.A., inż. Roman Mazur – PGE KGHM, „Polska Miedź" S.A.

Sympozjum rozpoczął przewodniczący Komitetu Organizacyjnego i Naukowego prof. Bogdan Miedziński, który powitał gości i dokonał ich prezentacji. Poinformował, że zgłoszono 24 referaty, które organizatorzy zgrupowali w pięciu sesjach tematycznych. W Sesji I, Plenarnej, wygłoszono pięć referatów w tym referat inauguracyjny prof. Bogdana Miedzińskiego dotyczący historii ostatniego ćwierćwiecza SEMAG-u. W Sesji II zatytułowanej „Inteligentne sieci elektroenergetyczne i OZE", której przewodniczył prof. Stanisław Kulas, wygłoszono pięć referatów.

W drugim dniu Sympozjum obradowano w sesjach III, IV i V. W Sesji III, przedpołudniowej, zatytułowanej „Systemy EAZ i przetworniki wielkości fizycznych" wygłoszono cztery referaty. Sesji tej przewodniczył prof. Andrzej Nowakowski. W kolejnej sesji IV, przedpołudniowej, zatytułowanej „Innowacyjne rozwiązania w

elektroenergetyce i górnictwie" część 1, przewodniczył dr hab. inż. Marcin Habrych, wygłoszono trzy referaty. Natomiast w Sesji V, będącej kontynuacją tematyczną sesji IV, której przewodniczył dr inż. Grzegorz Wiśniewski, wygłoszono kolejne trzy referaty.

W czasie przerw w obradach Uczestnicy mieli możliwość delektowania się pięknym krajobrazem podczas spaceru brzegiem zbiornika na Kwisie lub do pobliskiego zamku Czocha a także pograć w kręgle lub skorzystać z inhalacji w komorze solnej.

Po zakończeniu obrad w Sesji V przewodniczący Komitetu Naukowego Sympozjum prof. Bogdan Miedziński otworzył dyskusję, podczas której Uczestnicy mogli odnieść się do wszystkich prezentowanych w poszczególnych Sesjach referatów i przedstawić swoje uwagi i wnioski.

Następnie prof. Bogdan Miedziński, podsumował obrady XXV Jubileuszowego Sympozjum Naukowo-Technicznego „SEMAG 2019" podkreślając, że w obradach uczestniczyło ponad 100 osób zarówno z ośrodków naukowych jak i przedstawicieli przemysłu wydobywczego. Podziękował autorom interesujących referatów a także 11 firmom, które na stanowiskach wystawienniczych prezentowały swoje urządzenia i produkty. Kończąc swoje wystąpienie zaprosił wszystkich obecnych do przyjazdu na kolejny SEMAG 2020, który tradycyjnie będzie obradował w ostatnim tygodniu maja 2020 roku. Miejsce obrad będzie znane w listopadzie br. Stwierdził, że kolejny SEMAG przechodzi do historii i zamknął obrady XXV Jubileuszowego Sympozjum Naukowo-Technicznego „SEMAG 2019".

Informację przygotował Zenon Okraszewski.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA „MODERN ELECTRIC POWER SYSTEMS" MEPS'19 9 – 12.09.2019

Modern Electric Power Systems" została zorganizowana przez Katedrę Energoelektryki Politechniki Wrocławskiej. Współorganizatorem był Oddział Wrocławski Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Obrady Konferencji odbywały się w Centrum Kongresowym Politechniki Wrocławskiej w dniach 9 – 12 września 2019 r.

Przemawia przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. E. Rosołowski

Wydatny udział w organizacji Konferencji miała także firma Schneider Electric Polska, REFA, Świebodzice. Organizatorzy uzyskali również sponsoring techniczny Instytutu Inżynierów Elektryków i Elektroników (ang. Institute of Electrical and Electronics Engineers), IEEE, co łączy się z możliwością umieszczenia referatów przyjętych do wygłoszenia na Konferencji w bazie IEEE XPlore oraz Scopus. Sprawy organizacyjno-finansowe zostały zlecone firmie reprezentowanej przez Wrocławską Radę Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT.

Obowiązki organizacyjne konferencji przejął Komitet Organizacyjny, którym kierował prof. Eugeniusz Rosołowski. Komitet ten tworzyli pracownicy Zespołu Automatyki i Sterowania w Energetyce, Katedry Energoelektryki z Politechniki Wrocławskiej. Sprawami merytorycznymi zajmował się Międzynarodowy Komitet Naukowy pod przewodnictwem prof. Waldemara Rebizanta.

Była to już szósta z rzędu międzynarodowa impreza naukowa o podobnym profilu organizowana przez doświadczony zespół pracowników Katedry Energoelektryki. Tematyka Konferencji w dużej mierze jest zbieżna z ukształtowanym już profilem z poprzednich spotkań. Jej tematyka jest adresowana do pracowników naukowych oraz specjalistów zatrudnionych w branży elektrycznej, głównie w elektroenergetyce.

W kolejnych edycjach Konferencji pojawiają się jednak nowe hasła, co jest odbiciem bieżących tendencji w nauce i w rozwoju rozwiązań technicznych. W tej ostatniej Konferencji na uwagę zasługują tematy związane z energetyką rozproszoną i odnawialnymi źródłami energii, z zastosowaniem technologii informacyjnych i internetu, czy też komunikacji i cyberbezpieczeństwa.

Na konferencję nadesłano około 100 referatów, z czego do wygłoszenia zakwalifikowano ok. 60 referatów. Autorzy tych referatów pochodzą z całego świata. Na liście autorów i uczestników Konferencji są takie kraje, jak: Austria, Arabia Saudyjska i Australia, Stany Zjednoczone i Japonia, Rosja, Ukraina i Azerbejdżan, Indie, Turcja, Niemcy, Szwecja, Norwegia i inne. Łącznie uczestnicy reprezentowali 18 uniwersytetów i 7 firm światowych. Należy podkreślić, że w większości uczestnicy pochodzili z zagranicy.

Odbyło się 9 sesji, w tym jedna sesja plakatowa. Jak zwykle Konferencji towarzyszyły różne imprezy techniczne i towarzyskie. W pierwszym dniu (poniedziałek, 9 września) wieczorem zorganizowane zostało spotkanie typu 'Welcome Reception' w budynku H14 Politechniki, na którym organizatorzy oficjalnie powitali przybyłych uczestników. W środę (11 września) wieczorem zaprosiliśmy uczestników Konferencji na uroczysty obiad – Conference Dinner do centrum nauki i wiedzy o wodzie - Hydropolis, dokąd dopłynęliśmy statkiem z Przystani na Piasku. Pogoda do-

pisała i impreza była bardzo udana. Ostatniego dnia (czwartek, 12 września), dzięki uprzejmości kierownictwa firmy Schneider Electric uczestnicy Konferencji mieli możliwość zwiedzenia zakładu produkującego urządzenia automatyki elektroenergetycznej znajdującego się w Świebodzicach pod Wałbrzychem, a następnie zwiedzenia pobliskiego zamku 'Książ'.

Po zakończeniu Konferencji jej organizatorzy otrzymali liczne bardzo przychylne opinie od jej uczestników. Dzięki pomocy organizacyjnej i finansowej (w tym także Oddziału Wrocławskiego SEP) możliwe było zaproszenie kilkoro uczestników przy zredukowanych kosztach.

Opr. Prof. E. Rosołowski

KONFERENCJA SEP ORAZ DOIIB 12.09.2019

W dniu 12 września na Sali kinowej w budynku NOT odbył się pierwszy z cyklicznych wykładów organizowanych wspólnie przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich oraz Dolnośląską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa we Wrocławiu. Inicjatorem i gospodarzem spotkania był Kol. Zenon Bartyński.

Pierwszą prelekcję otwierającą nowy cykl szkoleń i spotkań poprowadził prof. Stanisław Czapp z Politechniki Gdańskiej. Tematem prelekcji była „Ochrona przeciwporażeniowa w sieciach elektroenergetycznych niskiego i wysokiego napięcia". Bardzo „na czasie" i profesjonalnie przygotowana tematyka prelekcji była skierowana do elektryków praktyków i projektantów. Temat wystąpienia oraz osoba prelegenta prof. Czappa sprawiły, że ponad 150 osobowa frekwencja na sali przerosła skromne oczekiwania organizatorów. Jeszcze po zakończeniu prelekcji wiele osób korzystało z wiedzy Profesora i przedstawiało problemy, na które codzienna praktyka nie zawsze daje właściwą odpowiedź.

Drugą część spotkania wypełniła prelekcja Romana Domańskiego przedstawiciela firmy SONEL – producenta profesjonalnej aparatury pomiarowej. Prelekcja „Pomiary rezystancji uziemienia" dotyczyła podstaw teoretycznych, praktycznych technik pomiarów rezystancji uziomów oraz typowych błędów jakie są popełniane podczas pomiarów tego typu.

Jesteśmy pewni że kolejne spotkanie w tym cyklu zgromadzi jeszcze więcej uczestników i prelegentów w naszej siedzibie.

XXII KONFERENCJA NAUKOWO – TECHNICZNA BEZPIECZEŃSTWO ELEKTRYCZNE ELSAF 2019 oraz XII SZKOŁA OCHRONY PRZECIWPORAŻENIOWEJ Karpacz 24-27.09.2019

Konferencja ELSAF 2019 i XII Szkoła Ochrony przeciwporażeniowej odbyła się w Karpaczu w dniach 24-27.09.2019 r. Organizatorem Konferencji była Katedra Energoelektryki Polit. Wr., a patronat honorowy objął Oddział Wrocławski SEP. Tematyka Konferencji:

- naukowe podstawy techniki bezpieczeństwa elektrycznego, ochrony odgromowej i przepięciowej oraz oddziaływania prądu elektrycznego, pola elektromagnetycznego i elektryczności statycznej na organizmy żywe i środowisko,
- kryteria wymiarowania systemów ochrony, modele zagrożeń oraz metody analizy ryzyka porażenia elektrycznego,
- niezawodność i skuteczność systemów ochrony oraz diagnostyka w technice bezpieczeństwa elektrycznego,
- analiza wypadków elektrycznych,
- formalno-prawne aspekty bezpieczeństwa elektrycznego,
- organizacja bezpiecznej pracy przy urządzeniach elektrycznych, w tym pracy pod napięciem,
- środki ochrony przeciwporażeniowej i przeciwpożarowej,
- bezpieczeństwo elektryczne w instalacjach oraz urządzeniach o specjalnym przeznaczeniu,
- sposoby realizacji ochrony przeciwporażeniowej we współczesnych instalacjach elektrycznych,
- bezpieczeństwo użytkowania odnawialnych źródeł energii.

W ramach Konferencji ELSAF 2019 wygłoszono następujące referaty:

SESJA PLENARNA 1 – przewodniczący: prof. dr hab. inż. Zbigniew Wróblewski:

- S. Gierloka: Porażenie układu nerwowego człowieka podczas wypadków elektrycznych;
- P. Jasiński, W. Jasiński: Wypadki związane z oparzeniami łukiem elektrycznym w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy miedzi w latach 2009-2018;
- M. Jaworski: Ocena bezpieczeństwa przebywania oraz narażenia na pole magnetyczne ludzi wykonujących prace polowe w pobliżu napowietrznych linii elektroenergetycznych;
- M. Szuba: Oddziaływanie pola elektromagnetycznego towarzyszącego funkcjonowaniu linii napowietrznych najwyższych napięć na uprawy sadownicze oraz bezpieczeństwo prowadzenia prac sadowniczych;
- J. Gumiela, D. Sztafrowski: Elektromobilność na tle ewolucji przemysłu motoryzacyjnego.

SESJA PLENARNA 2 – przewodniczący: dr hab. inż. Andrzej Chojnacki:

- S. Czapp: Wyłączniki różnicowo-prądowe i urządzenia do detekcji zwarć łukowych w ochronie przed pożarem
- J. Wiatr, M. Orzechowski: Przeciwpożarowy wyłącznik prądu i zagrożenia stwarzane przez wyłącznik EPO zasilaczy UPS oraz ich neutralizacja;
- J. Wiatr: Wymagania dla kabli i przewodów wynikające z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011;
- M. Czosnyka, B. Wnukowska: Zasilanie serwerowni prądem stałym;
- M. Szczepaniak: Zasilanie odbiorników wojskowych zbudowanych na bazie sieci 2 i 4–przewodowej przez zespoły prądotwórcze nowej generacji (zbudowane na bazie sieci 3 i 5-przewodowej) oraz zasilanie nowych urządzeń wojskowych zbudowanych na bazie sieci 3 i 5-przewodowej ze starej sieci 2 i 4-przewodowej.

SESJA PLENARNA 3 – przewodniczący: dr hab. inż. Stanisław Czapp, prof. PG

- B. Dudek: Prace PKBwE SEP na konferencjach ELSAF w latach 2009-2019 i zarys dalszej działalności;
- B. Dudek: Konieczność weryfikacji pracy komisji kwalifikacyjnych, zwłaszcza do prac pod napięciem;
- A. Chojnacki: Analiza wskaźników oraz właściwości niezawodnościowych elektroenergetycznych linii napowietrznych i kablowych średniego napięcia w kontekście zapewnienia ciągłości zasilania odbiorców;
- A. Chojnacki: Kablowanie sieci dystrybucyjnych średniego i niskiego napięcia jako metoda zwiększania zasilania odbiorców energią elektryczną.

SESJA PLENARNA 4 – przewodniczący: dr hab. inż. Stefan Gierlotka

- G. Wiśniewski, W. Grycan, M. Habrych: Niebezpieczeństwo porażenia wskutek jednofazowego zwarcia doziemnego podczas awarii w przenośnych przenośnikach taśmowych;
- K. Karbowa, B. Wnukowska: Bezpieczeństwo pracy układów kogeneracyjnych w sieciach przemysłowych.

SZKOŁA OCHRONY PRZECIWPORAŻENIOWEJ

W ramach Szkoły Ochrony Przeciwporażeniowej wygłoszono wykłady dla inżynierów i techników elektryków, które poruszały w sposób przystępny praktyczne aspekty ochrony przeciwporażeniowej. Przewidziano czas na dyskusje i omawianie problemów zgłaszanych przez uczestników Szkoły, a związanych z tematyką konferencji. Tematyką przewodnią Szkoły były zagadnienia związane z projektowaniem i realizacją ochrony przeciwporażeniowej oraz bezpieczeństwem i higieną pracy przy urządzeniach elektrycznych niskiego i wysokiego napięcia. Prezentowane były przez wiodących producentów nowe rozwiązania techniczne stosowane w budowie urządzeń i instalacji elektrycznych. Słuchacze otrzymali zaświadczenie uczestnictwa w Szkole.

W ramach Szkoły wygłoszono następujące referaty:

Część I - Prowadzący: dr inż. Janusz Konieczny

- W. Jasiński, P. Jasiński: Przegląd wybranych przepisów i aktów normatywnych dotyczących ochrony przeciwporażeniowej do 1 kV stosowanych w latach 1960-2019;
- A. Gul: Ultraszybkie wyłączanie prądu zwarciowego przez Is-Limiter, sposób na zwiększenie eksploatacji oraz ograniczenie kosztów budowy wielkoprądowych rozdzielnic SN.

Część II - Prowadzący: dr inż. Marek Szuba

- A. Burdzy, R. Dudzik: Nowoczesne rozwiązania sprzętowe Energetycznej Automatyki Zabezpieczeniowej (EAZ),
- R. Domański: Praktyczne zastosowanie metody technicznej do pomiarów uziemienia
- J. Konieczny, M. Szuba: Problemy z uzyskaniem wymaganej rezystancji uziemienia w warunkach skrajnie niekorzystnych (studium przypadku).

POSIEDZENIE WYJAZDOWE ZARZĄDU ODDZIAŁU 17-20.10.2019

W dniach 17-20.10.2019 odbyło się wyjazdowe posiedzenie Zarządu Oddziału z udziałem prezesów kół, Komisji Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego, przewodniczących Kolegiów Sekcji, przewodniczących Komisji i kierowników Agend gospodarczych Oddziału. Miejscem tego posiedzenia był Rzeszów. W drugim dniu wyjazdu zwiedzano stację elektroenergetyczną w Widełce.

Stacja 750 kV Widełka

Po Widełce zwiedzano dwie bardzo ciekawe miejscowości Podkarpacia. Najpierw Krasiczyn - niewielką miejscowość słynącą z pięknego, renesansowego zamku z końca XVI wieku zbudowanego dla Stanisława Krasickiego. Jego syn Marcin przekształcił surowy zamek we wspaniałą rezydencję magnacką, w której chętnie gościli polscy królowie.

Drugą z tych miejscowości był Przemyśl – jedno z najstarszych miast Podkarpacia. Zwiedzanie obejmowało: Stare Miasto, rynek, Zamek - jedną z najstarszych budowli Przemyśla, Twierdzę Przemyśl, Archikatedrę Wniebowzięcia NMP i św. Jana Chrzciciela oraz dzwonnicę katedralną.

Zamek w Krasiczynie

Pałac w Łańcucie

W trzecim dniu zwiedzano w Łańcucie zespół pałacowo-parkowy zbudowany w XVII w. przez Lubomirskich, gruntownie przebudowanego i zmodernizowanego na przełomie XIX i XX wieku. Zespół stał się wówczas jedną z najbardziej luksusowych rezydencji na kontynencie europejskim.

Po południu tego dnia obradowano w sali konferencyjnej.. W ramach obrad omówiono m.in. aktywność międzynarodową O/W SEP. SEP jest jednym z 10 członków organizacji EUREL – Zgromadzenia Narodowych Stowarzyszeń Inżynierów i Elektryków z Europy. EUREL założono w 1972 roku w Zurichu, Szwajcaria.

Uroczysta kolacja koleżeńska zakończyła trzeci i zarazem ostatni dzień pobytu w Rzeszowie.

INFORMACJE Z ŻYCIA KÓŁ, SEKCJI, KOMISJI I KLUBU DYSKUSYJNEGO

Od Redakcji: W tym dziale publikujemy artykuły relacjonujące działalność kół, sekcji oraz artykuły przysłane z kół. Autorom dziękujemy.

Sprawozdanie z działalności Komisji Seniorów O/W SEP W okresie od stycznia do końca listopada 2019 roku.

W roku 2019 Komisja Seniorów działała w składzie:
Jan Francyk (K 70) - Przewodniczący Komisji;
Władysław Urbanski (K 64) - Zastępca przewodniczącego;
Elżbieta Zachemba (K 43) – Sekretarz;
Władysław Błoński (K 43) - Koordynator Współpracy z ZO SEP;
Barbara Czołowska (K 43) - Koordynator Współpracy z SNT:
Edward Cader (K 2) – Członek KS.

W ramach swojej działalności zorganizowano następujące imprezy:

1.Wykład: „Początki telekomunikacji satelitarnej (uwarunkowania polityczne, gospodarcze i środowiskowe)" – wykład multimedialny w ramach działalności *Studium Generale Universitatis Wratislaviensis im Profesora Jana Mozrzymasa.* Zadaniem wykładu było przedstawienie wrocławskiemu Środowisku Uniwersyteckiemu związku między następującymi słowami kluczowymi: *telekomunikacja; elektryka; 100 lat telekomunikacji polskiej; 100 lat SEP; miejsce SEP w Stowarzyszeniu Naukowo-Technicznym NOT.*

Wykład odbył się 15.01.2019 r.

2. Wycieczka naukowo-poznawcza do ogrodu botanicznego w dniu 16.02.2019 r. Wykład „Rośliny wodne i bagienne" wraz z prezentacją bardzo ciekawych okazów w ramach akcji „Zimowe zwiedzanie ogrodu botanicznego".

3. Wystawa fotograficzna: „Bretania – tam gdzie powstały zręby europejskiej telekomunikacji satelitarnej" we foyer Oratorium Marianum Uniwersytetu Wrocławskiego. Wystawa spinała tematycznie Światowy Dzień Społeczeństwa Informacyjnego (World Information Society Day – WISD) i Światowy Dzień Elektryka. Była to kontynuacja prezentacji Środowisku Uniwersyteckiemu Wrocławia, telekomunikacji, elektryki i organizacji SEP i jej znaczenia w Stowarzyszeniu NOT.
Wystawę można było zwiedzać w dniach 16.05-3.06.2019 r.

Jeszcze drobne poprawki i wystawa będzie gotowa

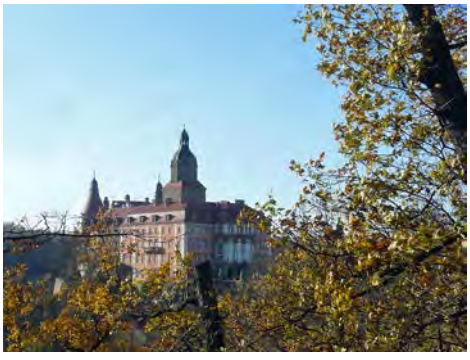
4. Wykład multimedialny w Centrum Aktywności Lokalnej Zacisze – Zalesie – Szczytniki przy ul. Chopina 9a pt.: „Od elektryki do telekomunikacji satelitarnej" wygłoszony w ramach prezentacji elektryki i Stowarzyszenia w dniu 17.07.2019 roku.

5. Wykład otwarty dla studentów Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej w Nysie i mieszkańców Nysy w dniu 9.10.2019 r. pt.: „Porozmawiajmy poważnie o recyklingu czyli jak się wykorzystuje elektrośmieci ?"

6. Wystawa „Znaleziono w lesie" , którą stanowią instalacje zbudowane z elektrośmieci znalezionych w Karkonoszach i Górach Izerskich (okolice Szklarskiej Poręby). Wystawa była czynna od 9.10 do 30.10.2019 r. na Wydziale Architektury Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej w Nysie (woj. Opolskie).

Seniorzy SEP zwiedzają zamek Ksiaż jesienia

7.Jednodniowa wycieczka autokarowa Seniorów: „Zamek Książ jesienią". W ramach wycieczki Seniorzy SEP zwiedzili wnętrze zamku, park zamkowy i palmiarnię. Podczas wycieczki Kol. Henryk Kowalski (K 70) przedstawił konstrukcję żarówki LED prezentując elementy takiej rozebranej żarówki. W czasie powrotu, przy zachodzącym słońcu i przy wschodzie księżyca – o zmierzchu, popłynęła pieśń „O mój rozmarynie" i inne patriotyczno-wojskowe, powszechnie znane. A było to 11 listopada 2019 roku.

Zamek Książ w otulinie liści jesiennych

W ciągu roku Komisja Seniorów aktywnie współpracowała z Klubem Dyskusyjnym SEP i dlatego przyjęto, że zebrania Komisji Seniorów odbywać się będą głównie w dniach działalności Klubu. Na zebraniach Komisji omawiane są sprawy bieżące i plany pracy KS.

Organizacją prac opisanych w punktach 2; 7 i 8 zajmowała się Kol. Ela Zachemba.

Zadaniami przedstawionymi w punktach: 1; 3; 4; 5; 6 i 7 zajmował się Kol. Jan Francyk.

Zadaniami 7 i 8 zajmował się Kol. Edward Cader.

Organizacją wystawy (punkt 3) zajmował się Kol. Jan Francyk przy aktywnej pomocy kolegów Seniorów.

Zadaniami 3 i 8 aktywnie zajmowali się Koledzy: Władysław Błoński i Władysław Urbański.

Jak widać, działalność Komisji Seniorów SEP była podobna do działalności z lat poprzednich. W tym roku pojawiły się dodatkowe, nowe elementy działalności Komisji:

a) Wyjście działalności SEP na zewnątrz „Domu Technika" (punkty 1; 3; 4; 5 i 6);

b) Prezentacje nowych rozwiązań konstrukcyjnych (punkt 7).

Jan Francyk

Przewodniczący Komisji Seniorów Oddziału Wrocławskiego SEP

INFORMACJE Z KOŁA SEP NR 5

W roku 2019 odbywaliśmy regularne, cotygodniowe spotkania, na których poruszaliśmy tematy związane zarówno z konstrukcjami urządzeń radioamatorskich (transceiverów, wzmacniaczy mocy, anten) oraz wielu innych przyrządów, które wzbogacają nasz krótkofalarski warsztat), jak również ze sztuką prowadzenia łączności z krótkofalowcami z całego świata. Wśród tych rozmów pojawiły się dwie inicjatywy, które udało się zrealizować w tym roku.

Pierwszą z nich było uruchomienie stacji okolicznościowej celem upamiętnienia 80 rocznicy wybuchu II Wojny Światowej. Stacja pracowała w dniach 1.09. – 31.12.2019 nawiązując wiele ciekawych połączeń z krótkofalowcami na całym świecie. Do naszych działań udało się nam nawiązać współpracę z Instytutem Pamięci Narodowej.

Drugą inicjatywą było przeprowadzenie wykładu dla szerszego grona na temat działalności krótkofalowców, jak również Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Był to wyraz pamięci o naszym Koledze Witoldzie Marchewce SP6WM, który zapoczątkował cykl spotkań propagujących działalność SEP i krótkofalowców. Nam, członkom Koła nr 5, udało się wygłosić prelekcję trzykrotnie – jeden raz dla Akademii Młodych Odkrywców (która działa na Politechnice Wrocławskiej) oraz dwukrotnie w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki (wykłady również odbyły się na Politechnice Wrocławskiej). Wszystkie spotkania zostały dobrze odebrane przez młodzież. Po jednym ze spotkań zgłosiła się do naszego klubu jedna osoba, która wyraziła zainteresowanie naszym hobby i rozwija się w ramach naszej działalności.

Spotkania Koła odbywają się w środy od 17:00 w pokoju 330 bud. NOT. Mogą w nich uczestniczyć wszyscy zainteresowani radiokomunikacją. Na spotkaniach wymieniane są doświadczenia i spostrzeżenia w tej niezwykłej dziedzinie techniki.

Z krótkofalarskimi pozdrowieniami w imieniu członków Koła nr 5 i Klubu SP6PWW.

Michał Nowakowski SQ6IYV, prezes Koła

50-lecie KOŁA SEP NR 52

Koło SEP nr 52 jest Kołem Uczelnianym zawiązanym w 1969 roku przy Wydziale Elektroniki Politechniki Wrocławskiej. W marcu roku 2019 Koło obchodziło swój okrągły jubileusz powstania – 50 lecia! W czasie 50 lat działalności członkami Koła były wielkie osobistości ze świata polskiej nauki takie jak prof. M.Suski – Polski olimpijczyk w szermierce (1932 – brązowy medal, 1936), wieloletni profesor Wydziału, wybitny dydaktyk, twórca szkoły mikrofal we Wrocławiu. Prof. D.Bem projektant anteny Polskiego Radia I Programu w Konstancinie k.Gąbina oraz założyciel Wrocławskiego super komputera WCSS. Prof. K. Abramski wybitny światowy autorytet w dziedzinie techniki laserowej oraz wielu innych wybitnych naukowców, którzy byli oraz ciągle są członkami Koła.

Oficjalne obchody Jubileuszu 50 lecia odbyły się w czasie wyjazdowego spotkaniu członków Koła wraz z ich rodzinami w Chełmsku Śląskim 7-9 czerwca. W czasie obchodów wygłoszono okolicznościowe referaty związane z historią Koła oraz jego wybitnymi osobistościami. Wszystkim obecnym na spotkaniu wręczono okolicznościowe „jubileuszowe" upominki – kubki oraz wskaźniki laserowe.

W czasie spotkania członków Koła przekazano informację o zajęciu przez Koło I miejsca w Konkursie na najaktywniejsze Koło SEP w Konkursie Wrocławskim. A wyjątkowym akcentem było potwierdzenie wygrania przez Koło po raz drugi w swojej historii Konkursu Ogólnopolskiego.

W maju w czasie wrocławskich obchodów 100-lecia SEP wręczono na ręce Prezesa Koła, Złotą Odznakę Honorową SEP. Odznaka ta jest szczególną formą uznania dla 50-letniej aktywnej działalności członków Koła na Wydziale Elektroniki Politechniki Wrocławskiej. Działalności naukowej, dydaktycznej, społecznej oraz bardzo prężnej działalności Stowarzyszeniowej.

Kolejne 50 lecie działalności wśród osób zawodowo związanych ze „słabymi prądami", członkowie Koła rozpoczęli bardzo aktywną działalnością. W roku 2019 zorganizowano ponad 30 seminariów szkoleniowo-naukowych na naszym Wydziale. Współorganizowano kilka ogólnopolskich i międzynarodo-

wych konferencji naukowych. Przy współpracy z Ośrodkiem Szkolenia SEP Wrocław, zorganizowano kilka szkoleń na uprawnienia E1 połączonych z dodatkowymi zajęciami laboratoryjnymi dla studentów PWr. W podsumowaniu roku akademickiego 2018/19, członkowie Koła aktywnie brali udział w pracach Komisji Wydziałowych na Najlepsze Prace Dyplomowe SEP na PWr. Członkowie naszego Koła działają aktywnie we Wrocławskim Oddziale SEP w Komisji Historycznej, w Sądzie Koleżeńskim, Komisji Kół, Komisji Młodzieży i Studentów oraz Ośrodku Szkolenia SEP.

Remigiusz Mydlikowski
Prezes Koła nr 52:

DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁOWEJ KOMISJI HISTORYCZNEJ SEP

W okresie sprawozdawczym Komisja odbyła 10 posiedzenia protokołowanych i kilka spotkań roboczych. Podczas posiedzeń opracowano kierunki i program działania Komisji w kadencji, a także realizowano poszczególne zadania tego programu. Znaczną część prac członkowie Komisji wykonywali indywidualnie poza siedzibą Oddziału.

Działania organizacyjne

- Kol. Zbigniew Lubczyński był członkiem Komitetu Naukowym IV SHE i przewodniczył obradom IV sesji – „Sylwetki twórców i działaczy elektryki".

- Koledzy: Andrzej Korczewski, Alfred Niemiec, Jerzy Nowicki przygotowali kroniki i czasopisma na wystawę jubileuszową: **100-lecie SEP w O/Wr SEP (11.05.2019 r.).**

- Kol. Zbigniew Lubczyński był Członkiem Komitetu Honorowego Jubileuszu „70-lat IASE" i na głównej uroczystości **70-lecie IASE (21.05.2019 r.)** przedstawił prezentację p/t „IASE w służbie energetyki polskiej".

Działalność merytoryczna

- W dniu 25.10.2018 r. Kolega Z. Lubczyński wygłosił prelekcję w Klubie Seniora Polit. Wrocł. p/t.: „Związki Wrocławskiego Oddziału SEP z Politechniką Wrocławską";
- Koledzy Z. Lubczyński i J. Nowicki opracowali referat pt. „Historia statutów SEP" wygłoszony na III Kongresie Elektryki Polskiej przez Kol. Z. Lubczyńskiego (2-3.04.2019 r.);
- Kol. Z. Lubczyński opracował artykuł dotyczący XXXVIII WZD SEP, który został opublikowany w SPEKTRUM Nr 7,8./2018;
- Koledzy A. Hachoł i Z. Lubczyński przygotowali materiał do referatu pt.: „Rok 2019 – Rokiem Jubileuszu 100-lecia Stowarzyszenia Elektryków Polskich" pokazujący historię powstania organizacji założycielskich oraz rozwijanie się struktur stowarzyszenia;
- Kol. Z. Lubczyński, Kol. Barbara Kazubek i Kol. W. Michalski opracowali Informator Oddziału Wrocławskiego SEP Nr 19 i 20;
- Kol. Andrzej Korczewski opracował i wygłosił referat „Historia IASE od roku 1962 do czasów obecnych" w dniu 21.05.2019 r. na jubileuszu 70-lecia IASE;
- Koledzy W. Michalski i Remigiusz Mydlikowski opracowali referat na IV SHE: „50-lecie działalności Koła SEP nr 52 przy Wydz. Elektroniki PWr.;
- Kol. Bogusław Staroojciec - opracował 2 artykuły zamieszczone w bieżącym Informatorze: „DOLMEL" oraz „PAFAWAG".
- Kol. Jerzy Nawrot przygotowuje redakcję V tomu słownika biograficznego zasłużonych elektryków wrocławskich.
- Kol. Krystian Chrzan: opracował 5 referatów na IV SHE, w tym: „ Prof. Tadeusz Łobos i jego Algorytm A4", „Inżynierskie dzieła Jerzego Lisieckiego, „Dolnośląskie Domy Technika", „Ludwig Badian - fizyk materiałów dielektrycznych"
- Kol. Jerzy Nowicki przygotowuje materiały statystyczne do artykułu „Kształcenie elektryków w Technikum Kolejowym we Wrocławiu";
- Kol. Elżbieta Zachemba gromadzi materiał związany z historią kół O/Wr SEP;
- Kol. Wojciech Michalski archiwizuje w wersji cyfrowej materiały Oddziału Wrocławskiego SEP.

Archiwum Oddziału

Członkowie Komisji po przeprowadce porządkują materiały zgromadzone w archiwum. Uporządkowano zbiór czasopism: Energetyka, Wiadomości Elektrotechniczne, Spektrum, Pryzmat i inne wydawnictwa. Dokonano inwentaryzacji książek, materiałów konferencyjnych i innych publikacji. Dokonano spisu i uporządkowania materiałów źródłowych przekazanych przez Biuro Oddziału: ksiąg i protokołów posiedzeń Z/O, posiedzeń prezydium Z/O, Walnych Zgromadzeń Delegatów Oddziału.

Kontynuowano gromadzenie na dysku twardym materiałów znajdujących się na płytach CD i wersji „papierowej".

Opracowała Anna Tomczyk
- sekretarz OKH.

DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI MŁODZIEŻOWEJ I STUDENTÓW

Stowarzyszenie Elektryków Polskich przy współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej od lat organizuje dla młodzieży szkół średnich Olimpiadę Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej EUROELEKTRA. O/W SEP uczestniczy w EUROELEKRZE bardzo aktywnie. Oddział dba o rozpowszechnianie informacji o Olimpiadzie poprzez spotkania z młodzieżą oraz nauczycielami w szkołach z Dolnego Śląska. W roku 2019 dzięki takim działaniom udało się zachęcić nowe szkoły do udziału w Olimpiadzie. Co, mamy nadzieje, wpłynie na popularyzację Stowarzyszenia oraz podniesie poziom Olimpiady.

W styczniu 2020 w Zespole Szkół nr 18 we Wrocławiu odbędzie się II etap Olimpiady, który jest etapem regionalnym. Na Przewodniczącego Komisji Konkursowej tego etapu został powołany Przewodniczący KMiS O/W SEP dr inż. Remigiusz Mydlikowski.

W miesiącach wrzesień - październik na czterech Wydziałach Politechniki Wrocławskiej przeprowadzono Konkursy dla absolwentów na Najlepszą Pracę Dyplomową SEP. Konkursy przeprowadzane przez Oddział Wrocławski SEP, z roku na rok, stają się jednymi z najpopularniejszych Konkursów dla dyplomantów Politechniki Wrocławskiej. W roku 2019 do Konkursu łącznie wpłynęło ponad 60 prac dyplomowych ocenionych minimum na ocenę bardzo dobrą i mających charakter konstrukcyjno – praktyczny. Dbając o wysoki poziom Konkursów oraz jego merytoryczny charakter, na poszczególnych Wydziałach powołano Komisje Konkursowe złożone z pracowników danego Wydziału. W każdej z Komisji zasiadał też Dziekan Wydziału. W tym roku przeprowadzono Konkursy na czterech wydziałach Politechniki. Wrocławskiej. Wyniki konkursów podano na str.35.

Opracował:
Remigiusz Mydlikowski
Przewodniczący Komisji Młodzieży i Studentów

JEZIORA ALPEJSKIE I PÓŁNOCNE WŁOCHY 13.09 – 22.09.2019

Energia w krainie Mozarta.

We wrześniu 2019 r. Koło nr 16 SEP przy KOGENERACJI S.A. wraz z Wrocławskim Oddziałem Stowarzyszenia Elektryków Polskich zorganizowało wyjazd w rejon alpejskich jezior Austrii, Niemiec i Północnych Włoch. Na trasie znalazły się takie miejsca jak Salzburg, Orle Gniazdo w Berchtesgaden, Garda, Werona, Padwa i Mediolan.

W okolicach Mozartowskiego Salzburga odbyła się wizyta techniczna w Elektrowni Timelkam austriackiego koncernu energetycznego Energie AG Oberösterreich.

Elektrownia Timelkam składa się z dwóch części. Pierwsza to Blok Gazowo – Parowy w cyklu kombinowanym (CCGT) o całkowitej mocy elektrycznej 405 MW_e.

Blok Parowo – Gazowy CCGT w Elektrowni Timelkam (Austria)

Druga część elektrowni o mocy elektrycznej 9,5 MW_e pracuje w układzie kogeneracyjnym na paliwo biomasowe, spalane w kotle fluidalnym, wykorzystując turbinę parową bloku CCGT. Ciepło w ilości 50 MW_t dostarczane jest do istniejącej sieci ciepłowniczej komunalnej. Zapewnia to ogrzewanie i zasilanie w energię elektryczną około 30 000 gospodarstw domowych w Górnej Austrii. W instalacji biomasowej stosuje się zrębki drzewne, korę, trociny, pył szlifierski oraz pozostałości biogenne (roślinne z rolnictwa, produkcja pasz i rośliny energetyczne, takie jak trzcina, różne asortymenty słomy i rośliny trawiaste).

Instalacja biomasy wraz z kotłem fluidalnym w Elektrowni Timelkam (Austria).

Koncern Energie AG prowadzi w miejscowości Timelkam centrum informacyjne (*Erlebnis Welt Energie Timelkam*), które stworzone zostało na potrzeby komunikacyjne austriackiej firmy energetycznej.

Centrum informacyjne Erlebnis Welt Energie Timelkam.

Grupa z Oddziału Wrocławskiego SEP powitana została w interaktywnym centrum, gdzie rozmawialiśmy m.in. o zagadnieniach technicznych związanych z funkcjonowaniem układów elektrycznych nowoczesnej elektrowni.

W salach wystawowych centrum informacyjnego znajduje się wiele interaktywnych modeli, którymi można łatwo sterować. Prezentacje mówią o złożonych zagadnieniach związanych z energią, bezpieczeństwem jej dostaw, ideą zrównoważonego rozwoju i efektywności energetycznej oraz ciekawych faktach na temat energii elektrycznej, a to wszystko w zabawny i pouczający sposób podany tak dla inżynierów, jak i osób spoza branży elektrycznej. W centrum informacyjnym przekonujemy się, że wykorzystanie energii elektrycznej zmieniło nasz

Centrum informacyjne *Erlebnis Welt Energie Timelkam*

świat. Energia elektryczna stała się podstawą współczesnego życia i dobrobytu, edukacji i mobilności, komunikacji i naszych systemów społecznych. Zgromadzone w salach wystawowych eksponaty opowiadają w fascynujący sposób o rewolucji społecznej i kulturalnej jaką przyniosła ze sobą elektryczność. Piękne historyczne urządzenia, stare plany i maszyny elektryczne są połączone z interaktywnymi systemami informatycznymi i najnowocześniejszą technologią komputerową.

Interaktywne centrum w Timelkam ożywia historię i teraźniejszość, sprawiając, że każdy zwiedzający staje się bardziej świadomy otaczającego nas świata powszechnej elektryczności.

Uczestnicy wycieczki

W drodze na południe Europy proponujemy poświęcić kilka godzin na zwiedzenie krainy, w której niegdyś żył i tworzył genialny W. A. Mozart.

Członkowie Koła nr 16 SEP przy KOGENERACJI S.A.

Z HISTORII ...

Gmach Politechniki Lwowskiej ok. roku 1890

LWOWSKIE KORZENIE ODDZIAŁU WROCŁAWSKIEGO SEP

1. Wstęp

Jest rzeczą oczywistą, że każda organizacja ma swoją historię powstania, a więc co najmniej grupę osób inicjujących jej założenie i datę jej powstania. W 2016 roku Oddział Wrocławski (O/W) SEP obchodził swoje 70-lecie. Powstanie O/W SEP związane było ściśle z inżynierami elektrykami, którzy po II Wojnie Światowej emigrowali z kresów wschodnich do Wrocławia. W większości przypadków byli to pracownicy lub absolwenci Politechniki Lwowskiej, której 150 rocznicę powstania obchodzono w 1994 roku we Wrocławiu pod hasłem „Politechnika Lwowska - Macierz Polskich Politechnik". Od początku powstania (listopad 1945 roku) aż po dzień dzisiejszy wykładowcy, absolwenci i studenci Wydziałów: Elektrycznego i Elektroniki Politechniki Wrocławskiej stanowią społeczność inżynierów elektryków zrzeszoną w O/W SEP. Oznacza to, że tak jak Oddział Lwowski SEP był ściśle związany z Politechniką Lwowską, tak O/W SEP jest ściśle związany z Politechniką Wrocławską. Idąc dalej można powiedzieć, że tak jak korzenie Politechniki Wrocławskiej sięgają korzeni Politechniki Lwowskiej tak też korzenie O/W SEP sięgają korzeni Oddziału Lwowskiego SEP. O tych ostatnich korzeniach traktuje niniejszy artykuł.

2.Krótka historia powstania Oddziału Lwowskiego SEP

W drugiej połowie XIX wieku powstało we Lwowie kilka Towarzystw reprezentujących kolejno nauki humanistyczne, czysto naukowe i techniczne. W 1862 roku powstało Towarzystwo Techniczne, początkowo półoficjalnie, którego status zatwierdzono w 4 lata później. W 1879 roku Towarzystwo Techniczne połączono z powstałym rok wcześniej Towarzystwem Politechnicznym. Pierwszym zrzeszeniem elektryków we Lwowie była Sekcja Elektrotechniczna, działająca już od 1901r. w ramach Towarzystwa Politechnicznego.

Powstanie Lwowskiego Oddziału SEP poprzedził aktywny udział elektryków, absolwentów i wykładowców Politechniki Lwowskiej w Zjazdach Techników Polskich. Pierwszy taki zjazd odbył się w Krakowie w dniach 8-10 września 1882 roku. Uczestniczyło w nim 311 osób z 3 zaborów i innych krajów. Jeden z 8 referatów z dziedziny elektryki zatytułowany: „Zastosowanie elektryczności do przenoszenia siły" wygłosił inż. Roman Gostkowski, który był wówczas inspektorem kolei we Lwowie. Było to pierwsze wydarzenie związane z elektrykami we Lwowie. Również w kolejnych zjazdach aktywny udział brali inżynierowie-elektrycy ze Lwowa. W V Zjeździe Techników Polskich w 1910 roku uczestniczyło już 30 elektryków, w tym 12 ze Lwowa.

Stowarzyszenie Elektryków Polskich powołano na Ogólnopolskim Zjeździe Elektrotechników w Warszawie w dniach 7-9 czerwca 1919 roku. W Zjeździe uczestniczyło 14 delegatów ze Lwowa. Koło Lwowskie przystąpiło do Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich, jako jedno z czterech Kół założycielskich, obok koła warszawskiego, krakowskiego i łódzkiego. Sekcja Elektrotechniczna przy Towarzystwie Politechnicznym we Lwowie istniała jeszcze formalnie do grudnia 1919r.

W 1929 roku w miejsce Koła powołano Oddział Lwowski SEP. W dwa lata od powołania Oddziału w 1931 roku odbyło się we Lwowie III Walne Zgromadzenie SEP. Uczestniczyło w nim 145 członków SEP i 150 gości. Na początku 1939 r. Oddział Lwowski SEP liczył 60 członków.

3. Historia powstania Oddziału Wrocławskiego SEP

Początki Wrocławskiego Oddziału SEP sięgają pierwszego roku po zakończeniu II Wojny Światowej. Od 6 maja 1945 roku (data kapitulacji Festung Breslau) - po 610 latach - Wrocław jest znów w granicach Polski. Do ruin i zgliszcz wyludnionego miasta przyjeżdżają przybysze z różnych stron Polski, najwięcej z kresów wschodnich. Wśród przybyszów są i elektrycy, sympatycy i członkowie Oddziału Lwowskiego SEP, którzy przywożą ze sobą myśl utworzenia Wrocławskiego Oddziału SEP.

W pierwszej kolejności odradza się wyższa uczelnia techniczna, Politechnika Wrocławska, baza przyszłych członków SEP. Już 15 listopada 1945 roku

Profesor Politechniki Lwowskiej Kazimierz Idaszewski, współzałożyciel i pierwszy Prezes Wrocławskiego Oddziału SEP wygłosił pierwszy polski wykład na Politechnice Wrocławskiej, a w niecałe dwa miesiące później, w dniach 6-8.01.1946 roku odbył się Zjazd Energetyków Dolnego Śląska w Cieplicach (obecnie dzielnica Jeleniej Góry). Na spotkaniu koleżeńskim zorganizowanym w ramach tego Zjazdu w Domu Zdrojowym w Cieplicach członek założyciel SEP, dyrektor MZK (Miejskie Zakłady Komunikacyjne) we Wrocławiu inż. Kazimierz Mech zaproponował utworzenie we Wrocławiu Oddziału SEP na Dolnym Śląsku. W gmachu Politechniki Wrocławskiej 24 maja 1946 roku miał miejsce odczyt prof. Hugona Steinhausa – twórcy lwowskiej szkoły matematycznej - na temat taryf elektrycznych. W sali odczytowej zjawiła się większa ilość inżynierów-elektryków pracujących na Dolnym Śląsku. Po dyskusji związanej z tematem referatu prof. K. Idaszewski, dziekan Wydziału Mechaniczno-Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej wystąpił z wnioskiem założenia we Wrocławiu Oddziału SEP. Wniosek został przyjęty jednogłośnie. Wyłoniono Komitet Organizacyjny w skład którego weszli: prof. dr inż. K. Idaszewski, inż. K. Mech i inż. M. Zdanowicz. Zebranie założycielskie Oddziału Wrocławskiego SEP odbyło się 5.09.1946 r. i dlatego tę datę uważa się za narodziny Oddziału. Przegląd Elektrotechniczny [r XXII, z. 2/1946] podaje listę członków zwyczajnych O/W SEP, która obejmuje 13 nazwisk.

Prof. Idaszewski nie jest jedynym ogniwem, choć niewątpliwie najważniejszym, jakie łączą Oddział Lwowski SEP okresu przedwojennego z Wrocławskim Oddziałem SEP okresu powojennego. Najważniejsze ogniwa łączące Lwowski Oddział SEP-u z Wrocławskim Oddziałem SEP omówiono w następnym punkcie.

4. Wrocławscy inżynierowie-elektrycy o korzeniach lwowskich

Poniżej podano notki biograficzne osób, które przed II Wojną Światową bądź pracowały na Politechnice Lwowskiej bądź były absolwentami tej uczelni, a po wojnie przybyły do Wrocławia i tworzyły tu środowisko inżynierów-elektryków. Ze względu na bogactwo materiału notki biograficzne ograniczono do niezbędnego minimum. Dużo więcej informacji można uzyskać z czterotomowego *Słownika biograficznego zasłużonych elektryków wrocławskich* wydanego przez Oddział Wrocławski SEP.

Wojciech Fuliński

(1921-2001) – profesor

Jesienią 1939 r. zdał na I rok studiów Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej. W okresie okupacji zaliczył na uczelni (która zmieniła nazwę na Lwowski Instytut Politechniczny i Staatliche Technische Institut) cztery lata studiów z elektrotechniki.

1.11.1945 r. wyjechał się do Wrocławia. W maju 1947 r. uzyskał dyplom magistra inżyniera elektryka na ówczesnej połączonej uczelni - Uniwersytecie i Politechnice we Wrocławiu. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1962 r., a stopień doktora habilitowanego - w 1967 r. na Wydziale Elektrycznym Polit. Wroc. Tytuł profesora otrzymał w 1983 roku. Był uczestnikiem pierwszego wykładu w Politechnice Wrocławskiej, wygłoszonego przez prof. Kazimierza Idaszewskiego. To On wykonał historyczną fotografię upamiętniającą ten wykład. Jej powiększenie nadal zdobi budynek Politechniki - główną siedzibę Wydziału Elektrycznego.

Kazimierz Idaszewski

(1878 – 1965) - profesor

Na początku 1920 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym miernictwa elektrycznego na oddziale elektrotechnicznym Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej, a w 1924 r. uzyskał tytuł profesora zwyczajnego. Kierował katedrami Pomiarów Elektrycznych oraz Maszyn Elektrycznych, a od 1930 r. już tylko Katedrą Maszyn Elektrycznych. We wrześniu 1945 r. przeniósł się z Krakowa do Wrocławia, gdzie zorganizował Wydział Elektryczno-Mechaniczny Politechniki Wrocławskiej i został jego dziekanem, a także kierownikiem katedr: Pomiarów Elektrycznych oraz Maszyn Elektrycznych.

Od 1921 r. był aktywnym członkiem SEP. W 1925 r. pełnił funkcję prezesa Koła Lwowskiego SEP. Był też członkiem SEP-owskiej komisji normaliacyjnej maszyn elektrycznych, transformatorów i przyrządów pomiarowych oraz brał udział w działalności podkomisji miernictwa elektrycznego, której prace były wykorzystywane przy opracowaniu Polskiego Słownika Elektrycznego. Był współorganizatorem i pierwszym prezesem Oddziału Wrocławskiego SEP.

Andrzej Jellonek

(1907-1998) – profesor

Studia wyższe ukończył na Wydziale Elektrycznym Politechniki Lwowskiej w 1931 r. z tytułem inżyniera elektromechanika. Po absolutorium pracował w Laboratorium Radiotechnicznym na stanowisku początkowo młodszego, a potem starszego asystenta - cały czas przy Katedrze Fizyki (1931-1934). W latach 1934- 1938 pracował w Państwowych Zakładach Tele- i Radiotechnicznych w Warszawie. W lutym 1939 r. inż. A. Jellonek wrócił na Politechnikę Lwowską jako adiunkt (Laboratorium Radiotechniczne) i wykładowca pomiarów radiotechnicznych.

Po zakończeniu wojny A. Jellonek podjął w marcu 1945 r. pracę naukowo-dydaktycznej jako adiunkt Politechniki Śląskiej, z tymczasową siedzibą w Krakowie. Po dwóch miesiącach przeniósł się jednak do Wrocławia, gdzie pracował jako adiunkt połączonych wówczas uczelni (Politechniki i Uniwersytetu), a później (od 1.09.1945 r.) wykładowca zasad radiotechniki. 1. stycznia 1946 r. A. Jellonek został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a 1. czerwca 1946 r. otrzymał już nominację. Na początku 1946 r., na podstawie odtworzonych, a częściowo i zachowanych wyników swych badań na Politechnice Lwowskiej, obronił pracę doktorską (promotor prof. J. Groszkowski) i otrzymał tytuł doktora nauk technicznych. Tytuł profesora zwyczajnego otrzymał 1. czerwca 1962 r.

Roman Kurdziel

(1904-1978) – profesor

Studiował na Oddziale Elektrotechnicznym Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej. W latach 1927-1930 był asystentem prof. dr Stanisława Fryzego. W 1930/31 r. wykładał przedmioty elektrotechniczne w Państwowej Szkole Technicznej we Lwowie.

W 1945 r. został skierowany z Krakowa na Dolny Śląsk, jako pełnomocnik Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów do odbudowy przemysłu. W lutym 1946 r. został powołany przez ówczesnego dziekana Wydziału Me-

chaniczno-Energetycznego Politechniki Wrocławskiej, prof. Kazimierza Idaszewskiego, do objęcia wykładów z zakresu urządzeń elektrycznych. W Politechnice Wrocławskiej w 1946 r. początkowo został zaangażowany na stanowisko adiunkta przy Katedrze Urządzeń Elektrycznych, następnie wykładowcy, a od 1948 r. zastępcy profesora kontraktowego podstaw elektrotechniki.

Andrzej Karol Kordecki

(1912-2001)- profesor

Studia ukończył w Lwowskim Instytucie Politechnicznym jako inżynier elektryk (1941 r.). Pracował w Katedrze Maszynoznawstwa Politechniki Lwowskiej zaczynając od asystenta wolontariusza (1937 r.), a kończąc na p.o. docenta (1945 r.). Po zakończeniu wojny przeniósł się do Wrocławia, gdzie pracował w Politechnice Wrocławskiej jako adiunkt Katedry Pomiarów Elektrycznych i Katedry Elementów Maszyn (1945-1947). W 1993 roku otrzymał godność Zasłużonego Seniora SEP.

Jarosław Kuryłowicz

(1905-1990) – profesor

Po ukończeniu gimnazjum wstąpił na Wydział Mechaniczny, Oddział Elektrotechniczny Politechniki Lwowskiej, gdzie w 1937 r. uzyskał stopień akademicki inżyniera elektryka. Bezpośrednio po studiach pracował jako asystent w Katedrze Pomiarów Elektrycznych Politechniki Lwowskiej pod kierownictwem prof. dr inż. W. Krukowskiego, a następnie w Głównym Urzędzie Telefonicznym w Warszawie.

Po wojnie przyjechał do Wrocławia, gdzie objął kierownictwo Centralnego Laboratorium Zakładów Energetycznych Okręgu Dolnośląskiego (tzw. licznikownia).

W 1948 r. podjął pracę na Politechnice Wrocławskiej na stanowisku zastępcy profesora w Katedrze Wysokich Napięć pod kierownictwem prof. dr. inż. J. I. Skowrońskiego. W 1964 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego. W 1966 był prodziekanem ds. nauki na Wydziale Elektrycznym. Był czynnym członkiem SEP.

Tadeusz Matusiak

(1912-2001)

Studia wyższe zaczął w roku 1931 na wydziale Mechanicznym, Oddziale Elektrotechnicznym Politechniki Lwowskiej i kontynuował je z przerwami do 1939 roku. W tym czasie pracował już zawodowo, m.in. podejmując pracę jako technik zmianowy w Polskim Radiu we Lwowie oraz w laboratorium klubowym Lwowskiego Klubu Krótkofalowców (posiadał już od r. 1933 licencję krótkofalarską i znak wywoławczy SP1XA).

Pod koniec 1945 r. przybył do Wrocławia i od prof. Idaszewskiego, ówczesnego dziekana i kierownika dwóch katedr, uzyskał obietnicę, że wrocławska uczelnia spróbuje odtwo-rzyć przebieg studiów absolwenta, zwracając się do działającej nadal po wojnie Politechniki Lwowskiej. Zanim to nastąpiło, zaszła okoliczność nadzwyczajna: na znany dowództwu Polskiej Armii w W. Brytanii adres Tadeusza Matusiaka w Polsce, przesłano z początkiem 1946 r. jego przedwojenny indeks, odnaleziony w Kairze. To pozwoliło mu na zdanie w ciągu roku egzaminu dyplomowego na Oddziale Elektrycznym Wydz. Mechaniczno-Elektrotechnicznego, gdzie uzyskał dyplom Nr 28 magistra inżyniera elektryka. Na macierzystym wydziale rozpoczął pracę w Katedrze Pomiarów Elektrycznych w 1947 r.

Stefan Sokolnicki

(1926-2012) – mgr inż. elektryk

Urodził się we Lwowie. Ojciec był profesorem i rektorem Politechniki Lwowskiej, inżynierem elektrykiem, jednym z założycieli SEP-u i aktywnym jego członkiem. W 1944 r. zagrożony represjami, opuścił Lwów i pod nazwiskiem zmienionym na Kowalski zamieszkał w Przeworsku. Tu ukończył naukę w gimnazjum, a następnie liceum o profilu matematyczno-fizycznym. W lipcu 1946 r. zdał maturę i przeniósł się do Gliwic, gdzie został przyjęty na Wydział Elektryczny Politechniki Śląskiej. Studia ukończył w 1951 r. i uzyskał tytuł inżyniera elektryka, magistra nauk technicznych. W 1956 r. został przeniesiony na własną prośbę do Wrocławia, gdzie rozpoczął pracę w Zarządzie Energetycznym Okręgu Dolnośląskiego (ZEOD) na stanowisku starszego inspektora eksploatacji.

Bardzo intensywnie udzielał się społecznie, przede wszystkim w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich (SEP), do którego należał od 1953 r. Był członkiem Sekcji Energetycznej i Komisji Historycznej Wrocławskiego Oddziału SEP. W Komisji wiele pracy i wysiłku poświęcił opracowywaniu biogramów zasłużonych elektryków wrocławskich.

Jan Trojak

(1913-1994) – profesor

Studia politechniczne odbywał na politechnikach Gdańskiej i Lwowskiej. Akademicki tytuł inżyniera elektryka uzyskał w 1940 r. we Lwowskim Instytucie Politechnicznym. Przed wojną ukończył szkołę oficerów łączności w Zegrzu. Jeszcze przed zakończeniem działań wojennych, bo już w lutym 1945 r., podjął pracę w Śląskich Zakładach Elektrycznych w Katowicach. Brał udział w uruchamianiu po zniszczeniach wojennych obiektów energetycznych. Zajął się dziedziną, która dziś nazywa się elektroenergetyczną automatyką zabezpieczeniową. Była to działalność, w całym tego słowa znaczeniu, pionierska. W lutym 1952 r. został zaproszony na Politechnikę Wrocławską, jako wykładowca z zakresu techniki zabezpieczeń. W 1955 r. prof. Trojak przeniósł się z Katowic do Wrocławia i koncentrował głównie na pracy naukowej i dydaktycznej.

Był wybitnym działaczem Stolarzyszenia Elektryków Polskich. Do SEP wstąpił 30.09.1946 r. Działał początkowo w Oddziale Zagłębia Węglowego w Katowicach. W latach 1971-1978 pełnił funkcję prezesa Wrocławskiego Oddziału SEP. Był również członkiem Zarządu Głównego SEP oraz członkiem Rady Głównej NOT. W 1981 r. XXII WZD SEP, obradujący we Wrocławiu, nadał Mu godność Członka Honorowego SEP. Mimo przejścia w 1983 r. na emeryturę, działał do końca życia zarówno na niwie naukowej, jak i społecznej, szczegó1nie w ramach SEP-u.

Konstanty Wołkowiński

(1915 – 1987)-profesor

W 1935 r. rozpoczął studia na Oddziale Elektrotechnicznym Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej. Studia ukończył w 1941 r. na Wydziale Elektrotechnicznym tej uczelni, przemianowanej w 1939 r. na Lwowski Instytut Politechniczny. Z dyplomem inżyniera pracował początkowo jako traktorzysta, a od 1942 r. już jako kierownik elektrowni miejskiej w Krzemieńcu. Będąc jeszcze w wojsku, we Wrocławiu w 1945 r., uzy-

skał pozwolenie na pracę w godzinach pozasłużbowych na Politechnice Wrocławskiej. Na Wydziale Elektrycznym Politechniki Wrocławskiej Profesor Konstanty Wołkowiński pracował nieprzerwanie od 1. października 1945 r. do 20. września 1985 r., a więc równo 40 lat, piastując kolejno stanowiska starszego asystenta, adiunkta, zastępcy profesora, starszego wykładowcy, docenta (1965-1968), profesora nadzwyczajnego (1968-1973) i profesora zwyczajnego (1973-1985).

Profesor Konstanty Wołkowiński był członkiem licznych towarzystw i rad naukowych, w tym m.in. Stowarzyszenia Elektryków Polskich. W kadencjach O/W SEP od XVII do XXXI (1963-1987) był członkiem Oddziałowego Sądu Koleżeńskiego, a od 1985 r. pełnił funkcję przewodniczącego zespołu kwalifikacyjnego do spraw specjalizacji zawodowej inżynierów elektryków w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich we Wrocławiu. Przez wiele lat był członkiem rady programowej „Wiadomości Elektrotechnicznych" oraz członkiem komitetu redakcyjnego Wydawnictw Naukowo-Technicznych.

5. Zakończenie

Przedstawione noty biograficzne wskazują jednoznacznie na to, że korzenie Oddziału Wrocławskiego SEP sięgają do Oddziału Lwowskiego SEP okresu przedwojennego. Bardzo to ważne, aby obecni i przyszli członkowie O/W SEP znali te korzenie i o nich pamiętali.

Aby kreślić drogę przyszłą trzeba wiedzieć skąd się przyszło (Kamil Cyprian Norwid).

Mamy nadzieję, że opracowany przez nas artykuł przyczyni się do utrwalenia w pamięci korzeni Oddziału Wrocławskiego SEP.

Z. Lubczyński i W. Mchalski
Komisja Historyczna O/W SEP

PAFAWAG Państwowa Fabryka Wagonów We Wrocławiu

Powstał po II wojnie światowej we Wrocławiu przy ówczesnej ul. Pstrowskiego 12 (obecnie ul. Fabryczna) na terenie poniemieckiej fabryki Linke Hofman Werke.

Władze polskie przyjęły zakład 17 lipca 1945 r. Była to siedmioosobowa grupa w składzie: pięciu inżynierów i dwóch mistrzów. Z tej grupy Mikołaj Gutowski został dyrektorem naczelnym.

Teren był bardzo zniszczony przez działania wojenne i prawie zupełnie pozbawiony maszyn i urządzeń. Przy porządkowaniu wywieziono 200 wagonów gruzu i 640 wagonów złomu. Aby rozpocząć produkcję należało również dokonać odbudowy zniszczonych hal, uzupełnić park maszynowy i skompletować załogę. W składzie pierwszej załogi znalazła się grupa fachowców z warszawskich zakładów Lilpopa i zakładu Cegielskiego z Poznania. Najpierw rozpoczęto produkcję wagonów towarowych, następnie osobowych oraz lokomotyw elektrycznych.

Pierwsze wagony towarowe, tzw. węglarki, wyprodukowano już w listopadzie 1945 r. w ilości 5 sztuk. Natomiast od lutego 1946 r. produkcja miesięczna wynosiła 240 sztuk. W tym okresie zakład pomagał zniszczonemu przez wojnę miastu w remontach budynków i tramwajów, naprawie Mostu Grunwaldzkiego, odbudowie Hali Ludowej i Stadionu Olimpijskiego.

Pierwsze wagony osobowe wyprodukowano w 1948 r. i zaprezentowano je na Wystawie Ziem Odzyskanych.

W połowie lat 50. rozpoczęto przygotowania do produkcji lokomotyw elektrycznych. Pierwszą lokomotywą wykonano w 1953 r., następnie w 1954 r. 6 sztuk. Lokomotywy te posiadały silniki i aparaturę importowane z Anglii. Od 1957 r. rozpoczęto produkcję lokomotyw elektrycznych wyposażonych w silniki elektryczne produkowane przez DOLMEL. Był to sąsiadujący zakład (przy ul. Pstrowskiego 10) produkujący maszyny elektryczne, który powstał w 1947 r. Początkowo przy montażu tych silników elektrycznych w lokomotywach pracowała 20 osobowa grupa elektryków z DOLMELu.

Rozwój produkcji wymagał podnoszenia kwalifikacji. Powstają więc szkoła mistrzów, technikum dzienne i wieczorowe – przy ul. Strzegomskiej.

W latach 60. sąsiadujące ze sobą zakłady PAFAWAG i DOLMEL uruchomiły stację licząco-analityczną z zastosowaniem maszyny czeskiej ARITMA, a później instalując ODRĘ z wrocławskiego ELWRO.

W roku 1952 na terenie zakładu otwarto dla pracowników poliklinikę. Od 1960 r. będzie ona dostępna również dla pracowników DOLMELu i ARCHIMEDESa.

Od chwili powstania zakładu działało wiele sekcji sportowych. Najpierw powstała drużyna piłkarska posiadająca stadion na Grabiszynku, następnie powstały: sekcja bokserska (1946 r.), pływacka (1949 r.) i inne.

Od 1946 r. rozpoczyna działalność zakładowe koło SIMP, a od 1955 r. również zakładowe koło SEP.

PAFAWAG był największym zakładem we Wrocławiu. W 1975 r. zatrudniał 7800 osób. Stopniowo zatrudnienie malało w związku ze zmniejszeniem zapotrzebowania na produkowane wagony i lokomotywy. W 1984 r. zatrudnionych było 4432 osoby. W okresie 40-lecia (1945-1985) PAFAWAG wyprodukował: wagonów towarowych – 138.926, wagonów osobowych – 5.217, tendrów – 2.635, lokomotyw elektrycznych – 1.911, zespołów elektrycznych trójczłonowych i czteroczłonowych – 1.350, wózków do lokomotyw spalinowych – 657. Część produkcji była przeznaczona na eksport.

W wyniku zmian - od 1990 r. część terenu i budynków została wynajęta przez koncerny należące do ABB i Daimler-Benz, a od 2000 r. jest to własność firmy kanadyjskiej BOMBARDIER. Więcej szczegółów w poniższej literaturze:

1. „Powojenna historia niektórych zakładów przemysłowych Wrocławia (okres 1945-2009)", wydana przez O/W Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, Wrocław 2010.

2. „40 lat działalności O/W SEP", Wrocław 1986.

3. „Encyklopedia Wrocławia", Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2006.

mgr inż. elektryk
B. Staroojciec, Wrocław, luty 2019

Dolnośląskie Zakłady Wytwórcze Maszyn Elektrycznych DOLMEL

Po zakończeniu II wojny światowej odbudowa i rozwój kraju wymagały produkcji maszyn elektrycznych dużych mocy. W powstałym wtedy w Katowicach Zjednoczeniu Przemysłu Elektrotechnicznego rozpoczęto prace dotyczące lokalizacji takiego zakładu. Ostatecznie w maju 1947 r. zostało wydane polecenie rządowe zorgani-

zowania we Wrocławiu fabryki mogącej produkować największe maszyny elektryczne w Polsce. W poleceniu podano miejsce nowego zakładu – teren poniemieckiej fabryki Famo Werke oraz program produkcji: wytwarzanie silników elektrycznych *aż do największych mocy* i *generatorów do turbozespołów*.

Pierwsza nazwa wrocławskiego zakładu przy ul. Pstrowskiego 10 (w sąsiedztwie Państwowej Fabryki Wagonów), to Fabryka Wielkich Maszyn Elektrycznych, następnie Dolnośląskie Zakłady Wytwórcze Maszyn Elektrycznych M-5 oraz DOLMEL.

Formalna data powstania zakładu to 1 czerwca 1947 r. Wtedy to na wyznaczony teren przybył kierownik odbudowy inż. Zygmunt Pawłowicz z grupą pracowników. Przez 7 miesięcy trwało odgruzowywanie i remont pierwszego budynku (hali A) oraz budynku administracyjnego. W styczniu 1948 r. przyjechał ze Zjednoczenia (mieszczącego się wtedy w Katowicach) mgr inż. Cyryl Szulc powołany na stanowisko dyrektora naczelnego fabryki. Aby rozpocząć produkcję należało wyposażyć pustą halę w maszyny i urządzenia oraz skompletować załogę. Przed wojną maszyny dużych mocy - jak na ówczesne czasy - produkowała Fabryka Maszyn Elektrycznych i Transformatorów M-1 w Żychlinie korzystająca z licencji szwajcarskiej. Właśnie z tej fabryki przybyła do M-5 na delegację grupa fachowców.

Zaraz po wojnie we Wrocławiu przy ul. Grabiszyńskiej 101 powstał zakład usługowo-remontowy maszyn elektrycznych i transformatorów M-21. Kierownikiem tego zakładu był mgr inż. Andrzej Kordecki (później prof. Polit. Wrocł.). Pracownicy tego zakładu (w tym kilku inżynierów) zostali przeniesieni służbowo do M-5 a inż. Kordecki został głównym konstruktorem.

Następnie w skład załogi weszła 10. osobowa grupa konstruktorów maszyn elektrycznych przybyła ze Zjednoczenia z Katowic.

W październiku 1948 r. rozpoczęła pracę 300 osobowa grupa absolwentów Szkoły Przysposobienia Przemysłowego z Sulęcina.

Z inicjatywy dyr. C. Szulca (później prof. Wyższej Szkoły Inżynierskiej we Wrocławiu mieszczącej się w bud. NOT-u) zakład otwiera swoją szkołę zawodową w budynkach M-21. Szkoła ta powstała w 1949 r. i kształciła dla potrzeb zakładu mechaników i elektryków (m.in. cewkarzy i uzwajaczy) – do 1993 r. Znacząca liczba absolwentów tej szkoły pracowała w zakładzie do emerytury.

Po 1950 r. pracę w zakładzie rozpoczęli pierwsi powojenni absolwenci Polit. Wrocławskiej, ale też z politechnik Łódzkiej, Warszawskiej i Gliwickiej.

DOLMEL rozpoczynał działalność produkcyjną od remontu maszyn i transformatorów. Przejściowo uruchomiono produkcję wózków akumulatorowych i pieców indukcyjnych do topienia metali (o dużych gabarytach).

Produkcję silników asynchronicznych dużej mocy rozpoczęto w 1950 r. wg dokumentacji fabryki M-1 z Żychlina. Rusza też produkcja silników kolejowych dla trakcji elektrycznej. Trwała nadal odbudowa i wyposażanie pozostałych budynków, tzn. hal B, C, D i E oraz szkolenie załogi. Hala B przeznaczona była do produkcji dużych maszyn prądu stałego i zmiennego (w tym turbogeneratorów).

W roku 1959 dobudowano do niej nową nawę (B10) wyposażoną w dwie suwnice o udźwigu 100 ton każda, by umożliwić produkcję turbogeneratorów o mocy do 200 MW.

Hala E zwana cewiarnią służyła do produkcji prawie wszystkich rodzajów cewek maszyn elektrycznych. Była tu również kompaundownia wyposażona w kotły dużych rozmiarów, gdzie odbywało się nasycenie cewek masą asfaltową. Powstał tu również oddział produkcji materiałów elektroizolacyjnych (początkowo sprowadzanych z Gliwic), których zakład potrzebował w dużych ilościach i odpowiedniej jakości. Odbywała się też produkcja mikofolii, mikanitów i taśm izolacyjnych mikowych (na różnych podłożach i lepiszczach). W okresie późniejszym powstała również wytwórnia lakierów elektroizolacyjnych. Produkcja mikanitów komutatorowych była częściowo zmechanizowana (ze względu na duże zapotrzebowanie) z użyciem tzw. wieży śnieżeń (o wysokości kilku metrów).

Pierwszy turbogenerator o mocy 2 MW (6300 V, 3000obr/min.) wykonano w 1953 r. wg dokumentacji z Żychlina. Następnie produkowano turbogeneratory o mocach 4 i 6 MW. Według licencji radzieckiej wyprodukowano turbogeneratory o mocy 25 MW(1956 r.) i 50 MW (1960 r.).

Energetyka żądała jednak generatorów większych mocy. DOLMEL dzięki eksportowi swoich wyrobów mógł więc zakupić licencję na turbogeneratory o mocy 120 MW w Anglii. W generatorze tym zastosowano nowoczesne materiały elektroizolacyjne importowane. Wirnik posiadał chłodzenie wodorowe. Pierwszy turbogenerator o mocy 120 MW wyprodukowano w 1962 r.

W biurze konstrukcyjnym podjęto też prace nad turbogeneratorem modelowym o mocy 63 MW z chłodzeniem wodorowo-wodnym. Miał on posłużyć do produkcji generatorów o mocach 200 – 300 MW.

Prace na warsztacie produkcji tego generatora przedłużały się, dlatego zakład ponownie na licencji radzieckiej rozpoczął produkcję turbogeneratora o mocy 200 MW z chłodzeniem wodno-wodorowym. Produkcja odbywała się w nawie B10 wyposażonej oprócz suwnic 100 tonowych w nowoczesne stanowisko do prób wirnika na tzw. zwyżkę obrotów. Był to żelbetonowy dół z płytą przykrywającą o masie 400 ton. Pierwszy turbogenerator 200 MW wyprodukowano w 1967 r.

W roku 1973 kupiono licencję na turbogenerator 360 MW w firmie szwajcarskiej BBC. Do produkcji tych prądnic (oraz większej mocy) wybudowano nową halę G. Była ona wyposażona w suwnicę o udźwigu 400 ton oraz komplet nowoczesnych urządzeń do produkcji generatorów największej mocy. Pierwszy turbogenerator 360 MW powstał w 1981 r. a kilka lat później jako DOLMEL wyprodukował jeszcze turbogenerator o mocy 600 MW.

W latach 1960-1987 podjęto produkcję hydrogeneratorów własnej konstrukcji o mocach 160-5200 KVA dla polskich elektrowni wodnych.

W roku 1978 został wyprodukowany na licencji angielskiej hydrogenerator o mocy 135 MW.

Z maszyn prądu zmiennego DOLMEL produkował również maszyny indukcyjne dużych mocy, pierścieniowe i zwarte głębokożłobkowe. Z maszyn synchronicznych produkowano dla przemysłu okrętowego prądnice morskie oraz silniki wielobiegunowe niskiej mocy do napędu wentylatorów, sprężarek i dmuchaw.

Asortyment maszyn prądu stałego obejmował prądnice i silniki dla hutnictwa i górnictwa. Były to silniki walcownicze o mocach 820-3600 kW oraz silniki wyciągowe o mocach 1450-3600 kW.

Oddzielną grupę maszyn prądy stałego produkowanych w DOLMELU stanowiły silniki trakcyjne kolejowe i tramwajowe. Z maszyn specjalnych produkowano spawarki wirujące 300A. Ponadto produkowano rozruszniki płynowe dla silników indukcyjnych pierścieniowych, pantografy dla elektrowozów, chwytniki elektromagnetyczne i separatory.

W 1951 r. powstało Koło Zakładowe SEP, którego członkowie czynnie uczestniczyli w działalności produkcyjnej. W 1984 r. zakładowe Koło SEP liczyło 84 członków. Wielu członków Koła brało udział w sympozjach i konferencjach naukowo-technicznych.

W 1964 r. odbyła się w DOLMELu konferencja na temat turbogeneratorów organizowana przez Komitet Elektrotechniki PAN, Oddz. Wrocł. SEP i Koło Zakładowe SEP. Natomiast w 1970 r. odbyło się w Zakładzie posiedzenie Prezydium ZG SEP z Zarządem Koła Zakładowego SEP, któremu przewodniczył ówczesny Prezes SEP Kol. T. Dryzek.

Do aktywnych działaczy zakładowego Koła SEP należeli: mgr inż. Ignacy Sierosławscy (Główny Konstruktor, członek SEP od 1927 r.), mgr inż. Wiesław Brzeski (Główny Konstruktor, członek SEP od 1949 r.), mgr inż. Aleksander Kutowski (członek SEP od 1952 r.), inż. Konrad Josiński, mgr inż. Jan Jędrzejowski, dr inż. Bogusław Kulisiewicz (członek SEP od 1952 r.), inż. Stanisław Zięty.

DOLMEL przez 43 lata był jedynym producentem w Polsce maszyn elektrycznych największych mocy. Maszyny te były znane w Europie i na świecie.

W 1990 r. DOLMEL stał się własnością koncernu ABB (Asea Brown Boveri) i został podzielony na trzy spółki: ABB Dolmel Ltd, ABB Dolmel Driver i Dozamet S.A. W roku 1999 ABB Dolmel produkujący generatory wszedł w fuzję z firmą francuską Alstom. Obecnie właścicielem jest GE Power (USA). W roku 2016 został wyprodukowany dla Elektrowni Opole turbogenerator o mocy 958 MW i masie 426 ton.

Obecnie część budynków dawnego DOLMELu należy do Dolnośląskiej Fabryki Maszyn Elektrycznych (DFME), która nadal produkuje maszyny elektryczne.

Szczegóły o historii Dolmenu można znaleźć m.in. w poniższej literaturze:

1.XV lat DOLMELu W-w, Wrocław 1962-1963;

2.Zakładowy Biuletyn Społeczny nr 1, Zarys dziejów zakładu, W-w DOLMEL 1970;

3.Fabryka Wielkich Marzeń, Instytut Wydawniczy CRZZ, Warszawa 1980;

4.DOLMEL w 40-leciu PRL, Wrocław 1985;

5.Powojenna historia niektórych zakładów przemysłowych Wrocławia, wyd. SIMP Oddział Wrocław 2010 r.

6.Słownik biograficzny zasłużonych elektryków wrocławskich, tom I – IV, Wyd. Oddz. Wrocł. SEP (1997-2014);

7.Encyklopedia Wrocławia, Wyd. Dolnośląskie, Wrocław 2006;

mgr inż. elektryk
B. Staroojciec, Wrocław, luty 2019

Z HISTORII STATUTÓW STOWARZYSZENIA

(tekst opracowany przez Kolegów J. Nowickiego i Z. Lubczyńskiego wygłoszony na III KEP przez Kol. Z. Lubczyńskiego)

Wprowadzenie.

Statut – *akt prawny regulujący zadania, strukturę organizacyjną i sposób działania Stowarzyszenia.*

Obchodzony podniosły Jubileusz stulecia Stowarzyszenia i zorganizowany z tej okazji III Kongres Elektryki Polskiej jest okazją nie tylko do świętowania ale i do refleksji. Co dalej? Jakie winno być Stowarzyszenie? Wieszcz C. K. Norwid mówi: „Aby kreślić drogę przyszłą, trzeba wiedzieć skąd się przyszło". Sięgnijmy więc do naszych korzeni, do źródła z którego możemy czerpać siłę i mądrość, by iść dalej w kolejne stulecie. Jednym z tych źródeł są nasze statuty.

W artykule pragniemy przedstawić temat: „Historia statutów SEP na osi czasu", w tym okoliczności i Zjazdy na których uchwalano kolejne statuty Stowarzyszenia. Podział okresów historii naszego Stowarzyszenia dokonany w artykule może budzić zastrzeżenia: (1919-1945, 1946-1981, 1981-2019). Poddajemy je pod dyskusję. Z możliwości prezentowania zmian w statutach wybieramy subiektywnie przykłady, które związane są okolicznościami historycznymi towarzyszącymi Walnym Zjazdom Delegatów SEP, na których uchwalano kolejne statuty. Staramy się też przedstawić organizowania się władz Stowarzyszenia.

Statuty okresu 1919-1945

Rok 1919

Zjazd Założycielski Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich w Warszawie. W pierwszym dniu obrad Zjazdu Założycielskiego (7-9.06.1919) Tadeusz Żerański (Kraków) i Jerzy Hirszowski (Warszawa) przedstawili wstępną wersję statutu. Wybrano Komisję Statutową , do której oprócz w/w weszli Stanisław Domagalski z Poznania, Kazimierz Gayczak z Sosnowca i Roman Januszkiewicz ze Lwowa. W trzecim dniu Zjazdu uchwalono Ustawę Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich.

I statut - USTAWA Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich określała cel i zakres działania, organizację i strukturę kół terenowych, środki i majątek, władze Stowarzyszenia oraz wymagania stawiane kandydatom na członków Stowarzyszenia:

§2 Ustawy - statutu określał, że „Zadaniem Stowarzyszenia jest zrzeszenie Elektrotechników Polskich w celu: wspólnej pracy w sprawach dotyczących całokształtu zadań elektrotechniki, krzewienie wiedzy elektrotechnicznej, wspólnego ustalania przepisów, dot. instalacji, bezpieczeństwa oraz ustalania słownictwa elektrotechnicznego, współdziałania w rozwoju przemysłu elektrotechnicznego, rejestracji polskich sił elektrotechnicznych, utrzymywania stałych stosunków z pokrewnymi instytucjami zagranicznymi.

§12 Członkami mogą być inżynierowie i elektrotechnicy posiadający przynajmniej średnie wykształcenie techniczne lub ogólne, jeżeli pracują na polu technicznym i mają odpowiednie kwalifikacje etyczne i towarzyskie.

Wpisu Stowarzyszenia do Rejestru Stowarzyszeń i Związków dokonano z powodu toczącej się wojny polsko- bolszewickiej dopiero 7 sierpnia 1920 roku.

Rok 1923

Pierwsza zmiana statutu została dokonana przez III Zgromadzenie Delegatów Kół obradujące w Warszawie 5 czerwca. Przedłużono kadencję prezesa do 3 lat, wprowadzono instytucję Zjazdów - co 3 lata, celem umożliwienia wszystkim członkom przedstawianie opinii w sprawach dotyczących działalności Stowarzyszenia.

Zmiana została zatwierdzona 4 sierpnia 1923 r. postanowieniem Ministra Spraw Wewnętrznych i wpisana do rejestru Stowarzyszeń i Związków.

Rok 1928

W połowie lat dwudziestych Stowarzyszenie było w kryzysie albo inaczej zastoju w rozwoju. Przy stosunkowo niewielkiej liczbie elektryków działało kilka innych organizacji: Stowarzyszenie Teletechników Polskich (1926), Stowarzyszenie Radiotechników Polskich (1922), Polski Komitet Elektrotechniczny (1924), Polski Komitet Energetyczny (1926). Stąd tendencja w Stowarzyszeniu do połączenia się elektryków w jednym stowarzyszeniu. Miał to ułatwić nowy statut.

4 lutego 1928 roku Zarząd SEP zaakceptował program reorganizacji Stowarzyszenia Stowarzyszenia i powołał Komisję Statutową w składzie: Roman Podoski (Warszawa) – przewodniczący, członkowie: Tadeusz Czaplicki (Warszawa), Felicjan Karśnicki (Warszawa), Witold Moroński (Warszawa), z zadaniem opracowania nowego statutu.

VIII Zgromadzenie Delegatów Kół SEP obradujące w Toruniu 1 czerwca 1928 zmieniło nazwę na Stowarzyszenie Elektryków Polskich. W miejsce kół powołano 9 oddziałów Stowarzyszenia, stworzono możliwość powoływania struktur SEP. Wprowadzono instytucję członków wspierających i zbiorowych.

Władzą SEP ustalono: Walne Zgromadzenie Członków, Zarząd Główny wybierany na 3.letnią kadencję, przy czym co rok ustępuje jedna trzecia z nich i prezesa wybieranego na rok, z urzędu zostaje na następny rok wiceprezesem. Utworzono stanowisko Sekretarza Generalnego SEP i etatowy Sekretariat Generalny.

Zmiany zatwierdził Komisarz Rządu m.st. Warszawy w dniu 5.01.1929.

Rok 1937

IX Walne Zgromadzenie SEP obradujące w Warszawie 23-27 czerwca dokonało kolejnych zmian w statucie m.in. procedury przyjmowania członków drogą oceny kandydata przez głosowanie.

Powołano Sąd Koleżeński. Wprowadzono paragraf aryjski. Dotyczył on przyjmowania członków drogą oceny kandydata przez głosowanie i nie przyjmowania w poczet członków SEP osób narodowości żydowskiej i pochodzenia żydowskiego. Było to na wniosek grupy członków Oddziału Zagłębia Węglowego. Zmian w statucie dokonano drogą korespondencyjną. W dniu 15 maja 1937 roku komisyjnie ustalono wyniki referendum. W skład Komisji wchodzili: prezes SEP - prof. Janusz Groszkowski, I wiceprezes - inż. A. Kuhn, II wiceprezesi - inż. F. Kornik i inż. T. Arlitowicz, delegaci oddziałów: inż. L. Zgliński, inż. Bronisław Zabłocki, sekr. gen. inż. Józef Podoski.

Statut uchwalony drogą korespondencyjną 15 maja 1937 r. został zatwierdzony 29 marca 1938 r przez Komisariat Rządu m. st. Warszawy.

Rok 1938

X Walne Zgromadzenie SEP odbywające się w Gdyni i na pokładzie m/s Piłsudski 26-30 lipca dokonało kolejnej zmiany statutu. Członkami zwyczajnymi Stowarzyszenia mogą być osoby o nieposzlakowanej czci, pracujące na polu elektrotechniki i posiadające prawo do tytułu inżyniera elektryka bądź tytułu równorzędnego na podstawie dyplomu krajowej uczelni akademickiej. Stowarzyszenie stało się organizacją inżynierską, co dało możliwość połączenia się ze Stowarzyszeniem Teletechników Polskich i Związkiem Polskich Inżynierów Elektryków. Usankcjonowano istnienie Sądu Koleżeńskiego wybieranego przez Walne Zgromadzenie.

Projekt przygotowała Komisja Statutowa w składzie: przewodniczący-Alfons Hoffman, z-ca przewodniczącego - Wiktor Przelaskowski, sekretarz - Józef Podoski, prezes SEP, prezes Oddziału Warszawskiego SEP, SG SEP, członkowie: Stanisław Wóycicki i Bronisław Zabłocki.

Statut SEP z 1928 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi ostatnio został wpisany ponownie do Rejestru Stowarzyszeń i Związków przez Komisarza Rządu m. st. Warszawy dnia 31 marca 1939 r.

Okres międzywojenny pod rządami w/w Statutów można uznać za korzystny dla Stowarzyszenia i być dumnym z jego rozwoju i działalności na rzecz szeroko rozumianej elektryki polskiej może z wyjątkiem incydentu z paragrafem aryjskim.

Statuty w latach 1945-1981

Rok 1947

Rozpoczęcie działalności Stowarzyszenia po II wojnie światowej wymagało rejestracji Stowarzyszenia. Dokonano jej 8 września 1945 r. w oparciu o statut z 1928 r. Następnie w związku z powołanie Naczelnej Organizacji Technicznej zaszła konieczność opracowania nowego statutu SEP, zgodnego ze statutem NOT.

Pierwsze po wojnie XII Nadzwyczajne Zgromadzenie SEP w Łodzi 22-24 września 1946 r. powołało Komisję Statutową, pod przewodnictwem Wojciecha Piróga, której zadaniem było wniesienie poprawek i uzupełnień do projektu statutu. Zgromadzenie zobowiązało Tymczasowy Zarząd SEP do ostatecznej redakcji tekstu statutu i przedłożenia go do zatwierdzenia przez władze państwowe. Prace trwały do 22 kwietnia 1947 r.

W statucie przewidziano obok Zarządu Głównego i Komisji Rewizyjnej dodatkowo Komisję Kwalifikacyjną. Komisja ta była odpowiednikiem sądu koleżeńskiego z szerszymi uprawnieniami.

Najwyższą władzą Stowarzyszenia statut ustanowił Zjazd Delegatów, który udzielał absolutorium, wybierał ZG. Wprowadził zasadę branżowości stowarzyszeń, do SEP należeć mogli pracownicy zatrudnieni w energetyce, telekomunikacji, przemyśle elektrotechnicznym. Statut podporządkował Stowarzyszenie Naczelnej Organizacji Technicznej.

Rok 1957

Na przełomie lat 1956 i 1957, po wydarzeniach październikowych, Komisja Statutowa w składzie: Wacław Fiszer, Witold Gładysz, Zbigniew Karasiński, Stefan Kwiatkowski, Jan Łazarowicz, Tadeusz Skarzyński, Wilhelm Smoluchowski (przewodniczący) i Marian Szymonowicz rozpoczęła prace nad nowym statutem.

X Walny Zjazd Delegatów w Katowicach 13 września 1957 r. uchwalił kolejny statut.

Usunięto z narzuconego uprzednio statutu zasadę branżowości**,** wprowadzono możliwość powoływania w ramach oddziałów kół zakładowych i terenowych. Przywrócono powoływanie Głównego Sądu Koleżeńskiego wybieranego przez Walny Zjazd Delegatów SEP. Skład ZG zwiększono z 11 do 18 członków, w tym prezes i sekretarz generalny z urzędu. W oparciu o ten statut wybrano w miejsce Komisji Kwalifikacyjnej 5-ciu członków GSK na roczną kadencję.

Rok 1962

XV Walny Zjazd Delegatów SEP obradujący w Łodzi w dniach 3-5 czerwca przeprowadził kolejną nowelizację statutu. Zmiany polegały m.in. na wprowadzeniu dwuletniej kadencyjności władz,

rozszerzenia ZG o prezesów oddziałów i przewodniczących sekcji i komitetów, przyjmowaniu do stowarzyszenia słuchaczy ostatnich 2 lat studiów o kierunku elektrycznym lub zbliżonym. Brak danych o składzie Komisji Statutowej.

Rok 1972

XIX Walny Zjazd Delegatów SEP w Krakowie w 20-22 października 1972 r. wprowadził zmiany w statucie, które dotyczyły składu ZG SEP: który był wybierany na WZD w liczbie 31 członków, w tym prezes, 5 wiceprezesów i sekretarz generalny. Prezes SEP wybierany bezpośrednio, a sekretarz generalny ze składu Zarządu. Ponadto w skład Zarządu wchodzili prezesi oddziałów. Koła uznano za podstawowe jednostki Stowarzyszenia. Delegaci kół brali udział w Walnym Zgromadzeniu Delegatów Oddziału, na którym wybierano prezesa oddziału, władze oddziału i delegatów na WZD SEP. Kadencja władz 3 lata. Zmiany te przygotowała Komisja Statutowa pod przewodnictwem Tadeusza Bratkowskiego w składzie: Jan Drobnik, Antoni Juszczyński, Jan Mazgajski, Sergiusz Minorski, Janusz Rydlewicz, Mieczysław Szyćko, Mieczysław Wargalla i Mieczysław Żurawski.

Statuty lat 1981-2017

Rok 1981

ZG SEP na posiedzeniu w dniu 2.10.1980 r, powołał Komisję Statutową w składzie: Andrzej Grabowski - przewodniczący, Ryszard Chojak, Dariusz Malicki, Jan Nasiłowski, Zbigniew Pawuła, Tadeusz Skrzyński, Jan Strojny, Wojciech Weiss, Wojciech Wieliński. Komisja ta opracowała kilka wersji projektu nowego statutu, które rozesłała do oddziałów celem przedyskutowania.

XXII WZD SEP obradujący we Wrocławiu w dniach 26-28 czerwca 1981 r. powołał Zjazdową Komisję Statutową w składzie: Ryszard Chojak - przewodniczący, członkowie: Stanisław Baryła, Jerzy Bilmik, Stanisław Borkowski, Jerzy Bodzyński, Jerzy Chorąży, Edward Czaja, Antoni Dzięgielewski, Maria Ebels, Stanisław Fiecek, Adam Grzelak, Jarosław Konecki, Sylwester Krakowski, Grzegorz Krzysztoń, Klemens Majchrzakowski, Piotr Makrocki, Dariusz Malicki, Mieczysław Modzelewski, Janusz Mierzwiński, Bogusław Montwiłł, Leon Moroz, Waldemar Olech, Henryk Olejniczak, Henryk Paciej, Zbigniew Pawuła, Zbigniew Pichciałek, Tadeusz Skarzyński, Stanisław Stachowiak, Jan Strzałka, Henryk Szczepiński, Zdzisław Tkaczewski, Jerzy Wiśniewski, Piotr Wojewoda, Mieczysław Woźniak, Kazimierz Wójciak i Edward Wójcik. Komisja ta przedstawiła XXII WZD SEP kolejną V wersję Statutu, którą Zjazd uchwalił 27 czerwca 1981r. Podkreślono samorządność Stowarzyszenia, dobrowolność przynależności do NOT, możliwość prowadzenia działalności gospodarczej. Stowarzyszenie określiło się jako organizacja twórcza o charakterze naukowym i technicznym, kierująca się w swym działaniu zasadami etyki.

Władze naczelne SEP: WZD SEP z udziałem delegatów wybranych na WZDO i członków honorowych. ZG SEP: prezes SEP, 35 członków wybranych na WZD SEP, prezesi oddziałów, GKR-15 członków i GSK 7 członków. Prezydium ZG stanowili : prezes, 3 wiceprezesów, skarbnik i 6 członków. Obowiązywała 3-letnia kadencja władz. Statut wprowadził kadencyjność prezesa Stowarzyszenia i oddziałów. Funkcję prezesa można pełnić 2.kadencje.

Rok 1981 to okres festiwalu Solidarności, odnowy życia społecznego. W tej atmosferze odbył się we Wrocławiu XXII WZD SEP. Zjazd szczególny. Hasło zjazdu: „Być Narowi użytecznym" wzięte z pism ks. Stanisława Staszica. Po 33 latach jakie upłynęły od XIV Walnego Zgromadzenia Członków SEP w Szczecinie Delegaci mogli na rozpoczęcie Zjazdu uczestniczyć we Mszy św. w Katedrze Wrocławskiej. Po 20 latach prezesowania Tadeusza Dryzka w demokratycznych wyborach bez uzgadniania z czynnikami zewnętrznymi z pośród 4 godnych kandydatów wybrano prezesem bezpartyjnego Jacka Szpotańskiego. Uchwalono nowy statut, w którym postanowiono, że funkcję prezesa SEP i prezesów oddziałów można pełnić nie dłużej niż przez dwie kadencje. Ponowny wybór na tę samą funkcję może mieć miejsce po okresie jednej kadencji. Wszystkie wybory delegatów i władz mają być tajne.

J. Szpotański w monografii „60 lat Oddziału Wrocławskiego SEP" na str.19 napisał: „Współczesność Stowarzyszenia rozpoczęła się w 1981 roku na Zjeździe Wrocławskim, który zapoczątkował pełną samorządność SEP". Tym zdaniem uzasadniam zaproponowany podział na okresy w historii SEP.

Rok 1990

XXVI WZD SEP w Opolu w dniach 14-15 września 1990 r. uchwalił statut, który wprowadził 4-letnią kadencję władz Stowarzyszenia: ZG złożony z prezesa i 15 członków wybieranych przez WZD, oraz prezesów oddziałów, GKR - 8 członków, GSK SEP - 5 członków. Oddziały mogły uzyskać osobowość prawną.

Komisję Statutową powołał XXVII NWZD SEP zwołany do Warszawy w dniu 10 czerwca 1989 r. w składzie: Zbigniew Lange – przewodniczący, Zbigniew Lubczyński - wiceprzewodniczący, Bolesław Maziak - sekretarz, członkowie: Stanisław Chęć, Ryszard Chojak, Henryk Gąsowski, Lech Grzelak, Ryszard Marcińczak, Zbigniew Pawuła, Karol Samarzewski i Mieczysław Żurawski.

Rok 1996

XXVIII Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów SEP w Warszawie 19.10.1996 r. wprowadził nowy organ opiniodawczy Radę Prezesów SEP złożoną z prezesa SEP i prezesów oddziałów. Zmienił zapis o pozbawieniu członkostwa honorowego przez WZD SEP. Prawo wnioskowania o pozbawienie członkostwa honorowego pozbawił ZG, a przyznał je GSK SEP.

Projekt statutu przygotowała Komisja Statutowa powołana przez XXVII WZD SEP obradujący w Koszalinie w dniach 10-11.06.1994 r. w następującym składzie: Zygmunt Rozewicz – przewodniczący, Oddział Gliwicki, Julian Ignaczak - Oddział Warszawski, Ryszard Chojak - Oddział Warszawski, Tadeusz Malinowski - Oddział Piotrkowski, Zbigniew Lange -Oddział Gdański, Roman Szkodziak -Oddział Lubelski, Marek Grzywacz -Oddział Radomski, Wojciech Kramarz - Oddział Szczeciński, Tadeusz Olichwer - Oddział Wrocławski, Maciej Bylica - Oddział Warszawski, Bogusław Montwiłł - Oddział Szczeciński, Roman Laskowski - Oddział Szczeciński, Janusz Raszewski - Oddział Warszawski, Jan Strzałka - Oddział Krakowski, Jerzy Bąk - Oddział Piotrkowski, Tadeusz Świderski - Oddział Zagłębia Węglowego, Zenon Rusiński - Oddział Poznański, Mirosław Sosnowski - Oddział Białostocki.

Rok 2004

XXXII Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów SEP w Warszawie 17.12. 2004 r. Statut poprzedziła preambuła: „SEP kontynuuje rozpoczętą pod koniec

dziewiętnastego wieku działalność społeczną elektryków …..dla dobra Polski. Powstałe w 1919 roku Stowarzyszenie Elektrotechników Polskich, w 1928 roku zmieniło nazwę na Stowarzyszenie Elektryków Polskich, stało się ośrodkiem jednoczącym elektryków. W 1929 roku doszło do połączenia ze SRP, w 1939 roku - ze ZPIE i STP. Stowarzyszenie Elektryków Polskich dąży do integracji wysiłków elektryków w służbie narodu i w dziele ogólnoludzkiego postępu".

Statut wprowadził rozróżnienie władz naczelnych (WZD i ZG), naczelnych organów kontrolnych (GKR) i naczelnych organów orzekających (GSK-5 czł.). Wymienił organ opiniodawczy (radę prezesów), organ wykonawczy (Biuro SEP), organ doradczy i roboczy WZD (komisja wyborcza) i zarządu głównego (centralne komisje).

Przygotowała go Komisja Statutowa powołana przez ZG SEP na posiedzeniu w dniu 13.06.2002 r. w składzie: Andrzej Boroń - O. Łódzki, Leszek Bożentowicz - Centralne Kolegium Sekcji Energetycznej, Maciej Bylica - O. Warszawski, Ryszard Chojak - przewodniczący - O. Warszawski, Mieczysław Hering - Rada Nadzorcza Centralnego Ośrodka Szkolenia i Wydawnictw SEP, Jan Graczyk - O. Szczeciński, Marek Grzywacz - O. Radomski, Ignaczak - O. Warszawski, Czesław Karwat - O. Lubelski, Mieczysław Kowalak - O. Poznański, Aleksy Kuźnik - O. Zagłębia Węglowego, Zbigniew Lange - O. Gdański, Tadeusz Olichwer - O. Wrocławski, Mirosław Sosnowski - O. Białostocki, Jan Strzałka - O. Krakowski, Zygmunt Rozewicz - O. Gliwicki, Mariusz Zejler - Centralna Komisja Odznaczeń i Wyróżnień SEP.

Rok 2007

XXXIV Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów SEP (19 grudnia 2007 r. Warszawa) zwołany został dla dokonania poważnej zmiany statutu w kierunku zwiększenia uprawnień ZG. Proponowane zmiany poszły za daleko, sprzeciwiła się im większość delegatów. Obrady były burzliwe i obfitowały szeregiem napięć. Moim zdaniem Zjazd nie spełnił oczekiwań inicjatorów zmian.

Statut rozszerzył skład GSK do 7 osób. Podtrzymał zapis, „utrata członkostwa zwyczajnego następuje na skutek wykluczenia orzeczeniem głównego sądu koleżeńskiego" a nie decyzją ZG.

Projekt **statutu** opracowała Komisja Statutowa powołana przez ZG SEP Uchwałą 36-2006/2010 z dnia 2 stycznia 2007 r. w składzie: Andrzej Boroń, O. Łódzki - przewodniczący, Maciej Bylica - O. Warszawski, Marek Grzywacz - O. Radomski, Stefan Granatowicz - O. Poznański, Kazimierz Gierlotka - O. Gliwicki, Jolanta Gołębiowski - O. Piotrkowski, Małgorzata Grzegorczyk - O. EIT, Czesław Karwat - O. Lubelski, Aleksy Kuźnik - O. Zagłębia Węglowego, Janusz Kłodos - O. Krakowski, Jerzy Kołłątaj - O. Białostocki, Wojciech Kocańda -O. EIT, Krzysztof Lipko - O. Warszawski – Sekcja Energetyki, Franciszek Mosiński. - O. Łódzki, Tadeusz Olichwer - O. Wrocławski, Janusz Pawłowicz - O. Gdański - Sekcja Radiotechniki, Piotr Rutkowski - O. Szczeciński, Jerzy Słowikowski - O. Warszawski - Sekcja Przemysłu Elektrotechnicznego.

Rok 2017.

XXXVI Walny Zjazd Delegatów SEP obradujący w Szczecinie w dniach 5 - 7 czerwca 2014 podjął uchwałę szczegółową nr 2 o treści: „XXXVI WZD SEP zobowiązuje Zarząd Główny SEP do powołania Komisji Statutowej celem opracowania projektu zmian w statucie".

Dla jej realizacji ZG SEP uchwałą nr 51 z 19 listopada 2015 r. zatwierdził „Zasady pracy Komisji Statutowej" i harmonogram jej pracy, a 16 grudnia 2015 r. uchwałą nr 62 powołał Komisję Statutową SEP oraz Zespół Ekspertów KS SEP (13-os. + 11 os.) w następujących składach: - Komisja Statutowa - Koledzy Marek Grzywacz – przewodniczący (Wice-prezes SEP - O. Radomski), Ryszard Chojak (Członek Honorowy SEP - O. Warszawski) i Stefan Mazurkiewicz (Radca Prawny SEP - O. Szczeciński) - z-cy przewodniczącego, Iwona Fabjańczyk (Biuro SEP - O. EIT) - sekretarz do 20 lipca 2016 r. ‚Ewa Materska (Biuro SEP - O. Warszawski) – sekretarz od 20 lipca 2016 r. - dec. ZG SEP, prot. nr 24/2014-2018, członkowie – Mieczysław Balcerek (O. Łódzki), Lech Bożentowicz – zm. 24 stycznia 2017 r. (O. Warszawski) - przedst. KW WZD, Bogumił Dudek (O. Gliwicki), Katarzyna Fijałkowska (O. Szczeciński), Jerzy Kuciński (O. EIT), Bogusław Łącki (O. Białostocki), Ryszard Migdalski (O. Bielsko-Bialski), Wiktor Ostasiewicz (O. Białostocki) - przedst. KW WZD - od 23 lutego 2017 r. - dec. ZG SEP, prot. nr 28/2014-2018, Waldemar Zając (O. Krakowski), Piotr Zimniak (O. Gdański).

Zespół Ekspertów Koledzy: Zbigniew Lubczyński - przewodniczący (Członek Honorowy SEP - O. Wrocławski), Maciej Bylica (O. Warszawski) - sekretarz, członkowie: Jan Felicki (Członek Honorowy SEP - O. EIT), Eugeniusz Kaczmarek (O. Gorzowski), Jarosław Krysiak (O. Wrocławski), Arkadiusz Malkowski (O. Szczeciński), Józef Modelski (O. EIT), Andrzej Przytulski (O. Opolski), Bogusław Seredyński (O. Wrocławski), Andrzej Skorupski (O. EIT), Andrzej Zieliński (Członek Honorowy SEP - O. EIT).

Statut SEP został uchwalony przez XXXVIII NWZD SEP (22 czerwca 2017 r. w Warszawie).

Powody zmian statutu: postanowienie uchwały XXXVI WZD SEP obradującego w Szczecinie w 2014 r. oraz ustawa o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach uchwalona przez Sejm 15 września 2015 r.

Przyjęto zapis wzmacniający rolę sądów oddziałowych, uznając GSK jako sąd drugiej instancji, a zwalniając WZD od rozpatrywania odwołania od orzeczeń GSK.

W/w prawo stowarzyszeniowe wymagało zapisu w statucie stowarzyszenia o możliwości wynagradzania członków zarządu. W statucie ograniczono tę możliwość tylko dla prezesa SEP.

Podsumowanie

Na osi czasu statutów Stowarzyszenia widać działania zmierzające do ciągłej poprawy prawa Stowarzyszeniowego i tym samym do doskonalenia działalności SEP. Sprawdza się motto zamieszczone przez prof. Włodzimierza Bojarskiego do książki „Wprowadzenie do oceny działania układów technicznych":

„Rzeczywistość z gruntu niedoskonała i rzeczywistość powszechnie dążąca do doskonałości – oto rzeczywistość, w której nam żyć wypada".

Żadne, nawet najlepsze prawo, najdoskonalszy statut może być źle wykorzystany przez ludzi pozbawionych szacunku do prawa, prawdy, bez poczucia hierarchii wartości i honoru.

Odeszli w 2019 r.

Pozostają w pamięci:

Bernard Herman	**Koło 69**
Józef Kaniak	**Koło 16**
Krzysztof Krupowicz	**Koło 60**
Jerzy Leszczyński	**Koło 70**

70 lat Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych w służbie polskiej energetyki

21 maja 2019 roku Instytut Automatyki Systemów Energetycznych we Wrocławiu obchodził uroczyście kamienny jubileusz - 70 rocznicę powołania i działalności na rzecz polskiej energetyki. Uroczystość miała miejsce w siedzibie Instytutu we Wrocławiu przy ulicy Wystawowej 1.

Poprzedziło ją powołanie Komitetu Honorowego Jubileuszu, w skład którego weszli m.in.: JM Cezary Madryas - rektor Politechniki Wrocławskiej, Waldemar Rebizant-dziekan Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej, Piotr Szymczak- prezes Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Andrzej Hachoł – prezes Oddziału Wrocławskiego SEP, prezesi i dyrektorzy przedsiębiorstw energetycznych. W uroczystości uczestniczyło ok. 125 osób wśród nich: emerytowani pracownicy Instytutu, przedstawiciele świata nauki, członkowie Rady Nadzorczej, pracownicy Instytutu, prezesi i dyrektorzy elektrowni, zakładów i firm współpracujących. Stowarzyszenie Elektryków Polskich reprezentowali: Kol. Piotr Szymczak - prezes Stowarzyszenia, Kol. Andrzej Hachoł - prezes Oddziału Wrocławskiego SEP, Kol. Jan Rudy - sekretarz Oddziału, członkowie Komisji Historycznej Oddziału.

Uczestników uroczystości powitał w sposób niekonwencjonalny Jan Ziaja - Prezes Zarządu - Gospodarz Uroczystości. Bezpośredni i serdeczny sposób powitania stworzył miłą i serdeczną, niemal rodzinną atmosferę spotkania ludzi sobie bliskich, których łączy wspólna praca i działalność na rzecz energetyki polskiej.

Po powitaniu został wyświetlony film ilustrujący działalność i osiągnięcia Instytutu.

Następnie wygłoszony został przez Kolegów Zbigniewa Lubczyńskiego i Andrzeja Korczewskiego referat p/t: „Instytut wpisany w rozwój energetyki polskiej'.

Pierwszy z referentów przedstawił postać Twórcy Instytutu - Profesora Jana Kożuchowskiego i działania, które doprowadziły do powołania Zakładu Elektroenergetyki Politechniki Wrocławskiej przy Katedrze Gospodarki Elektrycznej - później Systemów Elektroenergetycznych i w dalszej kolejności w przekształcenia Zakładu w Instytut. Drugi referent skupił swą uwagę na osiągnięciach naukowych i technicznych Instytutu i wdrożenia ich w polskim systemie energetycznym.

We wstępie swego wystąpienia Kol. Z. Lubczyński powiedział: „ *Szanowny Panie Prezesie, gościnny Gospodarzu dzisiejszej uroczystości kamiennego jubileuszu IASE!*

Szanowni Państwo! Obchodziliśmy w ub.r. jubileusz 100-lecia odzyskania niepodległości po 123 latach zaboru i niewoli.

Rok bieżący ogłoszony jest Rokiem stulecia SEP, którego wielu członków i sympatyków jest w tym gronie.

W ten szereg wpisujemy jubileusz 70-lecia powstania i działalności Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych, wpisanego w rozwój energetyki polskiej.

Jubileusze mają starodawne pochodzenie. Jest o nich zapis w Biblii. Zapis z 1250 przed Chrystusem głosił: „Będziecie święcić pięćdziesiąty rok. To będzie dla was jubileusz". W roku jubileuszowym zwracano niewolnikom wolność, zwracano ziemię utraconą za długi. Ziemi nie uprawiano, dawano jej odpocząć. Był to rok łaski.

Dzisiaj jubileusz kojarzy się ze świętowaniem, które daje radość. Radość tak potrzebną w życiu. Ktoś powiedział, że deficyt radości jest groźniejszym od deficytu energii.

Dla nas jubileusz Instytutu jest okazją do spojrzenia wstecz na przebytą drogę.

Przypomnienia tych, którzy Instytut tworzyli, którym Instytut zawdzięcza swoje miejsce w energetyce polskiej, wyrazić im naszą wdzięczną pamięć za ich trud i wysiłek. Ta pamięć jest niezwykle ważna. Stanowi ona o tożsamości tych, którzy dzisiaj stanowią o pozycji Instytutu.

„Aby kreślić drogę przyszłą trzeba wiedzieć skąd się przyszło' KC Norwid".

Z tym Jubileuszem kończy się pewien okres w życiu Instytutu. Ci, którzy będą decydować o jego przyszłości winni być świadomi jego przeszłości. Nie wolno im zmarnować dorobku tej przeszłości. Tu pracowali i pracują wspaniali ludzie. To miejsce ma swoje „genius loci"- ducha opiekuńczego- jest miejscem szczególnym. Należy to uszanować. Nie jest obojętne co tu w

lokalizacji Wystawowa 1 będzie się działo.
Tu należy twórczo kontynuować dzieło podjęte przez Profesora Jana Kożuchowskiego siedemdziesiąt lat temu. Teraz przyszedł czas by przybliżyć postać Profesora i rodowód Instytutu".

W następnej kolejności miało miejsce wręczenie odznaczeń i wyróżnień. Złotą Odznaką Honorową SEP wyróżniony został Instytut za działalność na rzecz rozwoju energetyki polskiej, jej automatyzację i modernizację, a także za wspieranie działalności Stowarzyszenia, w tym organizację konferencji, seminariów, inauguracji Roku Profesora Jana Kożuchowskiego, Jubileuszu 110 rocznicy urodzin prof. Zygmunta Szpakowskiego - rektora Politechniki Wrocławskiej, członka honorowego SEP. Odznakę prezesowi Zarządu IASE Edwardowi Ziaji wręczył Piotr Szymczak – prezes SEP.
Ponadto wyróżnieni zostali: Anna Lewandowska, Donat Zemełko i Andrzej Korczewski.

W kolejnym punkcie programu uroczystości głos zabierali min.: Jan Kisza i Zbigniew Szczerba – byli dyrektorzy IASE, Piotr Szymczak – Prezes SEP, Krzysztof Madajewski – dyrektor O/IEn w Gdańsku, Jacek Wańkowicz – dyrektor IEn, Jarosław Bielak – TF Silesia, Krzysztof Domagała – prezes PGE O/Bełchatów, Waldemar Szulc – prezes TWEG, dyrektor Energoprojektu, Jacek Szczepiński – dyrektor POLTEGORu, Jan Sowa – prof. Politechniki Śląskiej, dyrektorzy ZIAD, Piotr Szul- prezes INTEC,

Wyrażali oni słowa uznania i gratulacje na ręce prezesa Zarządu IASE dla osiągnięć Instytutu i wkładu w rozwój energetyki.

Część oficjalną zakończył wykład problemowy prof. Jana Popczyka.

W przerwie obiadowej podjęto uczestników uroczystości obfitym i smacznym posiłkiem.

Po przerwie miała miejsce sesja plenarna, na której wygłoszono następujące referaty:

1. Oferta IASE dla energetyki - organizacja, referencje, plany rozwojowe;
2. DCS MASTER – rozwój, rozwiązania (aplikacje);
3. Symulator czasu rzeczywistego bloku energetycznego. Realizacja dla DCS MASTER;

4. Pomiary specjalne turbozespołów - elementy systemu, referencje;
5. Regulatory turbin UNIMAT – budowa, referencje;
6. Nowe konstrukcje DCS MASTER;
7. Oferta Laboratorium.

Dzień zakończyła uroczysta kolacja połączona z pokazem iluzji scenicznej.

Warto wspomnieć, że z Instytutem i Kołem SEP Nr 25 działającym przy Instytucie związane są nazwiska wybitnych działaczy naszego Stowarzyszenia:

Jan Kożuchowski - członek Zarządu Głównego SEP w latach 1950-1953,

Marian Cegielski - członek honorowy SEP, zatrudniony w latach 1951-1970 długoletni przewodniczący Komisji ds. Młodzieży i Studentów.

Zbigniew Lubczyński - członek honorowy SEP, zatrudniony w latach 1958-1972, prezes Oddziału Wrocławskiego SEP w latach 1981-1984, 1984-1987, 1990-1994 i 1994-1998.

Kol. Jan Zuzok pełnił funkcję prezesa naszego Oddziału w latach 1987-1990 i był przez wiele kadencji przewodniczącym Centralnego Kolegium Sekcji Automatyki i Pomiarów,

Zbigniew Zieliński, Jerzy Nawrot - wiceprezesi Oddziału Wrocławskiego SEP,

Adam Dąbrowski - kierownik filii Biura Badania Jakości SEP we Wrocławiu,

Edward Ziaja - przewodniczący Centralnego Kolegium Sekcji Automatyki SEP i członek Głównej Komisji Rewizyjnej SEP w kadencji 2018-2022, wybitny działacz Stowarzyszenia Elektryków Polskich, inicjator i organizator uroczystości inaugurującej Rok 2011 - rokiem Profesora Jana Kożuchowskiego twórcy Instytutu,

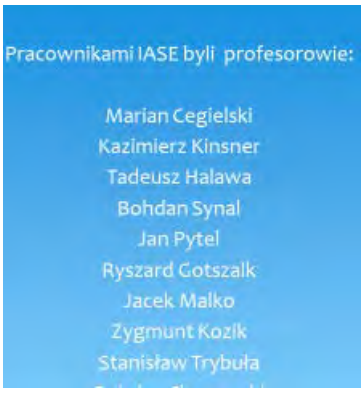
Paweł Żmuda - prezes Koła SEP Nr 25 i przewodniczący Komisji Pomocy Koleżeńskiej Oddziału Wrocławskiego SEP,

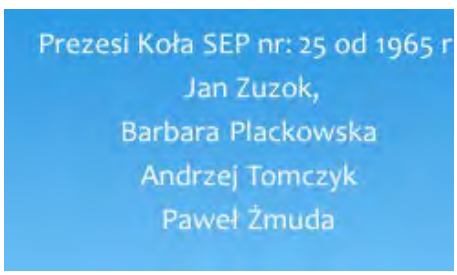
Janusz Wasilewski- założyciel i pierwszy przewodniczący Koła SEP Nr 25,

Andrzej Tomczyk – prezes Koła SEP Nr 25 w kadencji 1985-2000.

Pracownikiem IASE była też Wanda Rutkiewicz – zdobywczyni Mount Everestu.

Pracownikami IASE byli profesorowie: Marian Cegielski, Kazimierz Kinsner, Tadeusz Halawa.

Opr. Zemełko Donat

INSTYTUT AUTOMATYKI SYSTEMÓW ENERGETYCZNYCH – DZIESIĄTKI LAT Z POLSKĄ ENERGETYKĄ

Andrzej Korczewski, Edward Ziaja
IASE, OKH SEP Wrocław

(Redakcja dokonała niezbędnych skrótów)

Wstęp

Wcześniejsze opracowania związane z historią Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych miały zwykle charakter okolicznościowy i powstawały przy okazji obchodów kolejnych rocznic powstania IASE. Skupiały się one na prezentacji osiągnięć technicznych i wdrożeń. Nie można w nich natomiast znaleźć informacji o kontekstach działalności Instytutu oraz o pracujących w nim ludziach. Szczególnie dotkliwy jest brak informacji o tych, którzy tworzyli tę zasłużoną placówkę oraz opracowywali i wdrażali urządzenia i wyroby. Niestety, jedyne źródła informacji o zasłużonych pracownikach, to nieliczne dokumenty i zawodna pamięć autorów oraz kilku jego starszych kolegów. Ponieważ najstarsi pracownicy w większości już nie żyją (w 2014 roku odeszli dwaj byli dyrektorzy), a żyjący nie zawsze pamiętają dawne czasy, oczywiste jest więc, że o wielu zasłużonych osobach nie wspomniano w tym opracowaniu.

Instytut Automatyki Systemów Energetycznych w strukturach CNPAE

W 1975 roku na bazie IASE, jego Zakładu Doświadczalnego i kilku innych przedsiębiorstw z branży, funkcjonujących we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku utworzono Centrum Naukowo-Produkcyjne Automatyki Energetycznej (CNPAE). Instytut miał stanowić zaplecze naukowe CNPAE. Na bazie Zakładu Doświadczalnego IASE zorganizowano Zakład Produkcji Urządzeń Automatyki zlokalizowany przy ul. Tęczowej, który miał wytwarzać na masową skalę urządzenia automatyki dla budowanych w tym czasie elektrowni. Kadry CNPAE wywodziły się głównie z zasobów personalnych IASE.

Dyrektorem IASE w nowej strukturze organizacyjnej w 1975 został Bogusław Skalski. Znaczące zmiany nie wpłynęły na zakres prac realizowanych przez Instytut.

Instytut po 1989 roku

1990 rok był ostatnim rokiem, w którym Instytut realizował prace badawcze finansowane ze środków centralnych. Nadchodziły nowe, niełatwe czasy gospodarki rynkowej. Wydaje się, że mimo upływu ponad dwudziestu lat, jest to zbyt mały dystans, aby obiektywnie ocenić wydarzenia, jakie miały miejsce w tym okresie. Przedstawię je więc w skrócie.

W lipcu 1991 ministerstwo Przemysłu w porozumieniu z Radą Naukową IASE ogłosiło konkurs na stanowisko dyrektora. Po rozstrzygnięciu konkursu na przełomie lat 1991 i 1992 dyrekcję Instytutu objął, dr hab. Jan Bujko, zatrudniony na stanowisku profesora w Politechnice Wrocławskiej.

W pierwszych latach próbował on znaleźć nową formułę działalności IASE, wzorując się na doświadczeniach podobnych jednostek za granicą. Próby te przyniosły słabe rezultaty, jednocześnie pozycja IASE na rynku zaczęła słabnąć. Sytuację pogłębiała niezrozumiała polityka personalna. Początkowo zlikwidowano prototypownię, a w 1994 roku sprywatyzowano Zakład Doświadczalny, liczący około 100 pracowników. W rezultacie niekorzystnej atmosfery rozpadały się zespoły, które opracowały znane i cenione w energetyce i nagradzane na wystawach krajowych systemy i wyroby, w większości związane z obsługą sieci i stacji energetycznych, m. in. *DETEC, UTJ, LAS, RZSPEEDY, REX i RZR*. Były też grupowe zwolnienia całych zespołów, jak np. odejście grupy pracowników zajmujących się centralną regulacją. Znacząco zmniejszała się załoga, a Instytut zaczął odczuwać trudności finansowe. W 1995 roku załoga liczyła 200 pracowników, a już w 2001 – tylko 156 m (w tym 5 profesorów). Słabą sprzedaż próbowano ratować uzyskując wpływy ze sprzedaży ruchomości i wynajmu pomieszczeń. Instytut był już zagrożony bankructwem, nie płacono dostawcom, a załoga otrzymywała obniżone wynagrodzenia. Sytuacji nie uratowała nawet sprzedaż nieruchomości po dawnym Zakładzie Doświadczalnym przy ul. Sienkiewicza. Dyrektor powierzył zarządzanie Instytutem osobom spoza branży energetycznej, które nie rozumiały tego rynku. W 2004 roku zaczął rozpadać się ostatni zwarty zespół pracowników zatrudnionych przy opracowywaniu i wdrażaniu wyrobów systemu *MASTER*.

Dopiero w 2007 roku sytuacja uległa poprawie. W tym czasie kierownictwo IASE objął Edward Ziaja. W wyniku decyzji Ministra Skarbu Państwa o komercjalizacji, 1.10.2007 Instytut został zarejestrowany przez Sąd Gospodarczy jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Obecnie Instytut Automatyki Systemów Energetycznych Sp. z o. o. doskonale daje sobie radę na rynku i to w warunkach silnej konkurencji, także ze strony wielkich międzynarodowych korporacji.

Działalność naukowa i publikacje

W latach 1964 ÷ 1999 w Instytucie wydawano, w nakładzie kilkuset egzemplarzy, czasopismo *Prace Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych*. Nie był to periodyk w ścisłym znaczeniu tego słowa, gdyż w niektórych latach publikowano po kilka zeszytów (np. w 1971 roku zeszyty 20, 22, 23 i 24), bywały też kilkuletnie przerwy. Ostatni numer (45) ukazał się w 1999 roku. Czasopismo zawierało interesujące opracowania teoretyczne z różnych dziedzin związanych z energetyką oraz prezentacje najnowszych opracowań konstrukcyjnych. W czasach dość ograniczonego dostępu do wiedzy branżowej *Prace IASE* cieszyły się dużym zainteresowaniem w środowisku energetyków. Równolegle, w 1974 roku ukazał się zeszyt *Komunikaty Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych*, o podobnym charakterze jak *Prace IASE*. Ponieważ w Bibliotece Instytutu nie ma innych egzemplarzy tej publikacji, trudno ustalić czy to wydawnictwo miało kontynuację. Przed rozpowszechnieniem Internetu dużą popularnością w środowisku energetyków cieszył się *Informator patentowy energetyki*. W czasopiśmie tym publikowano także artykuły autorstwa pracowników IASE.

Od wielu lat IASE prezentuje prace badawcze, wdrożeniowe i konstrukcyjne w stałej rubryce w czasopiśmie *Energetyka pod nazwą „Biuletyn IASE”*

WYNIKI KONKURSU NA NAJLEPSZE PRACE DYPLOMOWE W ROKU AKAD. 2018/2019

NA WYDZIALE ELEKTRYCZNYM

W dniu 17.09.2019 Komisja Konkursowa w składzie: Przewodniczący – dr inż. Maciej Gwoździewicz, Członkowie: dr inż. Grzegorz Wiśniewski, prof. dr h. inż. Krzysztof Pieńkowski i dr. inż. Grzegorz Kosobudzki przyznała następujące nagrody:

I nagroda – inż. Marcin Janiczek: „Wskaźnik położenia części roboczej ładowacza czołowego".
Promotor: dr inż. Marcin Skóra, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych.

II nagroda – mgr inż. Damian Filip Gonera: „Laboratoryjny model suwnicy wraz z układem sterowania".
Promotor: dr inż. Piotr Serkies, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych.

III nagroda – inż. Mateusz Łukasz Dworaczek: "Opracowanie makiety dydaktycznej pracy mini elektrowni hybrydowej".
Promotor: dr inż. Adam Gubański, Katedra Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii.

Wyróżnienia:

inż. Mateusz Damian Trzmiel,: „Analiza pracy falownika rezonansowego".
Promotor: dr hab. inż. Leszek Pawlaczyk, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych.

inż. Krzysztof Marek Miller: „Sterowanie modelu elektrycznego silnika tłokowego"
Promotor: dr hab. inż. Jacek Rezmer, Katedra Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii.

inż. Mateusz Kacper Malarczyk: „Urządzenie do skanowania kształtów elementów statycznych".
Promotor: dr hab. inż. Marcin Kamiński, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych.

NA WYDZIALE ELEKTRONIKI

W dniu 29.10.2019 Komisja Konkursowa w składzie: Przewodniczący - dr inż. Remigiusz Mydlikowski, Członkowie: dr inż. Adam Wąż i dr inż. Dariusz Banasiak, przyznała następujące nagrody:

I nagroda - inż. Robert Winkler: „Konwersja śpiewu solowego bez akompaniamentu na zapis nutowy".
Promotor: dr inż. Witold Paluszyński, Katedra Cybernetyki i Robotyki K7/W4.

II nagroda - inż. Miłosz Rzepecki: „Wspomaganie wybranych procesów produkcyjnych specjalizowanymi rozwiązaniami robotyki i automatyki".
Promotor: Andrzej Jabłoński, Katedra Automatyki, Mechatroniki i Systemów Sterowania K8/W4.

III nagroda - inż. Dawid Moszyński: „Planowanie ścieżki ruchu autonomicznego wózka AGV działającego pod nadzorem systemu ROS".
Promotor: dr inż. Robert Muszyński, Katedra Cybernetyki i Robotyki K7/W4.

Wyróżnienia:

inż. Konrad Dubiel: „Projekt systemu alarmowania pożarowego (SAP) sprzęgnięty z pomocniczymi podsystemami bezpieczeństwa dla budynku użyteczności publicznej".
Promotor: dr inż. Andrzej Jabłoński, Katedra Automatyki, Mechatroniki i Systemów Sterowania K8/W4.

inż. Jędrzej Barański: „Badanie charakterystyk zespołów napędowych przeznaczonych dla robotów latających".
Promotor: dr inż. Janusz Jakubiak, Katedra Cybernetyki i Robotyki K7/W4.

inż. Piotr Auguścik: „Kosiarka autonomiczna".
Promotor: dr hab. inż. Elżbieta Roszkowska prof. PWr, Katedra Cybernetyki i Robotyki K7/W4.

NA WYDZIALE ELEKTRONIKI MIKROSYSTEMÓW I FOTONIKI

W dniu 12.09.2019 Komisja Konkursowa obradująca w składzie: Przewodniczący - dr hab. inż. Michał Mazur, prof. Uczelni, Członkowie: dr hab. inż. Jarosław Domaradzki, prof. Uczelni, dr inż. Artur Wiatrowski i dr inż. Waldemar Oleszkiewicz, przyznała następujące nagrody:

- **w grupie prac magisterskich**

mgr inż. Aneta Lubańska: „Badanie właściwości fizykochemicznych cienkich warstw na bazie wolframu".
Promotor: dr hab. inż. Michał Mazur, Wydziałowy Zakład Technologii Próżniowych i Diagnostyki Nanomateriałów.

Wyróżnienie:

mgr inż. Michał Stępniak: „Badanie efektów krawędziowych w selektywnej epitaksji GaN metodą MOVPE".
Promotor: dr inż. Mateusz Wośko, Wydziałowy Zakład Mikroelektroniki i Nanotechnologii.

- **w grupie prac inżynierskich**

inż. Piotr Buba: „Projekt i budowa stanowiska do pogrubiania elektrochemicznego cienkich warstw Au".
Promotor: dr inż. Wojciech Macherzyński, Wydziałowy Zakład Mikroelektroniki i Nanotechnologii.

inż. Katarzyna Kudłacik: „Mobilny samochodowy system wykrywania kolizji".
Promotor: dr inż. Matkowski, Wydziałowy Zakład Technik Elektronicznych i Fotonicznych.

NA WYDZIALE PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW TECHNIKI

W dniu 30.09.2019 r. Komisja Konkursowa w składzie: Przewodnicząca - dr inż. Iwona Hołowacz, Członkowie: dr hab. inż. Agnieszka Ulatowska – Jarża, prof. Ucz. i dr inż. Tomasz Grysiński, przyznała następujące nagrody:

I nagroda - inż. Dagmara Rybak: „Opracowanie systemu do badania reakcji źrenicy na pobudzenie impulsem świetlnym".
Promotor: dr inż. Elżbieta Szul-Pietrzak.

II nagroda - inż. Grzegorz Gomółka: „Zbadanie możliwości rejestracji wzorców optycznych kolonii wybranych mikroorganizmów w dwuwiązkowym interferometrycznym układzie sensorycznym".
Promotr: dr inż. Igor Buzalewicz.

III nagroda – mgr inż. Michał Bury za pracę dyplomową magisterską: Weryfikacja koncepcji technologii stereolitografii do wytwarzania soczewek kontaktowych.
Promotor: dr hab. inż. Robert Iskander,

Ośrodek Rzeczoznawstwa
Stowarzyszenia Elektryków Polskich

Wykonujemy usługi techniczne:

- ekspertyzy i opinie techniczne z wszelkich zagadnień związanych z prądem elektrycznym;
- instrukcje organizacji bezpiecznej pracy;
- instrukcje eksploatacji dla urządzeń elektrycznych i energetycznych;
- ocena prawidłowości wykonania projektów instalacji elektrycznych;
- ocena prawidłowości wykonania instalacji i urządzeń elektrycznych;
- wyceny urządzeń i instalacji elektrycznych;
- badania odbiorcze i eksploatacyjne instalacji elektrycznych;
- badania i pomiary okresowe instalacji odgromowych obiektów budowlanych;
- badania termowizyjne w energetyce i budownictwie;
- badania jakości energii elektrycznej;
- automatyka zabezpieczeniowa (EAZ).

Szczególnie polecamy dla Firm branży elektrycznej:

- Nadanie rekomendacji SEP na produkowane towary i świadczone usługi;
- Nadanie certyfikatu innowacyjności SEP.

Ośrodek Rzeczoznawstwa
Stowarzyszenia Elektryków Polskich
Oddział we Wrocławiu
tel./faks: 71 34 366 41, e-mail: irsep.wroc@post.pl

Zapraszamy do kontaktu
Odpowiemy na wszystkie zapytania

Ośrodek Rzeczoznawstwa Oddziału Wrocławskiego SEP
50-020 Wrocław, ul. Piłsudskiego 74 tel./fax 71 343 66 41, 71 78 18 502, email: sep.wroc@post.pl

Ośrodek Szkolenia
Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich
50-020 Wrocław,
ul. Marsz Józefa Piłsudskiego 74 (budynek NOT pok. 219)

Zapraszamy na:

Cykl szkoleń i instruktaży

przygotowujących do uzyskania uprawnień (świadectw kwalifikacyjnych) przyeksploatacji urządzeń, instalacji i sieci energetycznych w zakresie: obsługi, konserwacji, remontów, montażu, prac kontrolno - pomiarowych dla następujących grup urządzeń:

Grupa 1
Urządzenia, instalacje i sieci elektroenergetyczne wytwarzające, przetwarzające, przesyłające, zużywające, energię elektryczną.

Grupa 2
Urządzenia, wytwrzające, przetwarzające, zuzywające ciepło oraz inne urządzenia energetyczne.

Grupa 3
Urządzenia, instalacje i sieci gazowe wytwarzające, przetwarzające, przesyłające, magazynujące i zużywające paliwa gazowe.

Szkolenia prowadzone są dla osób zajmujących się eksploatacją i dozorem w/w. urządzeń, kończą się egzaminem kwalifikacyjnym przed komisją powołaną przez Urząd Regulacji Energetyki działającą przy Stowarzyszeniu Elektryków Polskich.

Szkolenia okresowe bhp

dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami, pracowników administracyjno-biurowych, inzynieryjno-technicznych, pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotoniczych. Szkolenia kończące się egzaminem kwalifikacyjnym i wydaniem zaświadczenia.

Szkolenia przygotowujące do uzyskania certfikatów 1-go, 2-go i 3-go stopnia, w zakresie pomiarów termowizyjnych w sektorze energetycznym.

Szkolenia odbywają się w grupach 12 osobowyc. Dla grup zorganizowanych istenieje możliwość przeprowadzenia szkoleń w systemie weekendowym. Szkolenia kończą się egzaminem kwalifikacyjnym i wydaniem certfikatu.

oraz wiele innych szkoleń zleconych przez zakład pracy

-Nasz Ośrodek posiada stosowne uprawnienia i Komisje do przeprowadzania egzaminów na uzyskanie uprawnień w zakresie prowadzonych szkoleń.
-Nasze usługi świadczone są przez wykwalifikowanych profesjonalistów z wieloletnim doświadczeniem zawodowym, któzy stosują nowoczesne metody szkoleniowe, a dzięki temu podniosą Państwo swoje kwalifikacje nie tylko na wielu płaszczyznach, ale w sposób szybki i skuteczny.

Ośrodek Szkolenia Oddziału Wrocławskiego SEP
50-020 Wrocław, ul. Piłsudskiego 74 tel./fax 71 343 66 41, 71 78 18 502, email: sep.wroc@post.pl